

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
К-По2 бр. 11/2017
Дана: 15.11.2019. године
Београд
Ул. Устаннички бр. 29

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судије Мирјане Илић, председника већа и судија Зоране Трајковић и Дејана Терзића, чланова већа, са записничарем Јасминком Јовановић, у кривичном поступку против оптуженог Јоје Плавањца због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 КЗ СРЈ и оптуженог Здравка Наранчића због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 КЗ СРЈ у помагању, у вези члана 24 КЗ СРЈ, по оптужници Тужилаштва – Тужитељства Босне и Херцеговине, Посебно одељење за ратне злочине број Т200 КТР30006572 13 од 31.12.2013, године, потврђена дана 07.01.2014. године, а преузета и уређена оптужницом Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије КТО-4/17 од 26.12.2017. године, након одржаног главног и јавног претреса дана 24.10.2019. године, једногласно је донео, а дана 15.11.2019. године, у присуству замсника тужиоца за ратне злочине др Бруна Векарића, оптужених Јоје Плавањца и Здравка Наранчића и бранилаца оптужених, адвоката Александра Ивковића и Јасминке Кузовић, јавно објавио

ПРЕСУДУ

Оптужен и ЈОЈА ПЛАВАЊАЦ,

Оптужен и ЗДРАВКО НАРАНЧИЋ,

КРИВИ СУ

Што су:

За време оружаног сукоба на територији Босне и Херцеговине, који се водио између оружаних формација на страни српског, бошњачког и хрватског народа у периоду од 1992. године до 1995. године, као припадници Војске Републике Српске, кршили правила међународног права из члана 3 став 1 тачка а) и члана 147 IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године (која је ратификована Одлуком Народне скупштине ФНРЈ „Службени лист ФНРЈ“ број 24/50) и одредбе члана 4 тачка 2а и тачка 2б Допунског протокола уз Женевску конвенцију од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II) од 08.06.1977. године („Службени лист СФРЈ“ број 16/78 – међународни уговори) оптужени Јоја Плавањац вршио убиства цивила у чему му је са умишљајем помагао оптужени Наранчић Здравко, на тај начин што су дана 03.08.1992. године у поподневним часовима у оформљеном војном затвору у Основној школи „Петар Кочић“ општина Босанска Крупа и то:

Оптужени Наранчић Здравко, као припадник чете Војне полиције 11. Крупске лаке пешадијске бригаде, за време док је обављао дужност стражара у основаном војном затвору у просторијама Основне школе „Петар Кочић“ у Босанској Крупи, у коме су били притворени цивили припадници бошњачког народа са подручја општина Босанска Крупа, Сански Мост и Бихаћ, иако је био дужан да као стражар затвора заштити затворене цивиле и онемогући улазак у затворске просторије неовлашћеним лицима, омогућио је да у просторије затвора уђе наоружан аутоматском пушком оптужени Плавањац Јоја, припадник Трећег батаљона 11. Крупске лаке пешадијске бригаде Војске Републике Српске, који је тражио притвореног Праштало Предрага који је претходних дана лишио живота његову мајку, а који је већ био одведен у притвор у Бању Луку, тако што је са кључем који му је био поверен као стражару откључао улазна врата школе, а по уласку Плавањац Јоје у просторије затвора, оптужени Наранчић Здравко је откључао и отворио врата просторије у којој је био притворен сада покончни Седић Тофик са другим цивилима припадницима бошњачког народа и извео Седић Тофику и откључао и отворио врата просторије у којој су држани затворени цивили припадници бошњачког народа, које су стражари називали група „ЈОКС“, иако је био свестан да ће оптужени Плавањац Јоја према овим цивилима извршити насиље, укључујући и убиства па је на то пристао, што је оптужени Плавањац и учинио у чему је са умишљајем помагао оптужени Наранчић Здравко, тако што је, најпре, по изласку сада покончног Седић Тофика из просторије у којој је био затворен, истог одвео у фискултурну салу школе питајући га, најпре, зашто је заустављао његовог стрица Плавањац Мићу, а затим је у њега пуцао из аутоматске пушке и лишио га живота, а након тога је дошао до претходно откључане друге просторије и одмах по отварању врата пуцао из аутоматске пушке у притворена лица у овој просторији Калтак Расима, Калтак Незира, Калтак Енеса, Калтак Емсуда, Калтак Ферида, Алијагић Фадила, Алијагић Едина, Омић Мирсада, Насић Расима и Ђехајић

Исмета и лишио их живота, чија су тела током 2006. године пронађена и ексхумирана из природне јаме зване „Звечарка“ на подручју Лушци Паланке, општина Сенски Мост, а након тога је несметано изашао из затвора у просторијама Основне школе „Петар Кочић“ што му је оптужени Наранчић Здравко омогућио,

-чиме је оптужени Плавањац Јоја извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ,

А оптужени Наранчић Здравко кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у помагању у вези члана 24 КЗ СРЈ.

Па их суд применом наведеног законског прописа и одредби члана 5, 33, 38 и 41 КЗ СРЈ, а у односу на оптуженог Наранчић Здравка и одредби члана 24 КЗ СРЈ

О СУЂУЈЕ

Оптуженог Јоју Плавањца на казну затвора у трајању од 15 (петнаест) година,

Оптуженог Здравка Наранчића на казну затвора у трајању од 7 (седам) година.

На основу члана 261, 262 и 264 ЗКП оптужени Плавањац Јоја **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** да овом суду на име паушала плати износ од по 20.000,00 динара, а оптужени Наранчић Здравко износ од 10.000,00 динара у року од 15 (петнаест) дана од дана правоснажности пресуде под претњом извршења, а оптужени се обавезују и на плаћање трошкова кривичног поступка, чија ће висина бити одређена накнадно посебним решењем.

На основу члана 258 став 4 ЗКП оштећени **СЕ УПУЋУЈУ** на парницу ради остварења имовинско-правног захтева.

О бразложење

Оптужницом Тужилаштва – Тужитељства Босне и Херцеговине, Посебно одељење за ратне злочине број T20 0 KTP30006572 13 од 31.12.2013. године, потврђеном дана 07.01.2014. године, а преузетом и уређеном оптужницом Тужилаштва за ратне злочине КТО-4/17 од 26.12.2017. године, оптуженом Јоји Плавањцу је стављено на терет извршење кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, а оптуженом Здравку наранчићу помагање у извршењу наведеног кривичног дела у смислу члана 24 КЗ СРЈ.

Оптужени Јоја Плавањац и оптужени Здравко Наранчић испитани у истражном поступку пред судијом за претходни поступак Вишег суда у Београду Одељење за ратне злочине, на припремном рочишту и на главном претресу, изјаснили су се да не признају извршење кривичног дела за које су оптужени.

150/160

Оптуђени Јоја Плавањац у датој одбрани пред истражним судијом Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине дана 14.03.2011. године, изјавио је да је од 1980. године до 1989. године радио на месту референта оперативно-наставних послова у Општинском штабу Територијалне одбране за подручје општине Босанска Крупа. С обзиром да су имали здружене тактичке вежбе са другим општинама познавао се са људима са тих терена. Због пада који је доживео 1989. године приликом изградње породичне куће, [REDACTED]

[REDACTED]. Рат у општини Босанска Крупа је почeo 21. априла 1992. године. Био је ангажован као припадник војске Републике Српске, у оквиру 11. Крупске бригаде, са седиштем у Јасеници, где су његови родитељи живели и почетком августа 1992. године налазио се у јединици Трећег батаљона са чином капетана где је имао функцију заменика команданта, али је више радио канцеларијске послове. Сам ток рата се одвијао врло тешко и за једну и за другу страну, сви су били наоружани, као и велики део жена, а лица која нису била војно способна, имала су радне обавезе.

Његова мајка убијена је 31. јула 1992. године од стране Праштало Предрага, војника Републике Српске, недалеко од места где су живели његови родитељи и где се налазио и он са децом и женом. Његов млађи син је посматрао убиство његове мајке, а разлог из кога је Праштало Предраг убио његову мајку никоме није био познат. 01. августа 1992. године обавили су сахрану његове мајке, а другог дана након сахране, дана 03. августа 1992. године у јутарњим часовима његов отац који је живео на око 50 метара од њега, дошао је код њега, са жељом да оде до основне школе „Петар Кочић“ у Босанској Крупи где је чуо да се налази убица његове мајке, да га види и да га пита због чега је то урадио, с обзиром да су били комшије, да је његова мајка човека који је убио отхранила и да је он свакодневно био у њиховој кући. Био је запањен очевим захтевом, плашио се за његог одлазак, да неку „глупост“ не направи у граду, али је након очевог убеђивања и позива да га одвезе, то и учинио.

По доласку до школе која је била закључана, затекли су стражара Наранчић Здравка кога је познавао из виђења. Он их је кроз затворена врата питао шта им треба, а по његовој молби стражар му је отворио врата питајући га да ли је истина да је његова мајка Савка убијена, што му је он потврдио, а након што је стражару представио свог оца, стражар је обојици изјавио саучешће. Од наоружања је имао аутоматску пушку, а његов отац аутоматску или полуаутоматску пушку. Све време су наоружање имали при себи. Тога дана није имао пиштолј са собом, као ни његов отац. Замолио је стражара да им путем документације докаже где се Праштало Предраг налази или да им га покаже уколико је ту, јер је његов отац инсистирао на томе да га види и да поразговара са њим. Наранчић је кренуо према просторији где су држали одређене папире и они су кренули за њим. Наранчић је отворио те папире, а за то време он је зачуо неки разговор, али није обраћао пажњу, само је кришом погледао и видео да његов отац са неким човеком разговара, а за то време он и стражар су гледали папире. У том тренутку се зачуо један пуцањ. Он се нашао у „окомењеној ситуацији“, када је

схватио да је његов отац пуцао у човека на пар метара од њих. Није видео човека у кога је пуцао његов отац, јер се у то време бавио документима у вези Праштало Предрага. Потрчали су и он и стражар Наранчић, који је повикао ка његовом оцу „Шта уради Јоја, шта уради“, обраћајући се њему, па пет-шест пута „Јоја, шта уради, шта ми то направисте, шта је било“. Када је пришао оцу видео је једног човека како лежи, али га није препознао, нити је икада чуо његово име. Мисли да је тај човек био мртав. Упитао је оца да ли је нормалан, шта је урадио и у кога је пуцао, да ли зна ко је тај човек, да ли је стражар, Србин или Муслиман, из ког разлога и са којом намером је то учинио, али је његов отац ћутао. Тог тренутка стражар се њему поново обратио речима „Иди бре Јоја у пичку материну, иди у пичку материну, ево видиш да је одведен, био је ту, није у мојој смени ни одведен ни примљен, одведен је одавде“.

На питање зашто његовом оцу нису одузели пушку након првог убиства, изјавио је да су тог тренутка, после првог опаљења метка стајали са њим и нормално разговарали, нису видели да икога ту има, он је најпре помислио да је то стражар који је био са Наранчићем и да никоме није пало на памет да му узме пушку, а затим се изјаснио да његов отац није тада ништа причао, да је ћутао окамењен и буљио у њих

Док му је стражар то говорио, поново се чула пуцњава која је кратко трајала, у питању је била појединачна паљба, с тим што не може да определи колико је метака испаљено јер је био затечен ониме што се десило. Он и стражар су потрчали ка другим вратима која су се од њих налазила на удаљености од 4,5 или 6 метара, која су била широм отворена и на тим вратима су срели његовог оца, кога је стражар пропресао, почео је да га дрма питајући га шта је урадио, а обраћао се и њему „Јоја шта уради, шта уради, па Јоја да ли је он нормалан“. Видео је људе како леже, али не зна колико их је тачно било обзиром да у ту просторију није ни могао да уђе због призора који је затекао. Он и стражар оцу нису пришли у тренутку када је пуцао иако се налазио на удаљености од 5-6 метара због своје личне безбедности, јер је изгледао чудно и били су затечени оним што се дешавало. Упитао је оца шта ради, да ли је нормалан, а отац није проговарао ни речи. Обраћајући му се по имену, стражар Наранчић је рекао „Јоја, шта ово се дешава, шта урадисте људи, ја ћу одговарати за ово“. Не може да се сети коју пушку је његов отац имао при себи, јер је као и остали свакодневно мењао оружје.

Први човек је убијен у просторији која се налазила у правцу фискултурне сале, а положај просторије у којој су се налазили он и Наранчић је такав да се из ње могло ући у све друге просторије. То је мали хол, а фискултурна сала се налазила иза. Из тог хола у коме су се њих двојица налазили и гледали књиге улази се директно у просторију у којој је убијено прво лице, а друга просторија где су остали убијени се налазила иза њихових леђа и у њу се такође директно улазило из ходника у коме су се налазили он и Наранчић док су гледали књиге. Није му познато ко је Седић Тофик.

Оца је извукao на излазна врата школе и у том тренутку стражар му се поново обратио речима „Шта уради Јоја, па Јоја шта уради“. Стражар је остао укопан у месту и нико није покушао да их заустави када су излазили из школе нити је на улазу било неке

455/162

страже. Након што су изашли, отишли су до возила којим су дошли где је упитао оца да ли зна на кога је пуцао, да ли се ради о војницима, женама или цивилима, али његов отац није проговарао ни речи, све до половине пута када му је рекао да они немају шта да брину, јер нису то урадили они, већ он. Када су дошли горе, ништа није рекао, није дозвољавао било какву причу и никада се није изјаснио у вези тога.

Недељу дана након овог догађаја његов отац није излазио из просторије у којој је боравио, а он сам није ишао пред народ око 10 дана од туге, срамоте и бруке. Отприлике након недељу дана, код њега је дошла војна полиција са наређењем да му одузму пушку и саопштењем да више није припадник јединице у којој се налазио, да ће бити распоређен у неку другу јединицу и да ће бити накнадно позван. Убрзо је почело да се погоршава здравствено стање његовог млађег сина, да би након извесног периода на Институту за мајку и дете у Београду добио дијагнозу акутне лимфопластне леукемије, а по наводима докторке која га је прегледала узрок болести његовог детета је тај што је присуствовао убиству своје баке. Његов син је остао на Институту за мајку и дете до маја – јуна 1993. године, а он је са старијим сином за то време боравио у Београду, а након тога су се вратили у Јасеницу. Његов отац није покушавао са њим да разговара у вези овог догађаја, нити су причали на ту тему. Он и даље има велико жаљење према породицама које су доживеле ту несрећну судбину, али није био у могућности да спречи то што се десило, јер по поласку у затвор то није ни очекивао.

Не зна да ли је истог дана када је и њему и његовом оцу одузето наоружање, али му је отац касније саопштио да је оружје и њему било одузето. У вези овог догађаја никада нико није позивао ни њега ни његовог оца, не зна да ли је против стражара покретан поступак јер ни њега након овог догађаја није видео. Наранчић је такође са општине Босанска Крупа, не зна тачно из ког села, од њега је млађи четири до пет година, а никакав контакт нису имали ни у мирнодопским условима. Наранчић је припадао Војној полицији која је обезбеђивала школу и заробљенике који су били и Срби и Муслимани и управо с обзиром на такав мешовити састав лично сматра да његов отац апсолутно никакав циљ није имао при доласку, већ да је само тражио Праштала који је убио његову мајку. Приликом њиховог доласка у затвор није било других стражара осим Наранчића и приликом самог тог догађаја били су само он, његов отац, Наранчић и човек који је водио разговор са његовим оцем, у кога је његов отац прво пуцао. Тада човек није био везан, решетке нису биле на просторији у којој је он био затворен, већ се радило о обичним дрвеним вратима од школе у којима су се налазили кључеви да стражар може да их закључа.

На главном претресу, оптужени Јоја Плавањац је навео да је од 1980. године радио у Општинском штабу Територијалне одбране као оперативац до 1990. године када је отишао у инвалидску пензију због повреде коју је доживео приликом пада са куће. У општини Босанска Крупа било је 63% становништва муслиманске националности, а 37% Срба. Код њега су долазила лица из Српске демократске странке са намером да га ангажују за одбрану српског народа јер је постојала могућност рата, а он је имао искуства. Он је такав позив одбио у два наврата из здравствених разлога,

али је позван поново у Српску демократску странку где је уз убеђивање пристао да помогне у обављању административних послова, с обзиром да му је инвалидитет био 70%.

Рат у Босанској Крупи почео је 21. априла а још пре почетка ратних дејстава на подручју општине илегално су се наоружавале и мусиманске и српске стране.

31. јула 1992. године убијена је његова мајка Савка. Њено убиство посматрала су његова два сина, а у близини је био и његов отац који је то видео и рекао му је да је је убио његову мајку Праштало Предраг. Ради избегавања конфликтне ситуације, Праштала су склонили негде. Његова мајка је сахрањена 01. августа, у месту Средњи Дубовик, на око 15-ак километара од Јасенице, где су му родитељи живели.

03. августа ујутру његов отац је дошао код њега, није се нормално понашао, био је изобличен, а од њега је тражио да га одвезе у Босанску Крупу, удаљену 18 километара, јер је чуо да се Праштalo налази у притвору у Основној школи „Петар Коцић“ и то је након убеђивања и учинио.

По доласку у школу „Петар Коцић“, у поподневним сатима, на стражи су затекли Наранчић Здравка, кога је површно познавао, били су на „добар дан“. Он је питао Наранчића да њему и његовом оцу откључа врата, што је Наранчић прво одбио али је то потом ипак учинио, с обзиром на то да му је убијена мајка. Приликом уласка у школу, његов отац је питао Наранчића да ли се у школи налази Праштalo Предраг, а Наранчић је тврдио да Праштalo није ту, да је одвежен у Бања Луку.

У импровизованим затворским просторијама у тој школи била су смештена лица мусиманске националности, цивили и лица у униформама, који су похватани у дубини територије, а осим њих, у другим просторијама били су притворени српски војници. Када је по инсистирању његовог оца, због Праштала, Наранчић отворио једну просторију, његов отац је тражио од Наранчића да, по имену и презимену, изведе Седић Тофика.

Он је од Наранчића тражио Дневник рада, с обзиром да је Наранчић био на дужности војног полицајца, хтео је да види када је Праштalo примљен и када је отишао у Бања Луку или на неко друго место. У том моменту, он и Наранчић су се налазили у једној просторији, у холу из кога се улазило у све друге просторије. Наранчић му је показао Дневник рада и прелистао га. Зачули су пуцањ, а то је његов отац пуцао у човека са којим је причао на улазу у фискултурну салу. Наранчић је пришао његовом оцу који је био избезумљен, а он за њим, а на питање шта се десило и кога је убио, у кога је пуцао, отац је само ћутао. Он је поново од Наранчића тражио да у Дневнику рада види где се Праштalo Предраг налази и за то време, њих двојица су била у дежурној просторији за војне полицајце. Након пар секунди, зачула се појединачна паљба. Наранчић који се налазио преко пута стола, испред њега, опсовао га је и питао „Шта уради?“. Наранчић је претрчао пет, шест метара до просторије из које се чуо пуцањ, дошао до његовог оца и протресао га, а он за то време није улазио у

152/j60
ту просторију. Наранчић га је поново опсовао и обратио му се речима: „Јоја, шта уради?“ с обзиром да га је познавао, а његовог оца је одгурала према вратима питајући га шта је урадио. Изашли су из школе на излазна врата и након што су сели у возило поново га је то питало, али је отац ћутао, а с обзиром да је он инсистирао на одговору, отац му је негде на пола пута рекао: „Па шта ниси ти то урадио и није урадио стражар, ја сам урадио, ви немате са тим ништа“. По доласку у Јасеницу својој супруги није помињао догађај. Након отприлике недељу дана, када је код њега дошла војна полиција како би му одузела пушку којом је био задужен, како више не би био припадник бригаде, раздужио је аутоматску пушку, а након тога војна полиција је отишла и код његовог оца и од њега је такође одузела пушку коју је дужио, а не зна да ли је у питању аутоматска или полуаутоматска пушка.

Изјашњавајући се на постављена питања изјавио је да је био ангажован у ВРС као капетан прве класе. Од оружја је задужио аутоматску пушку.

Праштало Предрага који је убио његову мајку одгајили су његови родитељи. Они су недалеко од Праштала имали кућу, стално је код њих долазио и између њих није постојао било какав сукоб. И он га је виђао пре 31.јула и никада му није помињао да је незадовољан његовим родитељима или њиме.

Његова мајка је убијена 31. јула, а очевици њеног убиства били су његови синови старости 10 и 5 година, који су се налазили у близини убиства и кума његове покојне мајке која је радила у хотелу - болници за рањенике, смештеном у близини. Његов отац није могао да види убиство, јер је у том тренутку косио траву код ограде, живице, у близини хотела, али је чуо пуцњеве. Он се у том тренутку налазио у просторијама Главног штаба Војске Републике Српске. Ту му је неки од везиста саопштио да му је мајка убијена. Потврдио је да је више људи причало да су видели да Праштало убија његову мајку.

Накнадно је, с обзиром на место где је радио, сазнао да је Праштало због овог догађаја одведен у школу која је представљала затвор, да је Праштало због тог убиства доведен одмах као затвореник у школу, а потом пребачен.

Његов отац је добио информацију да је Праштало Предраг притворен у основној школи „Петар Кочић“ у Крупи, где су били затворени и Муслимани и Срби, али му није рекао од кога је то сазнао. То је био импровизовани затвор, унутрашњи ред није био поштован, просторије су биле налик на шупе. Он за постојање тог затвора није знао до тог тренутка, јер у град није силазио у току рата с обзиром да се налазио у дубини територије, на 18 километара удаљености, а мисли да за тај затвор нису знали ни командант бригаде, потпуковник Остојић Јован, који је био задужен за ту територију, ни председник општине Гојко Кличковић. Том комплетном територијом тада је командовао командант Другог крајишког корпуса Грујо Борић, са седиштем у Дрвару, на удаљености од сто километара.

755/165

Наранчић је у то време радио у Управи прихода, а он је у Штабу територијалне одбране био заменик комandanта Трећег батаљона. Нису се познавали дugo, никада се нису дружили, али је Наранчић знао шта је он радио за време рата.

03. августа његов отац је дошао код њега, чуо је да је Праштало у школи „Петар Коцић“ која је удаљена 15 или 18 километара, и питао га да ли може да га одвезе до школе јер није имао возило. Отац му је рекао да жели да поразговара са Прашталом и да сазна зашто је убио његову мајку.

Упитан зашто је ишао наоружан ако је његов отац кренуо на разговор, изјавио је да су били наоружани и ноћу и дању, јер је рат беснео и јер су заробљавали наоружане људе. Постојала је обавеза ношења наоружања. Он је имао аутоматску пушку, а његов отац аутоматску или полуаутоматску, не сећа се. Претпоставља да његов отац није ишао са намером да убије Праштала, него да поприча са њим и да сазна из ког разлога је убио његову мајку и није ни знао да су у том затвору и Муслимани и Срби.

Када су он и отац дошли до школских врата, Наранчић их је видео из своје просторије кроз стаклена врата. Улазна врата су била закључана. У том тренутку нису знали да је он стражар. Питао их је шта и кога требају, а након што је његов отац тражио да види Праштало Предрага и питао га да ли се Праштало налази унутра, рекао је: „Тражим Праштало Предрага који је убио моју госпођу“. Наранчић који је једини био присутан је откључао врата и пустио их је да уђу. Видео је да он и његов отац имају оружје, али му нису претили на било који начин. У ходнику, пре пуцњаве, никога нису видели. С обзиром да је Наранчић њега вероватно препознао, по уласку у школу му је представио свог оца јер није знао да ли га је Наранчић знао по имену.

Он је као заменик команде бригаде био директно надређен војној полицији и команди веза и био је надређен Наранчићу.

Упитан да ли су пре него што је дошао у затвор са својим покојним оцем знали да је тог дана оптужени Наранчић сам у затвору, изјавио је да није знао распоред стражара, није знао ни колико има људи у војној полицији, да то није био циљани одлазак и да нису уопште знали ко је на дужности.

Наранчић им је по уласку у школу рекао да Праштало није присутан. Потврдио је да је био ту, али не у његовој смени. Он је тражио да то провери папиролошки, јер су такве случајеве покушавали да сакрију. Питао је Наранчића да ли може да му да дневник рада да види када је Праштало доведен и када је отишао из школе. Мисли да га је претходно питао када је Праштало отишао и да му је он рекао да је отишао пре дан, два. Иако Наранчићу није било пријатно што је он хтео да провери да Праштало није ту, ипак се није опирао њиховом захтеву, а да се опирао они не би ни ушли.

У тој школи, затвореници српске и мусиманске националности били су смештени по свлачионицама за фискултурну салу, били су закључани у тим просторијама са спољне стране. Те просторије су биле мале, 2 пута 3м. Врата су биле

обична, школска, дрвена. Иако не зна тачан распоред, сигуран је да због различите националне припадности нису били смештени заједно. Школске просторије се налазе у другој згради, и између те две зграде постоји празан простор, а налик је на слово „П“. У те школске просторије нису улазили, већ само у свлачионице где су затвореници били смештени. У моменту када су он и његов отац ушли у школу, он није ни знао да су ту смештена притворена лица мусиманске националности, али је знао да су у неком притвору смештени српски војници који не дођу на положај или праве проблеме, а тек после, након овог догађаја знао је да је у питању школа „Петар Кочић“. За мусиманске затворенике претпоставља да су претходно били заробљени у дубини територије, а не зна да ли је било цивила, он никога није ни видео.

Његов отац је од Наранчића тражио да му отвори просторије у школи како би се уверио да Праштало није присутан и он је видео када му је отворио само једну просторију, прву од улаза. У тој просторији је видео људе, али није знао ко су. На питање његовог оца ко је у тој просторији, рекао му је „ево види да није Праштало“. Његов отац је међу тим људима препознао Седић Тофика, који је био рођени брат конобара у мотелу у којем је радио и његов отац. Његов отац је затражио да изађе Седић, јер је познавао Праштала, мисли да су иста генерација и да је можда од њега желео да сазна да ли је Праштало ту. Када је Седић изашао из те просторије, он и Наранчић су прешли ходник и ушли у Наранчићеву канцеларију која се налазила преко пута просторије у којој су затвореници, јер је он од Наранчића тражио свеску да види за Праштало Предрага. Његов отац је остао у ходнику да прича са Седићем. Не зна да ли је Наранчић закључао врата те просторије након што су он и Наранчић пошли, логично је да јесте да остали не би изашли. Он Седић Тофика није познавао, Седић није био у сукобу са његовим оцем и никада није долазио код њега кући. Упитан да ли је Седић Тофик радио на изградњи његове куће изјавио је да није, да он тачно зна ко му је радио на кући, да му је Крнадић Драган радио приземље, а да је кров са својих пет синова покрио Диздаревић Ибро из Чавија.

Након што му је предочено да је у истрази изјавио да су кренули за Наранчићем и он и отац, изјавио је да је то сигурно био лапсус, да је за Наранчићем кренуо само он а да је отац остао да прича са Седићем.

Објаснио је да је у тренутку када је његов отац разговарао са Седићем, док су он и стражар гледали папире, Наранчић био леђима окренут његовом оцу, а између њега и Наранчића је био сто. Није чуо да су његов отац и Седић разговарали. Он је вратима те просторије био окренут леђима. Не сећа се да ли је постојао и неки зид, а ако је био, није било могуће да он види свог оца. Објашњава да је у претходној изјави „Ја мало кришом сам погледао, мој отац са неким човеком разговара“, желео да опише да је чуо разговор између оца и тог лица, али да их није видео, и да је могуће да је направио лапсус. Не зна да ли их је делио зид или стакло, чуо је њихов разговор, а можда је и погледао, али их није регистровао.

26/160

Није видео када је његов отац пуцао у Седића који се са његовим оцем налазио на удаљености од пар метара од места где су он и Наранчић стајали.

Пар секунди након што су чули пуцањ, он и Наранчић су пришли његовом оцу који се налазио у ходнику и који је код себе имао оружје, али му оружје нико није одузео, питали су га шта је урадио, у кога је пуцао и да ли је нормалан. Ни он, ни Наранчић који су пришли његовом оцу, у том тренутку нису проверавали да ли је Седић жив, јер су били „окамењени“ ситуацијом. Он није видео повреде на Седићу, само је видео да лежи на удаљености од пар метара, пред фискултурном салом. Он није пришао Седићу да види да ли је рањен, пошто се толико лошег већ издешавало.

Након што му је предочена његова изјава да је након пуцања у Седић Тофика, свог оца питао да ли зна ко је човек у кога је пуцао, да ли је стражар, да ли је Србин, да ли је Муслиман, те упитан зашто је оца питао да ли је стражар, изјавио је да је претпоставио да можда има још један стражар сем Наранчића, да не зна ко је све унутра јер ту никада није био. Оца је питао шта је разлог за његов поступак, али је он ћутао.

Након пуцања у првој просторији, он и Наранчић су се вратили да гледају документацију у централној просторији удаљеној пет до шест метара. Оца су оставили са оружјем, поред Седић Тофика, на пар метара удаљености. Од прве просторије у којој се налазе затвореници били су удаљени дужином ходника, 6, 7 метара, а од друге просторије су били удаљени мало више, 6, 7, 8 метара.

Након што му је предочено да из његовог исказа датог у истрази произилази да су након пуцњаве он и Наранчић изашли из просторије пар метара, дошли до његовог оца питали га, да је Наранчић у руци држао свеску и да у том моменту, док Наранчић њега псује, његов отац поново пуца, те да из ове изјаве произилази да се он није враћао у просторију да поново гледа документацију, изјавио је да су се вратили у просторију и да је тако рекао, да није слушао диктирање записника, али да га је потписао, да ту нешто није добро одрађено, да су се они вратили ка просторији, да се тада зачула пуцњава, да је Наранчић бацио свеску и њему рекао да иде и обратио му се поново: „Јоја, шта уради“.

Упитан зашто није оцу у том стању одузео пушку, изјавио је да је отац већ пуцао док су дошли до њега, и да, познајући свог оца, нису очекивали да ће након прве пуцњаве откључати и друга врата.

Не зна у колико просторија су били заробљеници, нити зна колико је укупно просторија било, а лица које је његов отац убио била су смештена у просторији преко пута фискултурне сале. Претпоставља да се кључ налазио са спољашње стране те друге просторије, до хола. Не сећа се да ли је Наранчић питао његовог оца како је ушао у ту просторију, али је његов отац вероватно сам могао да откључа та врата.

У тренутку када су се он и Наранчић налазили у дежурној просторији, отпочела је пушњава, и Наранчић је први потрчао и ухватио његовог оца на вратима, који је у том моменту већ све завршио, продрмао га је речима „Шта уради, шта уради“, а и он га је питao да ли је нормалан, шта је урадио и у кога је пуцао, али отац ништа није проговорао. Није регистровао да ли је његов отац после пушњаве која је трајала одо 60 секунди, неке људе „докрајчио“. Иако није био у просторији у којој су људи убијени, из њих је чуо јауке, али не зна да ли је неко преживео пушњаву. Након пушњаве, стражар Наранчић није покушао ни њему, ни његовом оцу да одузме оружје, нити да спречи то што се десило. Иако је било мртвих људи, помоћ нису позвали, нити се у близини налазио неки доктор. Били су далеко и није било могућности за доктора, а чак ни радио-везе нису биле у функцији.

Након што му је предочено да је у истрази навео да је зачуо пушњаву док му је Наранчић говорио да је Праштало одведен из затвора, да су са тог места отрчали четири, пет метара на друга врата широм отворена, и да је тог тренутка његов отац био на истим вратима, да га је стражар пропресао, изјавио је да је сигурно да су се он и Наранчић померили из просторије у којој су се налазили, да су они дошли код његовог оца када је убио человека, да га је Наранчић пропресао и рекао му „шта уради човече“, да га је и он питao „шта уради, у кога си пуцао“ и да су тог момента он и Наранчић кренули ка просторији, а да је његов отац остао ту где је био.

Упитан зашто је свог оца који је био у шоку и који је управо убио человека у том стању оставио да би гледао папире, изјавио је да није знао да ли се још неко налази у тим просторијама, а упитан зашто је оца ту оставио са оружјем у руци када је знао да је у просторији са Тофиком било и други лица изјавио је да он да је да знао да би његов отац то урадио не би дао њему да улази са оружјем у затвор нити бих он сам носио оружје, да су то биле непредвидиве ствари.

Објаснио је да је после првог убиства, када се вратио у просторију да поново погледа папире, из дневника рада утврдио да је Праштало Предраг премештен у Бања Луку, а на питање зашто то није одмах рекао свом оцу и предложио му да напусте затвор, изјавио је да се све то десило муњевитом брзином.

Иако је најпре навео да је од првог до последњег пушња прошло мање од једног минута, с обзиром да су фискултурна сала и свлачионица преко пута, накнадно је објаснио да није разумео питање, те да је у првом пуштању, на Седић Тофика испаљен метак или два, а да је друга пушњава, када су убијени други људи, трајала око 60 секунди. Када су он и Наранчић зачули први пуштањ, Наранчић је истрчао, бацио свеску а њега опсовао и обратио му се речима „Јоја, шта уради“, а потом је Наранчић отрчао до његовог оца и продрмао га, а он за Наранчићем. Након тога, он и Наранчић су се вратили да гледају папире, а његов отац је остао ту где је био. Тада, после тог првог убиства, када се вратио у да поново погледа папире, он је из Дневника рада утврдио да је Праштало Предраг премештен у Бања Луку. Од првог убиства до почетка друге пушњаве прошло је неколико минута.

Након што је његов отац пуцао и други пут и убио људе, он и Наранчић су га одмах изгурали напоље из ходника, изашли су и он и отац су се одвезли својим колима.

Не зна да ли је Наранчић имао неко средство комуникације у затвору, не верује да је имао фиксни телефон, а и да га је било, није било струје, и сигурно никакве комуникације није било. Не зна да ли је имао радио станицу РУП 12.

Не зна шта се десило са људима који су убијени, с обзиром да је отишао у Јасеницу. Не зна ко је убијене одатле одвезао, али је чуо да су одвежени и да су 14. марта 2011. године пронађени у јами „Звечарка“.

Његов отац је умро 1999. године али никада са њим није проговорио о том догађају, иако је он настојао да о томе разговарају. Једина прилика када му се у вези тога обратио био је тај 3. август у возилу, на половини пута када му је рекао: „То није твој проблем, то је мој проблем. Није ни твој, ни стражара који је био доле. Наишло ми је шта ми је наишло и ја сам то урадио“.

Након што му је предочено да је у истрази изјавио да му је негде око половине пута отац рекао „Нисте ви то урадили, то сам ја урадио и ви нема шта да бринете о томе“, упитан зашто би Наранчић бринуо и зашто му то отац говори, изјавио је да је тако рекао вероватно јер су се њих двојица ту налазила док су га гурали напоље из школе и из хола.

Упитан зашто његов отац, обзиром да му је рекао да он и Наранчић немају шта да брину, није отишао код надлежних да исприча шта се догодило, већ је о томе ћутао до kraja живота, изјавио је да је његов отац ћутао сигурно до kraja живота, да би након тога изјавио да иако њих двојица о томе нису никада касније причали, на сахрани свог оца, који је преминуо 30. или 31. октобра 1999. године, рођаци, пријатељи и познаници су му рекли да им се његов отац раније поверио о догађају и рекао шта се заправо догодило.

За догађај је знала његова породица, снаја његовог покојног брата и вероватно је од ње сазнала и његова супруга. Иако су њега сви познавали због природе посла којим се бавио, он се не сећа никога од лица која су настрадала у том догађају, с обзиром да је ту било доста људи са подручја санске и бихаћке општине које он никада није ни видео ни чуо.

На итање да ли су у тренутку поласка од куће ка школи он или његов отац конзумирали алкохол, изјавио је да он није пио, јер то не сме из здравствених разлога, а да се његов отац вероватно осећао мало на мирис алкохола, али да није био пијан.

Поводом догађаја није давао никаву изјаву када су два полицајца дошла да му одузму оружје. Један од њих се презивао Марјановић, био је у војној полицији, а имена другог полицајца се не сећа. Рекли су му да му одузимају оружје јер се чуло за убиство, причало се да је он „тај“, јер се у школи Наранчић обратио њему, а не његовом оцу, а

15/15
обојица су доле била присутна. До одузимања оружја је дошло када је командант бригаде донео наредбу да се изврши разоружавање њега и његовог оца.

Најпре је изјавио да му отац није рекао да је од њега одузето оружје, а након тога је навео десетак дана пошто му је одузето оружје о томе обавестио свог оца, који му је потврдио да је и код њега била полиција због одузимања наоружања, али не зна да ли су њему или оцу прво одузели оружје. Ни том приликом он и његов отац нису коментарисали догађај, јер његов отац то није желео. Никада од оца није тражио да оде и да исприча шта се заправо догодило, с обзиром да је то било на почетку 1992. године, када је почeo рат и исељавање Муслимана са територије коју су држали, у дубини територије Санске општине, Бихаћа и нико није ни покушао да их у вези тог догађаја контактира.

Након тих догађаја, негде крајем октобра његов млађи син се разболео и дошао у Београд на лечење где му је констатована лимфобластна леукемија, а по наводима докторке деветнаесторо деце са подручја БиХ која су имала стресну ситуацију, добила су ту болест.

Никада није сазнао шта је било са Праштало Предрагом и да ли је одговарао за то убиство, а због личних проблема није се ни интересовао. Са Наранчићем није имао контакт до 2011. године, када је он давао своју прву изјаву.

Иако није познавао Тофика, познавао је његовог брата Рамиза. Не познаје Алибегић Енвера, Хасанагић Фадила, Герзић Мехмеда, Алијагић Сабата, могуће да познаје Алијагић Сабита, а њега су сви познавали с обзиром да је радио на таквим пословима. Познаје Јелача Триву.

Чињеницу да нико од сведока није видео његовог оца у школи, објаснио је тако што је навео да је његов отац у школи био заједно са њим, а не Триво Јелача, како је то читao и гледао на интернету пре него што је започeo овај кривични поступак и да је то ноторна грешка.

Оптуженi Здравко Наранчић у датој одбрани пред истражним судијом Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине дана 21.03.2011. године, изјавио је да је у војску Републике Српске ступио је 21. априла 1992. године, почетком операције на територији општине Босанска Крупа. Након што је део града ослобођен, ступио је у редове војне полиције по наређењу тадашњег команданта бригаде. У селу Јасеница обављен је прихват цивила од којих су поједини одведени у импровизовани затвор у школи „Петар Коџић“ у Босанској Крупи, коју је на почетку ратних дејстава обезбеђивала цивилна и војна полиција по сменама, тако што је 10-15 дана обезбеђивала цивилна полиција, а наредних 10-15 дана војна полиција. У просторије те школе затварани су и војници и цивили српске националности због разних преступа. У том импровизованом затвору укупно је било три или пет просторија. Муслимани и Срби нису били заједно затворени, Срби су били затворени у једној просторији.

Десет до петнаест дана пре догађаја који је предмет оптужбе, почетком или крајем јула месеца 1992. године, у тај импровизовани затвор су доведени припадници групе „Јокс“, за које претпоставља да су се пребацивали из Санског Моста на своју територију коју је делила река Уна и да су у једном селу заробљени са оружјем и у униформама. Осим њих, у том импровизованом затвору били су још неки цивили и војници које је Војска Републике Српске заробила приликом ослобађања града или на другим положајима. Затвореници су били смештени у три просторије које су претходно биле свлачионице. Војна полиција је била смештена у једној канцеларији. Било је предвиђено да по два стражара буду у свакој смени.

Он се пуком игром случаја задесио сам у смени, када су предвече, око 6-7 часова у ту школу дошли Јоја Плавањац и његов отац Лазо, поводом смртног случаја у њиховој породици. Јоја и Лазо су тражили Праштало Предрага, Србина, који је убио њихову мајку, односно супругу и тражили су да им отвори врата да виде да ли је он ту. Иначе, и он сам је имао сазнања да је та жена убијена пар дана пре догађаја.

Није било предвиђено да он тог дана буде сам у затвору, у затвору су увек била по два стражара, а Јоја и Лаза нису знали да је он тога дана био сам, јер никада пре тога нису ни били у том затвору.

Приликом Лазиног и Јојиног доласку у школу, није знао ништа о њиховој намери и рекао им је да је Праштало дан или два раније одведен у Бања Луку у затвор, а по добијању таквог одговора, они су више силом ушли у затвор да га траже. Врата није отворио добровољно, већ је био у позицији да то мора да учини, па је по њиховом захтеву откључао врата да их увери да се Праштало ту не налази. Они су том приликом били наоружани, а пустио их је да уђу са оружјем јер није очекивао да ће се нешто десити, а иначе су у тај затвор и други улазили са оружјем, војници и паравојне формације.

Иако су при доласку Лаза и Јоја ходали и причали нормално, по мирису из уста и погледу претпоставио је да су били под утицајем алкохола. Комуникација између њих и њега била је праћена тензијом и он није могао да им се супротстави или да према њима примени силу. По њиховом захтеву је откључао две ћелије у којима су се налазили Мусимани, како би им доказао да човек кога су они тражили није ту, надајући се да ће они изаћи из затвора и да се ништа неће дрогодити, а трећу просторију није ни отварао. Након што су се они уверили да Праштало Предрага ту нема, Јоја је од њега затражио да види документа у књизи дежурства, из ког разлога није стигао да закључа врата од просторија које је претходно отварао.

Док су у ходнику били њих тројица, по Лазином захтеву из просторије је извео Седић Тофика. Просторија у којој се Тофик налазио била је прва са десне стране, до улазних врата, а у продужетку те просторије, на метар-два удаљености налазила се фискултурна сала. Лаза му је наредио да изведе Тофика да поприча са њим, што је он и учинио, а Лазу претходно није питao из ког разлога то тражи, иако није било уобичајено да притворена лица изводи по захтеву појединача који му нису директно

надређени, али је чуо да је таквих случајева било раније. Лазо му није рекао шта тражи од Тофика, али познато му је да су њих двојица били суседи и претпоставља да су се познавали. Оставио их је најамно, а он је са Јојом отишао у канцеларију да провере да ли је Праштало одведен и у које време, односно да му покаже да се у књигама води да је Праштало Предраг одведен у Бања Луку, тако да није видео шта се дешава са Тофиком и Лазом. Јоја се према њему наредбодавно односио када је од њега тражио да погледа књигу.

Лазо је Седић Тофику одвео у фискултурну салу чија су врата била отворена. На удаљености од два до три метра била је једна ћелија коју није откључавао, у којој су се налазили Муслимани, а на два метра од те ћелије налазила се његова канцеларија у којој је водио евиденцију и где је одвео Јоју. У том тренутку зачула су се два пуцња и претпоставио је да Јојин отац Лазо пуцао и да је убио тог човека на лицу места.

Када му је предочена чињеница да су испитани сведоци у овом поступку изјавили да су тада видели Јоју а не његовог оца Лазу, објаснио је да су и Јоја и Лаза били присутни када је он изводио Тофику.

Лазо је након тога отишао у другу просторију – свлачионицу, величине око 3 до 4 метра, која се налазила на удаљености од три до четири метра од његове канцеларије и почeo је да пуца на људе који су се налазили у тој просторији. Пуцњава је почела у тренутку док су он и Јоја у његовој канцеларији гледали књиге, а он се уплашио и није могао да се супротстави Лази и да га спречи у томе. Мисли да је Лазо испалио између 10 и 12 метака у људе, а сама пуцњава је била појединачна и кратко је трајала. У тој просторији убијено је 10 лица, нико није преживео. Не може да определи да ли је то убиство извршено пушком или пиштољем и не може да се сети да ли је Лазо имао аутоматску или полуаутоматску пушку. Објаснио је да у полуаутоматску пушку дуге цеви са ножем на врху стаје 10, евентуално 11 метака уколико се метак убаци у цев и да са њом може да се пуца без репетирања, пошто она сама репетира и избацује чауре, при чему први пуцањ омогућава да се испуца свих 10, односно 11 метака.

Након што је Лаза пуцао у те људе и изашао „као луд“ у ходник, а он и Јоја су изашли из канцеларије. Он је само провирио у ту просторију, није видео да је ту неко жив, али је уочио неки покрет, а Јоја није улазио у ту просторију и није видео да ли је Лазо побио те људе, али је то претпоставио. „Оверавање“ тих људи након Лазиног пуцања нико није вршио. Он је по престанку паљбе заједно са Јојом изашао испред Лазе и упитао их је „Шта људи урадисте, Јоја шта уради ти отац, шта се деси, шта направисте“ и изгуроа их је напоље. Не може да се сети свих детаља, како су они изашли из те просторије, да ли их је он изгуроа, а није смео да им се супротставља и да их разоружава, јер претпоставља да би и њега убили, а можда и остale затворенике. Тврди да је Лазо пуцао у та лица, да су потом изашли обојица и нису се враћали у просторије у којима су та лица убијена.

Објаснио је да је просторија из које је Тофик изведен налазила одмах до улаза у фискултурну салу, да се са леве стране налазила просторија коју није откључавао, а у

266/162

продужетку са исте стране, на 3-4 метра удаљености била је просторија у којој је била смештена група „Јокс“. Између просторије у којој се налазио Седић Тофик и просторије у којој су били затворени припадници групе „Јокс“ постојала је још једна просторија.

По изласку, Лаза и Јоја су се одвезли аутом, а он је у том тренутку затвор закључао и отишао у команду Војне полиције да их лично обавести о догађају, пошто је школа била издвојена и налазила се на око 200-300 метара од града и у њој није било ни струје нити било какве везе, па ни телефонске. У команди се обратио командиру Милету Ђазићу који му је био претпостављени старешина, а тамо је затекао још једног полицајца. Пренео им је шта се десило у затвору, након чега су сва тројица отишли у школу. По уласку у салу затекао је мртвог человека, а и остали који су се налазили у другој просторији такође су били мртви. Он је након тога пуштен да иде кући, јер је био под стресом, чуо је да су ти људи негде одвежени а сада први пут чује да су они пронађени на општини Сански Мост у пећини.

Познаје Алијагић Сабида који је тада био затворен у просторији у којој се налазио Тофик Седић и који је могао да чује пуцњаву. Након што му је предочено да је сведок Алијагић Сабид изјавио да се догађај одиграо око 9 до 10 сати ујутру, наводи да се то одиграло поподне. Сигуран је да је Лаза пуцао, а да је Јоја са њим отишао у другу просторију. Тврди да нису тачни наводи сведока да је он изјавио „ево га још један жив, убиј га“. Не зна зашто је Алијагић Сабид то рекао, познаје Сабида од раније, нису у завади, дружили су се пре рата, а по доласку у затвор понудио је Сабиду да се окупа или да нешто поједе и попије и храбрио га је да ће ићи у размену, јер је сматрао да он ништа није био крив, с тим што не зна како односно због чега је Сабид доведен у тај импровизовани затвор.

Тврди да није био заједно са оптуженим Јојом и његовим оцем у просторији у којој су убијени људи. Указао је да су Јоја и Лазо Плавањац физички јачи од њега и да су дошли под одређеном пресијом. Тврди да је предметна убиства извршио Лазо, а не Јоја који се у то време налазио у његовој канцеларији заједно са њим. Јоја је том приликом имао аутоматску пушку, а не зна да ли је имао пиштолј јер је исти могао бити скривен. Он сам је имао оружје које се налазило у канцеларији у којој се и он налазио све време, а имао је и пиштолј и бомбе.

Упитан да објасни из ког разлога није реаговао и зашто није изашао из просторије у којој се налазио одмах након што је Тофик убијен односно након што је чуо први пуцањ, изјавио је да је чуо када је пуцано у Тофика, али да се налазио са друге стране стола, да је покушао да изађе из канцеларије, али је Јоја стајао испред њега, да се и сам Јоја изненадио, да је у том тренутку Лазо прошао три-четири метра и ушао у другу просторију где се налазило преосталих 10 људи на које је одмах пуцао. Био је збуњен, није очекивао да ће се нешто тако десити. Не може да се сети да ли га је Јоја спречио да изађе из канцеларије, да ли му се нашао на путу, јер се и он сам збунио, није смео ни да узме своје оружје из страха од њих двојице.

Изјавио је да је он по Лазином наређењу Тофика извео из канцеларије, да су врата била отворена, да је по Лазином наређењу рекао Тофику да изађе јер Лаза хоће да разговара са њим, након чега је затворио врата.

Негирао је да је неко преживео па био докрајчен.

Навео је да је Joja у току рата имао чин капетана или мајора, да је био у команди позадине на нивоу бригаде и да је могао да му изда наређење у неким случајевима. Мисли да Лазо није имао никакав чин, да је у време овог догађаја био стар између 58 и 60 година, а дозвољава могућност да је био припадник Војске Републике Српске. Joja је носио маскирну униформу, а могуће да је и Лазо тада имао униформу, али не може да се сети са сигурношћу. Обојица су носили бркове, али су постојале разлике у њиховом физичком изгледу, Лазо је био старији човек и разлика је била у коси. Joja је виши од оца, корпулентнији, а обојица су били јачи од њега, старији и корпулентнији. Чуо је да је Лаза преминуо.

У датој одбрани на главном претресу оптужени Наранчић Здравко је изјавио да је пола града Босанска Крупа ослобођено 23.04.1992. године. У ратним дејствима која су на територији Босанске Крупе отпочела 21.04.1992. године било је заробљених војника и цивила који су остали у граду, па је команда 11. Крупске бригаде основала импровизовани затвор у школи „Петар Кочић“, у који су затварани заробљени војници и понеки цивил. Српски војници су због недисциплине и других ствари ту затварани на кратке казне затвора, а они који су вршили убиства ту су се краће задржавали а потом су слати у затвор у Бања Луци.

Осим тога постојао је и прихватни центар у селу Јасеница, наоко 20 километара од Босанске крупе где су били смештени цивили који су потом слати на територију Муслиманске федерације.

Он је као припадник војне полиције на смену са цивилним полицајцима, обезбеђивао импровизовани затвор у Босанској Крупи. Ван објекта школе постојала је једна фискултурна сала и три или четири просторије које су представљале свлачионице. У том простору који се налазио на 300 метара удаљености од града, није било струје, ни воде, нити средстава комуникације. Обично су била присутна по два стражара, али је он био сам када се тај догађај одиграо а не зна зашто други стражар није дошао тог дана. Од наоружања он је имао пиштолј и у канцеларији пушку али је са собом није носио.

03. августа 1992. године, његова смена је почињала у 6 часова. После сат времена, око 6, 7 часова предвече на врата је дошао Joja Плавањац кога је познавао из виђења, са оцем Лазом, за кога му се учинило да је под дејством алкохола.

Да је Лазо Jojin отац претпоставио је, јер су били јако слични. Чуо је да им је два, три дана пре тога убијена мајка, односно супруга. Joja је био његов надређени, с обзиром да је имао чин капетана и могао је да му нареди да у неким ситуацијама

изврши неку команду, на пример да отвори врата. Они су дошли са намером да потраже Праштало Предрага и да га питају зашто је убио њихову мајку, односно супругу, а посебно је на томе инсистирао Лазо. Када им је саопштио да је Праштало одвежен у Бања Луку тог јутра или претходног дана, што се водило и у књизи дежурства, Лазо му није поверовао, мислио је да је Праштало остао скривен негде у тим просторијама, па је од њега инсистирао да отвори једну просторију и да му докаже да је Праштало одведен. Обојица су ушли наоружани а он је закључио да не треба да их разоружава јер није очекивао да ће се нешто десити. Лазо није знао распоред затвореника по просторијама, где се ко налазио и тражио је да му отвори прву просторију са десне стране. Отворио им је фискултурну салу у којој се Праштало претходно налазио и показао да га ту нема. Лазо је ту угледао Седић Тофику, кога је вероватно познавао јер су из истог села, и рекао му је да га изведе да нешто са њим поразговара. Он је Седића извео у ходник, закључао врата за њим, а Лазо је са Седићем отишао у фискултурну салу која се налазила право од те просторије.

С обзиром да је Јоја инсистирао да кроз књигу дежурства провере да је Праштало Предраг одведен у затвор у Бања Луци, он га позвао у малу канцеларију. Док су ту листали књигу, зачула су се, мисли, два пуцња а он је могао да претпостави да је Лазо пуцао у Тофику. Стјајао је у ходнику када је Лазо избезумљен изашао из фискултурне сале. С обзиром да је то затворена просторија, није знао да ли ће пуцати и на њега или на остале затворенике и поново се вратио са Јојом у канцеларију и обратио му се речима: „Јоја да ти кажем ево видиш да га нема“. У том моменту Лазо је прошао, откључао једну просторију и пуцао у људе који су се у њој налазили. Испалио је око 10-12 метака, а приликом паљбе чули су се јауци, а све се одиграло за кратко време, минут или два. Он је изашао у ходник и обратио се речима: „Шта уради, шта урадисте“. Није се сетио Лазиног имена, иако га је знао из виђења, али је познавао Јоју кога је гласно питao: „Јоја шта уради, шта урадисте“. Не зна да ли су потом Јоја и Лазо сами изашли напоље или их је он изгурao, а они су сели у возило и удаљили се.

По повратку у школу, провирио је у фискултурну салу и претпоставио је да је лице које ту лежи, убијено јер није давало знаке живота. Вратио се да провери шта се десило и са затвореницима у које је пуцао Лазо, и ту је затекао пуно крви, могуће да је неко од затвореника давао знаке живота, да је померио прст или руку, али се ништа није чуло.

Између те просторије и његове канцеларије, налазила се још једна просторија у којој су били затвореници. Он ту просторију није откључавао, нити им је говорио да ту има било кога.

По Јојином и Лазином одласку закључао је просторије и отишао по помоћ у команду војне полиције, где је јавио свом командиру шта се догодило. Он, његов командир и још један полицајац вратили су се горе, и када су они дошли, све је било готово, људи су били мртви и ништа се није чуло. Он је предао дужност након што су дошли и други полицајци, отишао је и није се враћао.

263/62

Касније је чуо да су убијени негде одвежени, а ексхумирани су у пећини према Лушци Паланци. Он их није познавао јер су дошли са друге општине и заробљени су као војници на српској територији.

Одговарајући на постављена питања изјавио је да није добио никакву одлуку о стражарењу у том затвору, само им је тако речено. Команданти су окупили између 50 и 100 људи. Од команданата сећа се једино Милета Штрпца који му је саопштио да му је војни распоред да буде стражар у тој школи. Није постојао Правилник на основу кога су поступали у том импровизованом затвору. Лица су ту чувана до размене. Нису имали смернице како да поступају уколико се неко побуни или покуша бекство, а то се није ни дешавало. Иако су по двојица стражара увек била присутна у том затвору, тај дан је он био сам. Не зна име и презиме војника који је требало да буде са њим тог дана и не зна зашто није био присутан.

Најпре наводи да му није му познато да ли су били овлашћени да притвореника предају војном лицу по захтеву, али да су могли да их пуштају у просторије, а накнадно изјављује да то нису смели да учине, да су морали да чувају притворенике и да никада нису некога предавали. Он није био присутан када је Праштало Предрага у Бања Луку одвела војна полиција из бригаде, вероватно по наређењу команданта бригаде, али је присуствовао пребацивању других лица. Процедура одвођења затвореника је била таква да би војна полиција долазила са возилом и давала му на увид писмену наредбу, потписану од стране команданта бригаде, да то лице треба да иде у Бања Луку, на даље ислеђивање у затвор или другде, а он би у књигу дежурства уписивао дан, датум и сат, име и презиме лица које је одведено и да се одводи у Бања Луку. Тада посао је углавном обављала војна полиција јер је већином била задужена за дешавања у вези затвора.

У затвору је било око пет просторија, у три просторије су били притвореници муслимани, од којих су му била позната можда само двојица-тројица са његове општине. Чуо је за групу „Јокс“ која је ту боравила, диверзантска група састављена од млађих лица старости 22, 23, 25 година, чији су се припадници пребацивали а заробљени су као војници под оружјем, на српском делу територије. Од лица која су се у време догађаја налазила у затвору, познавао је Сабида Алијагића који је био у соби са Седић Тофиком, а знао га је још од пре рата.

Лазо му је на вратима рекао да тражи Праштало Предрага, убицу Јојине мајке, а његове супруге, тражио је да му отвори улазна врата што је он и учинио. Он је претходно од војника чуо за убиство мајке Јоје Плавањца, јер су се вести шириле и за дан-два се све сазнавало. Праштало је због тог убиства био доведен у притвор тог дана када је он био дежуран.

Након што му је предочено да је у истрази изјавио да су га обојица питала да ли је Праштало Предраг ту и да отвори врата да они виде, а да сада наводи да је то учинио отац Јоје Плавањца, изјавио је да је можда то рекао и Јоја, а вероватно је Лазо, јер је Лазо иницирао све.

44/160

Иако му Лазо није био надређен, нити је био у команди, његове речи је сматрао наредбом јер је у питању био Јојин отац и био је са Јојом.

Након што му је предочено да је у истрази није наводио да је такав захтев сматрао војном наредбом, да им није отворио на добровољној бази, али да се налазио у ситуацији да је морао да отвори, окривљени је изјавио да је знао да је Јоја старешина, да има чин капетана, али да је њихов прилазак и гестове, када их је видео, сматрао „мало да је и присилно“. На питање браниоца опт. Јоје Плавањца, изјавио је да му нису упутили директне претње и да није било потезања оружја.

Лазо и Јоја су били унiformисани, а на глави нису имали никакве капе. Били су подшишани, имали су бркове, и они јако личе јер су отац и син. Лазо је био старији, имао је око 60 година, а био је нижи од Јоје, крупан и физички јак човек, имао је бркове и косу.

Он није био овлашћен да разоружава Плавањац Јоју, с обзиром да му је Јоја био надређени старешина у команди, а и био је сам у том моменту. Јоја је могао да му нареди, јер је он био обичан војник, а није могао ни да позове помоћ нити да напусти затвор јер није располагао средствима комуникације ни везом ни телефоном нити је било струје нити је био присутан неки други стражар. Након што му је предочено да је у истрази изјавио да је по миришу из уста и погледу претпоставио да су Лаза и Јоја били под утицајем алкохола, а да је у одбрани навео да је само Лазо био под утицајем алкохола, наводи да је то осетио код Лазе јер му је био ближи, а да је за Јоју само претпоставио да је и он био под утицајем алкохола.

Иако им је одмах рекао да Праштало није ту, морао је да им отвори јер му они нису веровали, а посебно је сумњао Лазо који га је и по уласку у школу питао: „Је ли тачно да је одведен или је овде или си га сакрио“. По Лазином захтеву отворио је прву просторију јер му је Лазо тражио да види да Праштало није сакривен у неким од тих просторија, а он је ту просторију отворио да му докаже да су ту неки други људи и да ту Праштало није сакривен. По Лазином захтеву из те просторије извео је Тофика, рекавши Лази да ће за то време они отићи у канцеларију. Он је позвао Јоју да се увери да Праштало није ту, јер је и Јоја сумњао у то и инсистирао да то провери кроз књиге.

Није питао Лазу зашто тражи да изведе баш Седића, а можда је требало да га пита шта жели да прича са њим. Након што је извео Тофика закључао је врата. Оставио их је да попричају јер се није надао да ће се било шта десити. Најпре је навео да су Лазо и Седић отишли у фискултурну салу, да би након тога изјавио да су њих двојица остала у ходнику, а за време док су он и Јоја отишли у канцеларију, а онда је Лазо вероватно одвео Седића у фискултурну салу, с обзиром да су врата те сале била отворена. Није чуо повишен тон између њих нити је чуо о чему разговарају, јер се био удаљен 5, 6 метара од њих.

Када је зачуо два пуцња, изашао је у ходник где је угледао Лазу како иде према њему. Већ тада је претпоставио да је Седић убијен, али га је видео тек после, јер је био

изгубљен. Не зна из ког разлога је Лазо убио Тофика. У моменту тог убиства, остали затвореници су били закључани, а кључеви су се налазили у брави са спољашње стране. Сви стражари су тако закључавали, јер по ноћи не би могли наћи кључ ако им затреба, пошто нису имали струје.

Након што му је предочена одбрана окривљеног Јоје Плавањца у којој наводи да су после првог пуцња заједно изашли, поновио је да се догађај одиграо на начин као што је он то описао.

Он и Јоја су се потом вратили у канцеларију, где је позвао Јоју да се увери да Праштало није ту. Након што је Седић убијен, после минут или два, што не може тачно да одреди јер је био у шоку, Лаза је по изласку из сале, отишао низ ходник, у другу просторију, малу, величине 3 са 4 метра, која је била закључана са спољашње стране, а кључ је био у брави. У тој просторији је било десет затвореника и на њих је Лазо пуцао по уласку. Чуо је десет, дванаест пуцњева, и за то време се вероватно чуо неки јаук, а после пуцњаве није чуо ни крике, ни дозивање доктора.

Након што му је предочено да је у одбрани датој у истрази навео да није излазио из канцеларије након првог пуцања, а пре него што је отпочело пуцање на људе у фискултурној сали, јер није могао да изађе из канцеларије, упитан да се децидно изјасни ли је након пуцања у Тофика Седића излазио из те просторије пре него што је Лазо отпочео да пушта у друга лица, изјавио је да се не сећа свих детаља али да вероватно није излазио из канцеларије, јер му је Јоја можда намерно био на путу, а то је мала просторија.

Након што му је предочено да је у истрази изјавио да је отворио две просторије, а да сада наводи да је отворио само једну, изјаснио се да сто посто неке просторије није отварао јер није било потребе, да не зна да ли је отворио фискултурну салу и остао је при тврђњи са претреса да је отворио само једну просторију. Иако је у том делу школе било 5, 6 просторија, и иако су и Лазо и Јоја сумњали да је Праштало скривен ту, они нису ишли да гледају све просторије.

Не може да се сети да ли је Лазо од њега тражио да му отвори и друге две просторије, али их он није отварао. Могуће је и да се он расправљао са Лазом, да му је рекао да нема потребе за отварањем осталих просторија, јер је Лазо, када му је отворио прву просторију како би се уверио да Праштала нема ту, погледао и видео да га нема, а не зна зашто они нису тражили да отвори остале просторије да провере да ли је Праштало у некој од њих. Када је Лаза изашао из просторије у којој је пуцао, он га је ухватио за прса и почeo да Лазу и Јоју тера напоље.

442/182

С обзиром да су врата у затвору била дрвена, без стакала, затвореници нису могли ништа да виде, нити да чују иза тих врата, осим у случају повишеног тона, а подразумева се да су чули пуцње. С обзиром да је само Јоји знао име, њему се и обратио повищеним тоном речима „Шта урадисте, шта уради Јоја“, „излазите напоље“, а могуће да је и псовао. Лаза је након пуцања био избезумљен, разјарен и наоружан, и то је био разлог због ког није смео да му приђе, јер би можда убио и њега и остале затворенике. Он је био је збуњен и потрешен и ни у једном тренутку Лази није покушао да одузме оружје, јер то није смео, мисли да би му се тада Лазо супротставио и да би пуцао у њега. И Јоја се изненадио очевим поступцима, био је избезумљен и није покушао да од Лазе одузме оружје. Изгуроа га је напоље, а Лазо се том гурању није супротстављао јер је такође био избезумљен.

Када су они изашли, отишао је да провери шта се догодило са људима на које је Лаза пуцао и видео је да су људи побијени. Посматрао их је са раздаљине од 2,3 метра и ником није пришао. Не може да се сети да ли је било прживелих, претпоставио је да није, јер је ту био потпуни мир, нико се није мрдао, нити јаукао, осим што је можда неко мрднуо прстом или руком. Погледао је и у фискултурну салу где је видео Тофика да лежи, претпоставио је да је и он био мртав. У ту просторију није ни улазио. Та лица нико није оверавао.

Није могао да се обрати никоме јер није имао средства везе да било коме јави шта се десило, а није могао да Јоју и Лазу остави у затвору или испред затвора и да одлично да тражи стражара или неког другог.

Иако најпре наводи да је он, одмах након што су Лазо и Јоја отишли колима, отишао у команду по помоћи, накнадно изјављује да је по њиховом одласку закључао све просторије и отишао по помоћи, трчао је триста метара да јави шта се дешава. Након тога изјављује да је он по њиховом одласку отишао у просторију у којој је пуцано на људе да види шта се десило, након чега је погледао фискултурну салу где је угледао човека који лежи и одмах потом је оставио све, изашао, закључао све и отишао по помоћи у град који је удаљен на 300,400 метара.

Није звао доктора, то је требало да учини његов старешина а он је одмах одогађају обавестио свог командира, старешину Мила Ђазића и још једног војника, а никакву изјаву није давао. Одмах су се вратили горе у затвор он, његов старешина и још један полицајац коме не зна име, а потом је дошло још полицајаца. Тврдио је да је одмах саопштио полицајцима да је то урадио Лаза. Констатовали су да су људи мртви али нико од њих није звао доктора. Просторија је била пуна крви, људи су лежали на плочицама. Питao је старешину да га пусти кући и по одобрењу старешине је отишао након 10, 15 минута, одрадио је своју смену до краја, а по усменој наредби њега су заменили други војни полицајци којима не зна име и презиме. У тренутку његовог одласка тела су остала у затвору, и вероватно су однешена током ноћи. Он након тога у вези овог догађаја није позиван ни на какву одговорност, није давао изјаве, нити је о том догађају сачињавао извештај или рапорт. У том затвору даље није радио, није хтео,

а и мало му је то бранио командир. Дан или два након догађаја командир му је рекао да више не може да ради у том затвору, а разлог је што је дозволио да се то деси.

Не зна да ли је оружје одузето Јоји након догађаја, а њему није. Наредних годину или годину и по је био војни полицајац, али је ишао на положаје, на линију и ратовао је.

Иако потврђује да је његов задатак био и да спречи да непозната, алкохолисана лица уђу у затвор, наводи да он није одмах приметио да је Лазо био у припитом стању, да није посумњао да ће се нешто десити, јер је Јоју познавао, имао је чин капетана и знао је да траже Србина, мислио је да ће они погледати да ли Праштало ту и да ће отићи.

Након што му је предочена одбрана Плавањац Јоје у којој наводи да су изашли из канцеларије након првог пуцња и наводи оптуженог Плавањац Јоје о томе шта му је он рекао, да су прилазили и да су видели човека који је убијен, да су се након тога поново вратили у канцеларију да гледају када је према списку Праштало одведен и да је након тога поново почела паљба на друга лица, изјавио је да је он Седић Тофика видео тек касније да лежи, а не тада када је пуцао Лаза, да не зна да ли је Јоја излазио и да ли је он видео Тофика, да он није излазио из просторије након што се зачуо први пуцањ и не може да се сети да ли је излазио Јоја. Упитан зашто наводи да он није могао да изађе од Јоје, изјавио је да је он био са друге стране стола, а да сто се налазио одмах поред улазних врата, Плавањац је био ближи улазним вратима, а он је прошао даље у канцеларију да узме књигу дежурства. Просторија у којој су се налазили је два са два ипо метра.

Те вечери у импровизованом затвору није било Срба, а претходно је ту био Праштало који је дан или два раније одведен. У другој просторији по реду у коју је Лазо ушао, било је 10 затвореника, а не сећа се колико их је тачно било у друге две просторије, можда по 5, 6 или 10. Не зна да ли су припадници групе „Јокс“ били сви заједно у једној просторији или су били размештени.

Могуће је да познаје Јелача Триву из виђења, то је старији човек.

После догађаја ни Лазу ни Јоју није видео. Ту нико није остао да живи, сви су избегли. Касније је чуо да је Лаза умро, а да се Јоја одселио у Србију већ '92, '93.

Заменик тужиоца за ратне злочине у завршиој речи предложио је да суд оптужене огласи кривима за кривична дела која су им стављена на терет и изrekne им казне и то оптуженом Јоји Плавањцу казну затвора у трајању од 20 година, а оптуженом Здравку Наранчићу казну затвора у трајању од 8 година. Анализирао је изведене доказе и изнео став Тужилаштва за ратне злочине о кривици оптужених на основу анализе доказа и логичног закључивања.

Бранилац оптуженог Јоје Плавањца, адвокат Александар Ивковић у завршиој речи оспорио је наводе оптужнице, изнео је своју анализу и оцену

744/160

изведенih доказа као и став одбране да током поступка није потврђена основана сумња да је оптужени Јоја Плавањац извршио кривично дело за које је оптужен и предложио је да суд оптуженог Јоју Плавањац ослободи од оптужбе.

Оптужени Јоја Плавањац у завршној речи изјавио је да се не осећа кривим за дело које му се ставља на терет, да одговорно тврди да то кривично дело није извршио и у потпуности прихватио завршну реч свог брачноца.

Бранилац оптуженог Здравка Наранчића, адвокат Јасминка Кузовић у завршној речи далао анализу изведенih доказа, изнела је став одбране да нема ниједног доказа да је оптужени Здравко Наранчић извршио кривично дело за које је оптужен и предложила је да суд оптуженом Здравку Наранчићу изрекне ослобађајућу пресуду.

Оптужени Здравко Наранчић у завршној речи изјавио је да сматра да није кривив за кривично дело које му је стављено на терет и у свему је прихватио завршну реч свог брачноца.

Суд је у доказном поступку на главном претресу извео све неопходне доказе ради разјашњења ове кривичноправне ствари, испитани су сведоци: Јакшић Душко, Марчета Здравко, Грубиша Момир, Вигњевић Милан, Чубрило Драган и Амор Машовић, испитани су судски вештаци др Жељко Каран и дипл.инг. Милко Марић, на основу одредбе члана 406 став 1 тачка 1 ЗКП, суд се упознао се са садржином записника о датим исказима сведока Шабић Бајра, који је у међувремену преминуо, датим под бројем 05-1-04-5-1583/10 дана 06.10.2010. године пред Управом полиције, Сектор криминалистичке полиције Унско-санског кантона МУП БиХ и исказ сведока Тутић Смајила, који је у међувремену преминуо, датим на записнику пред Управом криминалистичке полиције Унско-санског кантона под бројем 05-1/04-5-1181/10 од 14.07.2010. године, изјавом сведока Грошић Зајада, чије присуство није могло бити обезбеђено и поред спроведених мера прописаних законом, датом на записнику Управе полиције – Сектор криминалистичке полиције Унско-санског кантона МУП БиХ под бројем 05-1-04-51216/10 од 21.07.2010. године, изјавом сведока Хасанагић Фадила чије присуство није могло бити обезбеђено и поред спроведених мера прописаних законом, са записника о саслушању истражног судије Кантоналног суда у Бихаћу од 23.12.1998. године у предмету Ки-13/97, изјавом сведока Хасанагић Фадила датом под бројем 05-1/04-5-1275/10 од 06.08.2010. године, пред Управом полиције, Сектор криминалистичке полиције Унско-Санског кантона, а на сагласан предлог странака суд се упознао се са садржином записника о исказу сведока Кличковић Гојка, датом на записнику пред Тужилаштвом БиХ Сарајево од 23.12.2013. године у предмету Т 20 0 КТРЗ 0006572 13.

На главном претресу у складу са одредбама Европске конвенције о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима и члана 9 Другог додатног протокола уз ову Конвенцију путем видеоконференцијске везе из просторија Кантоналног суда у Бихаћу испитани су: сведоци-оштећени Алијагић

275/160

Осмо, Насић Асим, Калтак Макић Фатима, Калтак Заим, Рекић Мирела и Калтак Сафија, сведоци Герзић Мехмед, Козлица Шефкија, Алијагић Сабид, Селимовић Миралим, Маловчић Касим, Кулаузовић Касим и Маџановић Мирсад, који су обавестили суд да желе да дају свој исказ у овом кривичном поступку путем видеоконференцијске везе у Бихаћу. Њихов идентитет је утврђен уз посредовање присутног судије Кантоналног суда у Бихаћу, а учесници поступка, заменик тужиоца за ратне злочине, оптужени и њихови бранчиоци имали су могућност да сведоцима постављају питања.

Извршен је увид у: Акт Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске број 609/06 од 29.06.2006. године, карту лица места масовне гробнице јаме „Звечарка“, село Стјепановићи, Општина Сански Мост, Списак лица са личним подацима који су ексхумирани из јаме „Звечарка“ Кантоналног МУП, Треће полицијске управе Сански Мост, број 05-1/08-1-1-21/12 од 13.02.2012. године, Акт Кантоналног тужилаштва Бихаћ о запримљеним посмртним остацима број КТА146/06-РЗ од 03.08.2006. године, упућен Окружном тужилаштву Бања Лука, Акт Кантоналног МУП-а Бихаћ, Унско-Санског кантона Бихаћ, ПУЗ Сански Мост о запримљеним посмртним остацима број 05-06/03-1-690/06 од 01.08.2006. године упућен Кантоналном тужилаштву Бихаћ, Записник о предаји тела Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Владе Републике Српске, број 695-1/2006 од 01.08.2006. године, Записник о извршеној ексхумацији јаме „Звечарка“ број 10-02/41-230-813/06 од 12.04.2006. године сачињен од Центра јавне безбедности Бања Лука, Записник о ексхумацији Центра јавне безбедности Сектор криминалистичке полиције Бања Лука број 10-02/4.1-10035/06 од 28.03.2006. године, Скицу лица места ексхумације мртвих тела и карту, Акт-извештај Унско-Санског кантона МУП Бихаћ, ПУ З Сански Мост о ексхумацији посмртних остатака број 05-6/03-1-207/06 од 23.03.2006. године, Фотодокументацију лица места ексхумације мртвих тела из јаме „Звечарка“, село Стјепановићи, Општина Сански Мост, у периоду од 23.03. до 27.03.2006. године сачињен од стране Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске под ознаком БЛ-01/2006-ЛМ од 14.04.2006. године, Извештај др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ од 05.09.2006. године под бројем КТА 146/06 Јама „Звечарка“ од 05.09.2006. године о обдукцији тела број 1 и обдукциони записник на име Калтак Расим са записником о судској медицини и криминалистичкој обради мртвог тела број 1 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске др Каран Жељка и дипломираног инг Марић Милка, под бројем БЛ-04/2006-ОТ од 15.04.2006. године, обдукционим записником и мишљењем судског вештака професора др Саралић Нермина од 29.03.2011. године са фотодокументацијом и ДНК извештајем, Извештај др Мирослава Ракочевића КТА 146/06 „Јама Звечарка“ од 05.09.2006. године о обдукцији тела број 2 Омић Мирсада са записником о судско-медицинској и криминалистичкој обради мртвог тела број 2 Канцеларија Владе Републике Српске за тражење несталих и заробљених лица број БЛ-05/2006 ОТ од 15.04.2006. године, сачињен од стране др Каран Жељка и дипл.инг Марић Милка од 15.04.2006. године са фотодокументацијом и ДНК извештајем,

776/160

Извештај о обдукцији тела број 3 на име Насић Расим, КТА број 146/06 „Јама Звечарка“ сачињен од стране вештака др Ракочевић Мирослава дана 05.09.2006. године са записником о судско-медицинској и криминалистичкој обради мртвог тела број 3 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, БЛ 05/2006 ОТ од 15.04.2006. године сачињен од стране др Каран Желька и дипл.инг Марић Милка са фотодокументацијом и ДНК извештајем, Извештај Института КТА број 146/06 „Стјепановци - Јама Звечарка“ о обдукцији тела број 4 на име Калтак Незира, сачињен од стране вештака др Ракочевић Мирослава дана 07.06.2008. године и 11.10.2008. године са записником о судско-медицинској и криминалистичкој обради мртвог тела број 4 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, БЛ 05/2006 ОТ сачињен од стране др Каран Желька и дипл.инг Марић Милка 15.04.2006. године са фотодокументацијом и ДНК извештајем, Извештај КТА број 146/06 „Јама Звечарка“ о обдукцији тела број 5 на име Калтак Енеса, сачињен од стране вештака др Ракочевић Мирослава дана 05.09.2006. године са записником о судско-медицинској и криминалистичкој обради мртвог тела број 5 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, БЛ 08/2006 ОТ од 15.04.2006. године сачињен од стране др Каран Желька и дипл.инг Марић Милка са фотодокументацијом и ДНК извештајем, Извештај о обдукцији тела број 6 КТА број 146/06 „Јама Звечарка“ на име Калтак Емсуд сачињен од стране вештака др Ракочевић Мирослава дана 06.09.2006. године са записником о судско-медицинској и криминалистичкој обради мртвог тела број 6 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, др Каран Желька и дипломираног инжењера Марић Милка, БЛ 09/2006 ОТ од 15.04.2006. године са фотодокументацијом и ДНК извештајем, Извештај о обдукцији тела број 7 КТА број 146/06 „Лушци Паланка – Стјепановићи - Јама Звечарка“ на име Ђехајић Исмет, сачињен од стране вештака др Ракочевић Мирослава дана 22.11.2008. године са записником о судско-медицинској и криминалистичкој обради мртвог тела број 7+8, број БЛ-04/2006 ОТ Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, сачињен од стране др Каран Желька и дипл.инг Марић Милка дана 15.04.2006. године са фотодокументацијом и ДНК извештајем од 08.01.2007. године, превод Извештаја о извршеној анализи ДНК за лице Ђехајић Исмет са енглеског на српски језик, Извештај КТА 146/06 „Јама Звечарка“ о обдукцији тела број 9 на име Седић Тофик сачињен од стране вештака др Ракочевић Мирослава дана 06.09.2006. године са записником о судско-медицинској и криминалистичкој обради мртвог тела број 9 број БЛ-11/2006 ОТ Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске сачињен од стране др Каран Желька и дипл.инг Марић Милка дана 15.04.2006. године са фотодокументацијом обраде мртвог тела број 9 и ДНК извештајем, Извештај КТА 146/06 „Јама Звечарка“ о обдукцији тела број 10 на име Калтак Ферид сачињен од стране вештака др Ракочевић Мирослава дана 06.09.2006. године са записником о судско-медицинског и криминалистичкој обради мртвог тела број 10 број БЛ-12/2006 ОТ Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске сачињен од стране др Каран Желька и дипл.инг Марић Милка дана 15.04.2006. године са фотодокументацијом обраде мртвог тела број 10 и ДНК извештајем, Извештај КТА 146/06 „Јама Звечарка“ о обдукцији тела број 11 на име Алијагић Едина сачињен од

472/165

стране вештака др Ракочевић Мирослава дана 06.09.2006. године и 16.08.2008. године, са записником о судско-медицинској и криминалистичкој обради мртвог тијела број 11 број БЛ-13/2006 ОТ Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске сачињен од стране др Каран Жељка и дипл.инг Марић Милка дана 15.04.2006. године са фотодокументацијом обраде мртвог тела број 11 и ДНК извештајем, Извештај КТА 146/06 „Јама Звечарка“ о обдукцији тела број 13 на име Алијагић Фадила, сачињен од стране вештака др Ракочевић Мирослава дана 06.09.2006. године са записником о судско-медицинској и криминалистичкој обради мртвог тела број 13 број БЛ-15/2006 ОТ Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске сачињен од стране др Каран Жељка и дипл.инг Марић Милка дана 15.04.2006. године са фотодокументацијом обраде мртвог тела број 13 и ДНК извештајем, Записник Кантоналног МУП-а, Унско-Санског кантона, Управе полиције, Сектора криминалистичке полиције о извршеним обдукцијама и реобдукцијама девет тела, сачињен под бројем 05-1/04-5-640/08 дана 18.08.2008. године, Записник о судско-медицинској и техничкој обради мртвих тела број БЛ-04/2006 ОТ Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Владе Републике Српске сачињен од стране др Жељка Карана дана 15.04.2006. године, Фотодокументацију Кантоналног МУП-а Бихаћ број СЛ/06, обдукција 12 тела, јама „Звечарка“ од 06.09.2006. године, Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место Окреч, под редним бројем 4 за 1997. годину за лице Калтак Незир, Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место Окреч, под редним бројем 4 за 1998. годину за лице Калтак Ферид, Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место Окреч, под редним бројем 3 за 1998. годину за лице Калтак Расим, Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место Окреч, под редним бројем 5 за 1998. годину за лице Калтак Емсуд, Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место Окреч, под редним бројем 2 за 1998. годину за лице Калтак Енес, Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Босанска Крупа, која се води за место Босанска Крупа, под редним бројем 19 за 1999. годину за лице Алијагић Фадил, Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Босанска Крупа, која се води за место Босанска Крупа, под редним бројем 5 за 1997. годину за лице Алијагић Един, Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Босанска Крупа, која се води за место Босанска Крупа, под редним бројем 54 за 1999. годину за лице Насић Расим, Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Босанска Крупа, која се води за место Босанска Крупа, под редним бројем 28 за 1999. годину за лице Седић Тофик, Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место Сански Мост, под редним бројем 6 за 1998. годину за лице Омић Мирсад, Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место Сански Мост, под редним бројем 130 за 2003. годину за лице Џахајић Исмет, Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место

212/46

Доњи Каменград, број 43 за 2018. годину за лице Калтак Рефику, Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Босанска Крупа, која се води за место Велики Бадић, број 6 за 2018. годину за сведока Шабић Бајра, Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Бихаћ, који се води за место Кулен Вакуф, број 26 за 2017. годину за сведока Тутић Смаила, Допис матичара Општине Босанска Крупа, Службе за опћу управу и друштвене делатности Одсека за послове матичара о смрти Плавањац Савке број 09/13-13-297/12 од 17.11.2012. године, Цртеж лица места Основне школе „Петар Кочић“ Босанска Крупа, урађен од Републичког секретаријата за унутрашње послове Центра службе безбедности Бихаћ, Станица јавне безбедности Босанска Крупа од 03.04.1996. године, Фотодокументацију фискултурне сале Основне школе „Петар Кочић“ Босанска Крупа, Центра службе безбедности Бихаћ, Станица јавне безбедности Босанска Крупа сачињен дана 27.04.1996. године, Допис МУП-а Унско-Санског Кантона, Управе полиције Сектор криминалистичке полиције број 05-07/3-6-04-3-969/10-РЗ од 21.01.2013. године, који представља информацију о војном ангажовању 11 лица, Допис Федералног Министарства за питања бораца и инвалида одбрамбено ослободилачког рата, Одсјек за питања евиденција из области војне обавезе за подручје УСК Бихаћ број 07/5-03-03/1-427-10/12 од 19.12.2012. године, Допис Федералног Министарства за питања бораца и инвалида одбрамбено ослободилачког рата број 07-03-1940/12 од 14.01.2013. године упућен МУП-у УСК, којим се доставља акт Одсека за евиденције за питања из области војне обавезе за подручје Унско-Санског Кантона, Допис Инситута за нестала лица број 03/1-40-2-3156/13 од 19.12.2013. године упућен Тужитељству Босне и Херцеговине, Посебном одељењу за ратне злочине, у прилогу ког дописа се достављају ДНК извештаји, Акт Тужитељства Босне и Херцеговине број T200KTPRZ00657213 од 29.01.2016. године, Акт-извештај општине Крупа на Уни, број 03-835-33/11 од 02.06.2011. године о војној припадности оптуженог Плавањац Јоје, Акт-допуну извештаја МУП Унско-Санског кантона, број 05-1/04-5-04-3-969/10 од 30.10.2012. године са прилогом – обавештењем Општинске административне службе Општине Крупа на Уни, број 03-835-84/12 од 23.10.2012. године о војној припадности Наранчић Здравка, Акт МУП Унско-Санског кантона, број 05-07/03-6/04-3-969/10 РЗ од 30.11.2012. године, Акт Републичког центра за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица број 08/4.4/566-66-1/13 од 20.12.2013. године са документом Међународне комисије за тражење несталих лица, Службену забиљешку МУП-а Унско-Санског кантона број 05-04/03-5-104/16 од 22.01.2016. године о упознавању оштећених са уступањем гоњења органима Републике Србије и потреби да се као оштећени изјасне да ли су сагласни да се кривично гоњење уступи Републици Србији, Изјашњење оштећених у вези уступања кривичног гоњења за Алијагић Осме, Калтак Рефика, Седић Шемсе, Хасић Асима, Калтак-Макић Фатиме, Калтак Заима, Рекић Миреле, Ђехајић Хусрефа, Калтак Емсуда и Калтак Сафије, Службену забиљешку Тужилаштва Босне и Херцеговине, Посебног одјела за ратне злочине број T200KTPRZ000657213 од 08.01.2016. године са својеручним писмом Емсуда Калтака од 11.01.2016. године, у вези контактирања оштећеног Емсуда Калтака који живи у Словенији, ради уступања кривичног гоњења органима Републике Србије, Одлуку

Председништва Републике Босне и Херцеговине о проглашењу ратног стања, Одлуку Председништва Републике Босне и Херцеговине о укидању ратног стања, Извод из Казнене евиденције за Плавањац Јоју достављен од стране МУП Унско-Санског кантоне, Прве полицијске управе, Полицијске станице Босанска Крупа, број 05-1/06-4-04-5093/10 од 20.12.2010. године, Извод из Казнене евиденције за Наранчић Здравка МУП-а Унско-Санског Кантона, Прве полицијске управе, Полицијске станице Босанска Крупа број 05-1/06-4-04-3715/12 од 06.11.2012. године и у Изјашњење општећене Седић Шемсе о имовинскоправном захтеву, дато пред Кантоналним судом у Бихаћу дана 19.10.2018. године.

Све изведене доказе, суд је ценио у складу са чланом 16 и чланом 419 став 2 ЗКП-а како појединачно, тако и у вези са осталим доказима, непристрасно, по слободном судијском уверењу, те је пресуду засновао на чињеницама у чију је извесност постојања уверен.

У овом кривичном поступку биле су неспорне одлучне чињенице:

Да се у време овог догађаја водио немеђународни унутрашњи оружани сукоб на територији Босне и Херцеговине између оружаних формација спрског, бошњачког и хрватског народа, који је трајао у периоду од 1992. године до 1995. године. Одлуком Председништва Републике БиХ на седници одржаној 20. јула 1992. године проглашено је ратно стање на територији Босне и Херцеговине, што је објављено у "Службеном листу" БиХ број 7 дана 20.06.1992. године, а укинуто је одлуком Председништва БиХ 22. децембра 1995. године и ступила је одмах на снагу, што је објављено у "Службеном листу" Републике БиХ број 50 од 28.12.1995. године.

Оптужени нису оспоравали да су у време овог догађаја били припадници Војске Републике Српске, оптужени Јоја Плавањац припадник 11. Крупске лаке пешадијске бригаде. У датом исказу оптужени Јоја Плавањац је навео да је рат у општини Босанска Крупа отпочео априла месеца 1992. године када је он позван од стране Српске демотраске странке и ангажован, а почетком августа 1992. године био је припадник Војске Републике Српске са чином капетана у јединици Трећег батаљона где је имао функцију заменика команданта. Оптужени Здравко Наранчић је био припадник Војне полиције 11. Крупске лаке пешадијске бригаде, а у датом исказу је потврдио да је био припадник Војске Републике Српске од 21. априла 1992. године када је отпочела операција на територији општине Босанска Крупа, а након што је део града ослобођен, ступио је у редове Војне полиције и у време овог догађаја био је стражар у импровизованом војном затвору основаном у Основној школи "Петар Кочић" у Босанској Крупи, у коме су били притворени цивили мусиманске народности, као и цивили и војници српске народности. Потврдио је да је оптужени Јоја Плавањац био припадник Војске Републике Српске у чину капетана. Њихово припадништво Војсци Републике Српске потврђује и писмена документација у спису и то Акт – извештај општине Крупа на Уни број 03-835-33/11 од 02.06.2011. године у коме је наведено да је провером у службеним евиденцијама наведеног органа из којег

је утврђено да је Плавањац Јоја од оца Лазе и мајке Савке, рођене Вукмановић, рођен 28.09.1959. године био припадник војних јединица у периоду: од 18.01.1992. године до 01.02.1992. године у ВП 4668 Бихаћ; од 21.04.1992. године до 31.12.1992. године у ВП 7542 Крупа на Уни и од 11.08.1994. године до 18.08.1994. године у ВП 7542 Крупа на Уни. Увидом у Акт – допуну извештаја МУП Унско-санског кантона број 05-1/04-5-04-3-969/10 од 30.10.2012. године са прилогом – обавештењем општинске административне службе општине Крупа на Уни број 03-835-84/12 од 23.10.2012. године утврђено је да је провером података који се воде у службеној евиденцији овог органа Наранчић (Дане) Здравко, рођен 03.10.1964. године био припадник ОС Војске Републике Српске у периоду од 21.04.1992. године до 16.07.1994. године и од 19.08.1994. године до 16.09.1995. године.

Оптужени нису оспоравали да су у време овог догађаја у затвору који се налазио у основној школи “Петар Кочић” на територији општине Босанска Крупа били затворени припадници бошњачког народа са подручја општине Босанска Крупа, Сански Мост и Бихаћ, да је у једној од просторија био затворен са другим припадницима бошњачког народа Тофик Седић из села Јасенице, а да је у једној од просторија било затворено десет младића припадника бошњачког народа, које су стражари називали група “ЈОКС”. Оптужени Здравко Наранчић је изјавио да су десет до петнаест дана пре овог догађаја почетком или крајем јула месеца 1992. године у овај импровизовани затвор доведени припадници групе “ЈОКС” за које претпоставља да су се пребацивали из Санског Моста на своју територију коју је делила река Уна, који су приликом хапшења били наоружани и у униформама.

Као време извршења овог кривичног дела у оптужници се наводи прва половина августа 1992. године.

Испитани сведоци, очвици овог догађаја нису могли да определе тачан датум догађаја и у односу на ову одлучну чињеницу различито су се изјашњавали, а већина од њих је у исказима определила да се догађај одиграо почетком или у првој половини августа месеца 1992. године.

Оптужени Плавањац Јоја, у истрази и на главном претресу дана 07.06.2018. године изјавио је да је дана 03.08.1992. године, а што је било два дана након страдања његове мајке која је убијена дана 01.08.1992. године, на захтев свог оца да га одвезе у Основну школу “Петар Кочић” у Босанској Крупи јер има сазнања да се у тој школи која је коришћена као притвор налази убица његове мајке – Праштало Предраг, у поподневним сатима са оцем дошао до школе. Оптужени Наранчић Здравко је на главном претресу определио да је то било око 18-19 часова. Стога је суд налазећи да су оптужени били међусобно сагласни у односу на ову одлучну чињеницу, у изреци пресуде изменио диспозитив оптужнице и прецизирао време извршења кривичног дела на дан 03.08.1992. године.

Оптужени Јоја Плавањац није оспоравао да је затвор био закључан и да је овом приликом био наоружан аутоматском пушком. У исказу датом у истражном поступку и

непосредно на главном претресу изјавио је да је тога дана када су лишена живота лица наведена у оптужници дошао до школе „Петар Кочић“ у Босанској Крупи у којој се налазио војни затвор, да је школа била закључана, да је тада на дужности био стражар Здравко Наранчић кога је он познавао из виђења и који је кроз затворена врата питао шта им треба и да је затим, на његову молбу, отворио врата. Од наоружања он је тада имао аутоматску пушку, а потврдио је да су у импровизованим затворским просторијама у овој школи била смештена лица, припадници бошњачког народа, наводећи да су тада то били цивили и лица у униформама који су похватали у дубини територије. Ове наводе оптуженог Јоје Плавањца потврђује и оптужени Здравко наранчић у својој одбрани у истрази и на главном претресу, а чињеницу да је оптужени Јоје Плавањац био наоружан аутоматском пушком потврђују и сведоци Алијагић Сабид, Хасанагић Фадил, Кулаузовић Касим и Козлица Шефикија, па је суд стога наводе одбране оптужених у овом делу прихватио као веродостојне.

Оптужени Јоје Плавањац је оспоравао наводе оптужбе да је тада по уласку у војни затвор оформљени у Основној школи „Петар Кочић“ у Босанској Крупи лишио живота притворене цивиле бошњачког народа наведене у оптужници. Тврдио је да је у време овог догађаја у војни затвор у просторијама Основне школе „Петар Кочић“ у Босанској Крупи дошао са својим оцем Плавањац Лазом, да је његов отац Плавањац Лаза лишио живота најпре Седић Тофика у фискултурној сали, а затим да је испалио између 10 до 12 метака у цивиле припаднике бошњачког народа притворене у другој просторији.

Оптужени Здравко Наранчић изјашавајући се у овом кривичном поступку није оспоравао да је оптуженом Плавањац Јоји дозволио да наоружан аутоматском пушком је у просторије затвора, а није оспоравао ни чињеницу да је у присуству оптуженог Плавањац Јоје отврио просторије у којима су били притворени цивили припадници бошњачког народа и да је након што су они лишени живота, дозволио оптуженом Плавањац Јоји да напусти затвор.

Оптужени Наранчић Здравко је и у одбрани датој у истрази и непосредно на главном претресу потврдио наводе одбране оптуженог Плавањац Јоје да је та убиства извршио отац Јоје Плавањаца, Лазо Плавањац, да је Лаза Плавањац тада око 18-19 часова у школу дошао заједно са Јојом Плавањцем, да су ту дошли да траже Србина – Праштало Предрага, убицу мајке Јоје Плавањца, а да је он тада имао сазнања да је супруга Плавањац Лазе, а мајка Плавањац Јоје, убијена пар дана раније.

Ови наводи одбране оптужених у супротности су са изјавама сведока испитаних, најпре, пред Управом полиције, Сектор криминалистичке полиције Унско-санског кантона МУП БиХ, Герзић Мехмеда, Шабић Барја, Козлица Шефикије, Хасанагић Фадила, Алијагић Сабита, Кулаузовић Касима, Тутић Смајила, Грошић Зијада, Маџановић Мирсада, Селимовић Миралима, исказом сведока Хасанагић Фадила на записнику пред истражним судијом Кантоналног суда у Бихаћу, исказима сведока Јакшић Душка, Грубиша Момира, Марчета Здравка, датим на записнику пред

25/162

Кантоналним тужилаштвом Унско-санског кантона Бихаћ, исказом сведока Кличковић Гојка датом на записнику пред Тужилаштвом БиХ у Сарајеву. Ниједан од наведених сведока у својим исказима није помињао оптуженог Плавањац Лазу као актера овог догађаја, ни да су чули, опазили или сазнали од било ког лица да је сада покојни Лаза Плавањац тада био присутан у овом затвору. Сведоци Грошић Зијад, Тутић Смаил, Миралим Селимовић, Кличковић Гојко, Јакшић Душко, Грубиша Момир и Марчета Здравко тврдили су у својим исказима да су након овог догађаја чули да је убиства притворених цивила бошњачког народа у затвору у школи „Петар Коџић“ у Босанској Крупи извршио оптужени Јоја Плавањац и да се у вези са овим убиствима ни једно друго име није спомињало, што потврђују у својим исказима и сведоци-оштећени Калтак Сафија, мајка пок. Калтак Емсуда, Калтак Макић Фатима, сестра пок. Калтак Расима, Алијагић Осма, отац пок. Алијагић Едина и Асим Насић, брат пок. Расима Насића. Осим наведеног из датих исказа сведока – очевидаца овог догађаја, а тада притвореника овог затвора Фадила Хасанагића, Касима Кулаузовића, Сабида Алијагића, утврђено да су лично видели и чули оптуженог Јоју Плавањацу након што су се отворила врата просторије у којој су се налазили заједно са покојним Седић Тофиком, да су тада видели да на вратима стоји оптужени Здравко Наранчић, а поред њега оптужени Јоја Плавањац, по њиховом опису, зајапурен у лицу, са брковима, у униформи, заврнутих рукава и наоружан, а према изјавама ових сведока оптужени Јоја Плавањац је сада покојном Седић Тофику наредио и да изађе.

Сведок Хасанагић Фадил, притвореник затвора у Основној школи „Петар Коџић“ у свом исказу датом на записнику о саслушању сведока сачињеном дана 06.08.2010. године на основу овлашћења тужиоца Тужилаштва Унско-санског кантона у службеним просторијама Полицијске станице Босанска Крупа у предмету број КТ 226/95-РЗ, навео је да су се отворила врата њихове просторије која су се налазила директно испред њега и да је препознао свог комшију Јоју Плавањацу како стоји сав зајапурен, црвен у лицу, у војној униформи заврнутих рукава, а врата је држао њему добро познат стражар Наранчић Здравко, да је по изласку Седић Тофика из ове притворске просторије након што су се за њим затворила врата, јако добро чуо глас Јоје Плавањаца који је питao Седића „Ко је уставио мог стрица Мићу Плавањацу?“, да није чуо одговор Седић Тифика, али да је чуо два пуцња и туши пад на под, а након тога Тофик се више није вратио у њихову учионицу, те Јоју сматра одговорним за Тофикову даљу судбину. Затим је чуо кораке који одлазе дуж ходника, а након тога десет појединачних пуцњева, а касније је чуо да су убијени и младићи из групе „ЈОКС“ које након тога више није видео. Такође је навео навео и да је Јоју Плавањацу познавао од раније јер је био у Територијалној одбрани у војсци.

Сведок Касим Кулаузовић, такође притвореник затвора у Основној школи „Петар Коџић“, у свом исказу датом на записнику о саслушању сведока дана 02.11.2010. године на основу овлашћења тужиоца Тужилаштва Унско-санског кантона у службеним просторијама Прве полицијске управе, Полицијске станице Босанска Крупа у предмету број КТ 226/95-РЗ изјавио је да је по отварању врата притворске

просторије у којој се налазио на вратима видео стражара Наранчића, а након што се он измакао иза њега је угледао Јоју Плавањца, у маскирној униформи са аутоматском пушком са преклопним кундаком на рамену, да је Јоја погледао све људе у просторији а затим показао на Тофику Седића, да је Тефик Седић након тога изашао, да је чуо њихов разговор и да је оптужени Јоја Плавањац питао Тофику зашто је заустављао његовог стрица, а након што му је Тофик одговорио да је то учинио само ради контроле и да га је одмах пустио, чуо је један пуцањ, по његовој процени из аутоматске пушке, а затим шкрипу чизама кроз ходник која је престала на дну ходника, а након тога пуцњаву из правца просторије у којој је била притворена група „ЈОКС“. Обзиром да је пуцњава личила на претходну претпоставља да је и тада пуцано из аутоматске пушке. Наредног дана је са осталима из просторије у којој се налазио, пребачен у просторију у којој су претходно били припадници групе „ЈОКС“ у којој је тада видео комадиће меса, костију, крви и рупе од метака у зиду. Ове наводе исказа сведок Касим Кулаузовић поновио је и непосредно на главном претресу, указујући и да је познавао оца Јоје Плавањца – Лазу Плавањца који је био болничар и да је сигуран да он тада није са својим сином оптуженим Јојом Плавањцем дошао у овај затвор јер би га препознао. Лазу Плавањца није виђао у току, као ни након ратних забивања у Босни и Херцеговини. Врата притворске просторије у којој је он био затворен отворио је лично Јоја Плавањац, а затим је Седић Тофику одвео у фискултурну салу где је чуо да га испитује у вези брата Зијада пре него што је чуо пуцањ из правца фискултурне сале. Тога дана на вратима просторије видео је само Јоју Плавањца и Здравка Наранчића, а Лазу Плавањца уопште није видео.

Сведок Сабид Алијагић, притвореник затвора у Основној школи „Петар Кочић“ у свом исказу датом на записнику о саслушању сведока сачињеном дана 11.10.2010. године по овлашћењу тужиоца Тужилаштва УСК у службеним просторијама Прве полицијске управе, Полицијске станице Босанска Крупа у предмету број КТ 226/95-РЗ изјавио је да је тога дана чуо галаму из ходника, псовање и да неко пита за Предрага или Пеђу, да му се тај глас учинио познатим и да је лично на глас Плавањац Јоје, а након што су се отворила врата на притворској просторији у којој се он налазио, а у којој је био и сада покојни Тофик Седић, видео је да је врата држао за кваку Наранчић Здравко а иза њега је угледао у ходнику Јоју Плавањца у прашњавој маскирној униформи са заврнутим рукавима са пиштолjem за појасом, црвеног и знојног лица, који је носио краће и уређене бркове. Након што је Седић Тофик по позиву изашао из просторије чуо је кораке да одлазе ка фискултурној сали, а затим из фискултурне сале Јојин глас да испитује сада покојног Тофику Седића, а затим и пуцањ. Након тог пуцња чуо је кораке кроз ходник, а затим из правца свлачионице у којој су били притворени младићи из групе „ЈОКС“ вику, галаму и глас Јоје Плавањца који говори „Устајте на ноге, уза зид“, а након тога појединачну пуцњаву, да пуцње није бројао, али да претпоставља да је било десет пуцњева јер се у тој просторији налазило десет момака. Пар дана касније када су пребачени у ову просторију, видео је на зидовима трагове од метала, да је отпао малтер, трагове крви и косе по зидовима. Ове наводе сведок Сабид Алијагић поновио је и на главном претресу наводећи и да је

434/160

оптужени Јоја Плавањац тога дана био полупујан, бесан и сав излуђен и да је након тога настао масакр у школи. На главном претресу овај сведок је изјавио и да је познавао Јојиног оца Лазу Плавањца веома добро, да тога дана није видео Лазу Плавањца, нити је чуо да је било ко уопште спомињао његово име, да се тога дана чуло само име Јоја.

Сведок Герзић Мехмед, притвореник затвора у Основној школи „Петар Кочић“ је у исказу датом на записнику о саслушању сведока сачињеном дана 31.08.2010. године на основу овлашћења тужиоца Тужилаштва Унско-санског кантона у службеним просторијама Прве полицијске управе, Полицијске станице Босанска Крупа у предмету број КТ 226/95-РЗ детаљно је описао распоред притвореника у притворским просторијама овог затвора и навео да је он био затворен у просторији која се налазила од улаза лево, одмах до просторије у којој су боравили стражари, да је у просторију од улаза десно са притвореницима из Поткалина, Дубовика, био затворен убијени Седић Тофик, као и испитани сведоци у овом поступку Хасанагић Фадил, Алијагић Сабид, Грошић Зајад и Кулаузовић Касим, а да је почетком јула 1992. године у затвор доведено десет младића који су смештени у просторију која је била до просторије у којој је он био затворен. У првој половини августа месеца пред вече у затвор је дошао Плавањац Јоја, кога је познао по гласу јер га је познавао пре рата и чуо је да га је тада дежурни стражар Наранчић Здравко ословљавао са Јојом. Чуо је рафалну пуцњаву, људске крике, а у исто време када је чуо два-три појединачна пуцња чуо је и глас Наранчића да виче „Немој то радити, Јоја“ и Јојине речи „Хоћу, не бојим се ни генерала, ни суда“. Ове наводе сведок Мехмед Герзић поновио у датом исказу на главном претресу, наводећи да Јоју Плавањацу познаје, обзиром да је радио у Војном одсеку у Крупи, а поред тога родбина Јоје Плавањаца живела је преко пута његове куће и виђао га је када им је долазио у посету. Познаје оца Јоје Плавањаца, али је заборавио његово име. Након предочавања сведоку Герзићу навода одбране оптуженог Јоје Плавањаца, сведок Герзић је изјавио да је све те људе побио Јоја Плавањац а не његов отац, да су му притвореници који су били у соби са Тофиком Седићем, Сабид Алијагић и остали Јасеничани рекли да су видели да Јоја Плавањац Тефика Седића изводи из њихове просторије и одводи га у фискултурну салу где га је потом и убио. И у исказу датом у истражном поступку и на главном претресу изјавио је да је кроз прозор притворске просторије у којој се налазио видео одлазак Јоје Плавањаца, али да није видео да је његов отац овом приликом био са њим.

Сведок Козлица Шефкија, притвореник затвора у Основној школи „Петар Кочић“ у свом исказу датом на записнику о саслушању сведока сачињеном дана 14.09.2010. године по овлашћењу тужиоца Тужилаштва УСК у службеним просторијама МУП УСК, Сектора криминалистичке полиције у предмету КТ 226/95-РЗ детаљно је објаснио да је притвореник из притворске просторије у којој се и он налазио Харбаш Рефик гледао кроз прозор у двориште школе и рекао „Откуд Јоја овде“, а када је и он погледао кроз прозор видео је њему непознатог човека у маскирној униформи, заврнутих рукава кошуље, који је у руци носио аутоматску пушку са

преклопним кундаком који је био висок, средње грађе, црне косе, имао је бркове и сам је пешке долазио ка школи, а по доласку до улазних врата тражио од стражара Наранчића да отвори врата да види затворенике, да би му затим Наранчић отворио врата. Сигуран је да је тада стражар био Наранчић јер је тога дана био на дужности и пре и после ручка, а што му је познато јер је он тога дана делио храну, а Наранчића познаје по гласу. Чуо је затим да тај Јоја пита „где су“ и кораке кроз ходник до задње просторије у којој су били затворени момци из групе „Јокс“. Затим је чуо отварање врата и питање „Шта сте балије, четници или усташе“ и одговор „Муслимани“, затим се чула псовка „Балијску мајку“, а онда питање „Да ли знаш читати – учити“, а након одговара да зна, чуо је репетирање пушке и десет појединачних пуцњева. Након тих пуцњева чуо је препирку између Јоје и Наранчића и препознао је Наранчићев глас који каже „Шта си учинио“, затим су се чули кораци и позивање имена како се њему учинило „Тефик“ или „Шефик“, те је помислио да њега позива, након тога се чуло отварање врата на почетку ходника и речи „У дворану“, а недуго затим чуо се још један пуцањ који је долазио из дворане. Ове наводе сведок Козилица Шефија поновио је и у исказу датом на главном претресу. Објаснио је да је све то лично чуо, пошто је то био сасвим мали простор и све се могло разумети.

Сведок Миралим Селимовић у време овог догађаја притвореник затвора у Основној школи „Петар Коџић“ у свом исказу датом на записнику о испитивању сведока сачињеног дана 26.07.2010. године по овлашћењу тужиоца Тужилаштва Унско-санског кантона у службеним просторијама Прве Полицијске управе, ПС Бихаћ изјавио да се из просторије у којој је била затворена група „ЈОКС“ зачула галама и некакво испитивање, потом су се чули ударци и јауци, да би се након тога чуло доста појединачних пуцњева. Након тога чуо је разговор који је долазио из ходника и разумео је да један глас говори: „Шта уради“, при чему је опсовао мајку, а потом и : „Да сам знаю, не бих кренуо са тобом“, а потом и други глас како говори: „Је л' ти их жао, шта их жалиш“ и псовка. Затим су се из просторије у којој је била група „ЈОКС“ чула два гласа, од којих је један викао: „Дај воде“, а други: „Спас докторе“, да би се након тога из ходника чуо глас који говори: „Сад ћу ти ја дати спас“, после чега су се чула два или три пуцња. Недуго затим, зачуо се пуцањ из спортске сале. Такође је навео да је тог дана када су се десила убиства на стражи био Наранчић Здравко. Ове наводе сведок Миралим Селимовић поновио је и када је испитан на главном претресу, и додао да је по завршетку рата остао у контакту са Шефија Козлицом и Герзићем Мехмедом, са којима се повремено састајао и да су му они испричали да је младић из групе „ЈОКС“ и Седић Тофика убио Јоја Плавањаца кога су они познавали, обзиром да су из Босанске Крупе и околине као и Јоја.

Сведок Грошић Зијад, у свом исказу датом на записнику о саслушању сведока сачињеног дана 21.07.2010. године на основу овлашћења тужиоца Тужилаштва Унско-санског кантона у службеним просторијама Прве полицијске управе, Полицијске станице Босанска Крупа у предмету број КТ 226/95-РЗ, изјавио је да је једом приликом у логор је доведен и неки момак из Јасенице чије име му није познато, а из разговора

450/450

стражара су чули да је он убио жену Лазе болничара, а два или три дана након тога, некако предвече, у логор је дошао неки њему непознат човек кога није видео али га је чуо како пита за неког по имену, а стражари су му одговорили да то лице није ту јер су га одвели одатле. Након тога се зачула рафална пуцњава и запомагање, а потом и неколико појединачних пуцњева, а после те пуцњаве, отворила су се врата просторије у којој је био затворен и неко је прозвао Седић Тофику, с тим што није видео никог на вратима, Тофик је изашао из просторије, а недуго затим се зачуо глас који говори: "Сећаш ли се кад сте ти и твој брат зауставили мог стрица на барикадама", након чега се чуо један пуцањ, а потом и глас који говори: "Шта си то урадио". После тог једног пуцња ништа се више није чуло све док у току ноћи у једном тренутку није зачуло како по ходнику нешто вуку, претпоставио да износе лешеве, а након тога се зачуо и звук неког тежег возила. Након овог догађаја од других људи, међу осталима и од Харбаш Рефика је чуо да је ова убиства извршио Јоја Плавањац.

Сведок Тутић Смајил у свом исказу датом на записнику о саслушању сведока сачињеном дана 14.07.2010. године на основу овлашћења тужиоца Тужилаштва Унско-санског кантона у службеним просторијама МУП-а УСК-а у предмету број КТ 226/95-Р изјавио је да је био смештен у просторији са Шефкија Козлицом и Харбаш Рефиком, да се чуо неки разговор са ходника од чега је успео чути да је неко тражио да се изведе неки затвореник, да се затим чуло отварање врата и разговор па један или два пуцња, а да се пар минута након тога зачуло више појединачних пуцњева, да се након те пуцњаве зачуо разговор у ходнику и да је распознао речи: „Ниси то требао учинити“ и други глас како говори: „Јесам, ништа ми не могу, могу ми само узети чинове“. Од Харбаш Рефика је чуо да је ова лица лишило живота капетан 1. класе из Дубовика. Јоја Плавањац је био капетан 1. класе у резерви. Рођен је у Дубовику.

Сведок Јакшић Душко, у свом исказу датом на записнику о саслушању сведока пред кантоналним тужилаштвом унско-санског кантона од 02.02.2012. године, изјавио је да је у време овог догађаја био припадник Војне полиције Војске Републике Српске на подручју Босанске Крупе, да је био стражар затвора формираног у Основној школи „Петар Кочић“ и да се сећа да је од својих колега полицијаца чуо да су се десила убиства у Основној школи „Петар Кочић“ за време када његов вод није био на стражи, да он тада није био на дужности али да је чуо да је та убиства извршио Јоја Плавањац и то из разлога што је дошао у затвор да тражи убицу своје мајке, а пошто истог није пронашао побио је затворене цивиле. О томе се није одмах причало, али се сазнало шта се десило. Пре овог догађаја дешавало се да види Јоју али га после тога није виђао. Према његовим сазнањима у вези тих убиства спомињало се само име Јоје Плавањаца и никог другог.

Сведок Кличковић Гојко, у исказу датом на записнику о саслушању сведока сачињеном дана 23.12.2013. године пред тужиоцем Тужилаштва БиХ у Сарајеву у предмету број Т01 0 0006572 13 изјавио је да је у време овог догађаја био на функцији Ратног председништва и председника СО Босанска Крупа и да је од свих лица са којима је разговарао сазнао да је злочин у војном затвору у школи „Петар Кочић“

извршио Јоја Плавањац припадник Крупске бригаде по чину резервни капетан, да му је Здравко Наранчић који је био војни полицијац и који је обезбеђивао затворенике отворио врата и врата просторија у којима су та лица била затворена, да је знао Лазу Плавањца као доброг човека који је био пријатељ са Тофиком Седићем и врло честит човек и да је био љут на сина Јоју што је Тофика убио. Лично му је познато да је Тофик правио кућу Јоји у Босанској Крупи јер је био добар грађевинац, а познавао је и десеторицу од једанаест жртава (све осим Ђехајић Исмета) које описује као честите људе који нису правили никакве проблеме.

Сведок Грубиша Момир, у исказу датом на записнику о саслушању сведока сачињеном дана 10.02.2012. године пред тужиоцем Тужилаштва Унско-санског кантона у предмету број T01 0 0003531 95 изјавио је да је у време овог догађаја, командир једног од водова чете Војне полиције чији је основни задатак био обезбеђење затвора формираног у Основној школи „Петар Кочић“ у Босанској Крупи и других објекта у граду, да има посредна сазнања да је Јоја Плавањац дошао у школу да тражи лице које је убило његову мајку, а обзиром да га није пронашао у школи побио је неке од затворених цивила. Много касније након више месеци од тог догађаја причало се да је те људе побио Јоја Плавањац који, по његовим сазнањима, поводом тих убиства није лишаван слободе, а у време када се о томе почело причати а и касније, није се спомињало ниједно друго име које би се доводило у везу са овим убиствима у Основној школи „Петар Кочић“ изузев имена Јоје Плавањца.

Сведок Марчета Здравко у време овог догађаја начелник Штаба и заменик комandanata 11. Крупске лаке пешадијске бригаде, а по сопственој изјави кум оптуженог Јоје Плавањца, са којим је пре рата радио у општинском штабу Територијална одбрана Босанска Крајина и био је претпостављени оптуженом Јоји Плавањцу, а познаје и његовог оца Лазу Плавањца који је радио као болничар у амбуланти у Јасеници. У исказу датом у истражном поступку детаљно је објаснио сукоб који је постојао између оптуженог Јоје Плавањца и сада покојног Тофика Седића. Навео је да је у јесен 1991. године особа по имену Тофко, настањен у месту Муслиманска Јасеница, малтерисао подрум у Јојиној кући коју је он градио у Босанској Крупи пред сам рат и недуго по завршетку тих радова Јоја је приметио да су покидани чинови на његовој војној униформи која се налазила у тој кући где су се изводили грађевински радови. Јоја је одмах посумњао на Тофка и позвао је њега као човека од поверења, јер је већ тада био у инвалидској пензији, да му то исприча и да му покаже униформу. Јоја је био у инвалидској пензији након што је пао са куће коју је градио и том приликом је задобио тешке повреде у пределу stomaka, тако да је био неспособан за даљу службу, а био је бесан и љут на Тофка, сматрајући његов поступак као напад на оружане снаге и њега лично, па је наглашавао потребу да Тофка треба адекватно казнити. Познајући преку нарав оптуженог Јоје Плавањца, посебно да је када би попио био веома непријатан и дрчан и да је бесан на Седића, успео да га одговори од било каквог сукоба са њим у заоштреној политичко-безбедносној ситуацији каква је била у то време у Босанској Крупи. Такође је навео да су му у јуну

-34/150

месецу 1992. године, када је вршена евакуација мусиманског становништва са подручја Босанске Крупе према Санском Мосту, а по наредби Ратног председништва српске општине Босанска Крупа, на истурено командно место у селу Пученик дошли командант једног од батаљона, Јово Обрадовић и Јоја Плавањац, који је у то време био заменик команданта, са питањем да ли ће поступити по поменутој наредби. Пошто је знао да је Јоја Плавањац бесан на Тофку и да је претио да га треба казнити, а знао је и то да је Јоја инвалид и да није физички спреман да се обрачунава са Тофком, извео је закључак да би Јоја своју претњу могао реализовати употребом оружја, па се тада директно обратио Јоји у присуству његовог команданта Јове Обрадовића, говорећи му да поступе строго војнички, да не наседају на евентуалне провокације, да се своје становништво построји и обавести о плану евакуације. Након убиства у затвору у ОШ „Петар Кочић“ командант бригаде Остојић Јован га је позвао да дође у његову канцеларију и том приликом је стекао утисак да је командант био узнемирен и нестрпљив, а оптужени Јоја Плавањац изгледао је још потиштенije и јадније него после убиства његове мајке које се додатило неколико дана пре тога. Од Остојића је сазнао да се додатило нешто страшно у војном затвору у Босанској Крупи, и да постоји сумња да је Јоја повезан са тим догађајем. Разумео је да је командант желео да обави разговор са Јојом, а да је Јоја иако је у то време обављао дужност командира Команде стана у Штабу бригаде, одбијао разговор уколико и он ту није присутан. На његово питање шта се додатило, Јоја је најпре само кратко и једва разумљиво неколико пута поновио име Тофко. На питање команданта „шта то значи?“, испричао му је онапред наведеном догађају пре рата, а командант ухватио рукама за главу и ходао по својој канцеларији горе-доле, понављајући више пута речи: „шта ми уради, шта сад да радим“, мислећи при томе на Јоју. Поново је затражио од Јоје да објасни шта се додатило, а из његовог кратког, испрекиданог и прилично неповезаног одговора разумео је да је Јоја имао намеру да у затвору у Босанској Крупи пронађе убицу своје мајке, Праштало Предрага, иначе Јојиног комшије и кума. У канцеларији команданта задржали су се пола сата и за то време ни командант Остојић, ни Јоја, ни у ком контексту нису поменули Јојиног оца Лазу Плавањца, а Јоја је све време трајања тог разговора седео на столици у углу канцеларије видно потрешен, држећи руке на коленима. Био је на сахрани Јојиног мајци у Дубовику, одакле су они пореклом, а пошто се знало за Јојину нарав Праштало је одмах одведен из Јасенице, као и његова породица, јер су се бојали да ће доћи до освете. Много година касније када је сведочио у кривичном поступку који је вођен против Гојка Кличковића пред судом БиХ чуо је од људи из Босанске Крупе да је Јоја учествовао у убиствима у Основној школи „Петар Кочић“ у Босанској Крупи када је убијено једанаест затвореника. После овог догађаја Јоја је и даље био на списку Крупске бригаде, али те послове није обављао.

И сведоци-оштећени саслушани током овог кривичног поступка Алијагић Осма отац покојног Едина Алијагића, Фатима Калтак Макић сестра убијеног Калтак Расима, Сафија Калтак мајка покојног Калтак Емсуда, имају посредна сазнања да је њихове најближе сроднике лишио живота оптужени Јоја Плавањац, као што су то навели у датим исказима.

Сведок-оштећени Алијагић Осма, отац сада покојног Алијагић Едина у датом исказу на главном претресу изјавио је да познаје оптуженог Плавањаца Јоју, за кога се сећа да је радио у војном одсеку и да су га звали „Капетан“, као и да је имао оца Лазу, који је био болничар и имао је кућу близу школе у Јасеници. Познато му је да је Лаза Плавањац премуњуо после рата. Од људи са подручја Сане, чуо је да је његов син, Алијагић Един са још неким људима био заробљен негде између Хашана и Калиња када су пошли на слободну територију и да су их затворили у школи у Босанској Крупи која је била логор, и да је тамо и стрељан, као и да је Јоја Плавањац наредио да се поубијају сви затвореници у том логору, међу којима је био и његов син и да су њихова тела бачена у неку пећину која се налази у једној долини у близини гробља у Липику. Глава његовог сина није пронађена, а посмртни остаци његовог тела су састављени у Шејковачи, одакле су дотерани у Босанску Крупу где је подигнуто спомен обележје, а сахрањени су на Језерском на гробљу. Нико га од надлежних органа није позивао да да податке о томе када је наступила смрт његовог сина. Када му је предочено да је у изводу из матичне књиге умрлих наведено да је његов син преминуо 14.07.1992. године, изјавио је да претпоставља да је то тачан подatak, али да није сигуран јер је о свему чуо од људи из Сане. Истакао је имовинскоправни захтев у износу од 50.000 евра.

Сведок-оштећени Асим Насић, брат сада покојног Насић Расима у датом исказу на главном претресу изјавио је да је од људи који су били затворени у војном затвору у ОШ „Петар Кочић“ у Босанској Крупи и то од Алијагић Сабида и других чуо да је једне ноћи у тај војни затвор дошао Јоја Плавањац, да му је врата од учioniце у којој је био затворен његов брат отворио стражар Здравко Наранчић и да је Јоја тада испалио рафал из свог оружја и лишио живота лица која су се ту налазила, да је оне који нису одмах били мртви још једном пуцао, да је након сат времена дошао камион који је однео тела тих лица. Сва та лица су му испричала исту причу и нико од њих није помињао да је Јоја том приликом дошао са још неким лицем. Истакао је имовинско-правни захтев, чију висину није определио.

Сведок-оштећена Фатима Калтак Макић, сестра сада покојног Калтак Расима, у датом исказу на главном претресу изјавила је да је у послератним годинама, пре него што су сахранили посмртне остатке њеног брата, од своје мајке чула да је њеног брата Расима убио Јоја Плавањац и да му је саучесник био Здравко Наранчић, да је Јоја био извршилац убиства, а да је Наранчић био стражар који га је пустио у школу. Није јој познато како је њена мајка дошла до тих сазнања. Истакла је имовинско-правни захтев, чију висину није определила.

Сведок-оштећена Калтак Сафија, мајка сада покојног Калтак Емсуда, у датом исказу на главном претресу изјавила је да је од Мехмеда из Босанске крупе, чијег презимена се не сећа, чула да је њен син настардао у Босанској Крупи у школи и да је њега као и остale који су били са њим побио Јоја Плавањац. Тада је био присутан када је њен син убијен. У Шејковачи у Санском Мосту је извршила препознавање

29/460

посмртних остатака свог сина Емсуда. Истакла је имовинско-правни захтев, чију висину није определила.

Сведок-оштећени Калтак Заим, отац сада покојног Калтак Енеса, у датом исказу на главном претресу изјавио је да је у новинама је прочитao да је његовог сина Енеса, као и остale који су били са њим у истој просторији, лишио живота Јоја Плавањац, а тај податак раније ни од кога није чуо, обзиром да је живео у Немачкој. Након што су тело његовог сина пронашли међу телима у јами „Звечарка“, био је на препознавању његових посмртних остатака у Шејковачи у Санском Мосту. Истакао је имовинско-правни захтев, чију висину није определио.

Сведок-оштећена Мирела Рекић, ћерка сада покојног Алијагић Фадила, у датом исказу на главном претресу изјавила је да је од познаника који нису очевици догађаја чула да је њен отац лишен живота у Босанској Крупи, није сигурна које године, тако што је упућан метком у главу. Истакла је имовинско-правни захтев, чију висину није определила.

Суд је оценио веродостојним исказе сведока Герзић Мехмеда, Хасанагић Фадила, Козлица Шефкије, Кулаузовић Касима, Алијагић Сабида, Грошић Зијада, Селимовић Миралима и Тутић Смајила, као и исказе сведока Јакшић Душка, Здравка Марчете и Грубиша Момира дате у истрази, налазећи да су логични и убедљиви, и међусобно се потврђују и допуњују, па је на основу истих са извесношћу утврдио чињеницу да је убиства једанаест цивила припадника бошњачког народа у војном затвору у Основној школи „Петар Кочић“ у Босанској Крупи дана 03.08.1992. године извршио оптужени Јоја Плавањац.

У конкретном случају суд је имао у виду чињеницу да је кривично дело које је предмет овог поступка учињено пре више од двадесет седам година, да су сведоци Герзић Мехмед, Хасанагић Фадил, Козлица Шефкија, Кулаузовић Касим, Алијагић Сабид, Грошић Зијад, Шабић Бајро, Селимовић Миралим и Тутић Смајил били заточени у војном затвору у Основној школи „Петар Кочић“ у Босанској Крупи у време извршења кривичног дела, били изложени неизмерном страху за сопствени живот, стресу и очају, будући да су се налазили у безизлазној ситуацији присуствујући ликвидацији других затвореника. С тога је по налажењу суда немогуће очекивати да о појединостима догађаја, његовој хронологији, чињеницама које су претходиле догађају и дешавањима након овог догађаја, исказују на потпуно сагласан начин. А управо по налажењу суда, потпуна сагласност исказа ових сведока упућивала би на чињеницу да су усаглашавали исказе за потребе поступка, односно да су припремани. Протек времена од догађаја јасно доводи до немогућности да се исприча иста прича са истим детаљима, јер се исти могу заборавити или помешати неки детаљи самог догађаја, а посебно они детаљи који за сведоке ни по чему нису карактеристични, да би их памтили толико дуги временски период. Један од таквих детаља је чињеница да ли је врата просторије у којој се налазио Седић Тофик отворио оптужени Јоја Плавањац или Здравко Наранчић. Сведок Касим Кулаузовић је изјавио да је врата отворио лично

Јоја Плавањац, сведок Сабид Алијагић је изјавио да је видео да је врата држао за кваку Наранчић Здравко, а да је иза њега угледао у ходнику Јоју Плавањца, а сведок Хасанагић Фадил је изјавио да су се отворила врата њихове ученице која су се налазила директно испред њега и да је препознао свог комшију Јоју Плавањца, а да је врата држао стражар Наранчић Здравко. То што се исказ сведока Касима Кулаузовића у погледу ове чињенице не поклапа са исказима сведока Хасанагић Фадила и Сабида Алијагића не значи да је услед тога нужно обеснажено њихово сведочење о главним и одлучним чињеницама и да ови сведоци не говоре истину, а неподударности у овим наводима не чине њихов цео исказ непоузданим, јер се управо ради о детаљу који за сведоке није био карактеристичан, док се њихови искази у односу на опис оптуженог Јоје Плавањца и чињеницу да су по отварању врата угледали само оптужене Јоју Плавањца и Здравка Наранчића у потпуности подударају. Коначно, оптужени су у својим изјавама навели да је врата од просторије у којој се налазио Седић Тофик отворио оптужени Наранчић Здравко, па је суд ову чињеницу поуздано утврдио на основу изјава сведока Хасанагић Фадила и Сабида Алијагића. Управо из ових разлога, суд је посветио посебну пажњу анализи исказа сведока, не дозволивши да се, уколико се појави сумња у веродостојност исказа сведока, претумачи на штету оптужених.

Суд није прихватио измењене наводе исказа сведока Јакшић Душка, Марчета Здравка и Грубиша Момира на главном претресу, о наводном присуству Лазе Плавањца у затвору у ОШ „Петар Кочић“ у Босанској Крупи у време догађаја. Сведок Грубиша Момир је на главном претресу изјавио да је касније чуо да је наводно у затвору у Основној школи „Петар Кочић“ у Босанској Крупи тада био и отац Јоје Плавањца покојни Лазо Плавањац. Међутим, упитан од кога је чуо да је отац Јоје Плавањца, Лаза Плавањац био тада присутан, изјавио је да не зна, на питање зашто то није изјавио у претходно датом исказу изјавио да не зна, а на крају је изјавио да у свему остаје при изјави коју је дао пред надлежним органима БиХ. Сведок Душко Јакшић на главном претресу на питање браниоца оптуженог Јоје Плавањца дао је одговор да је много касније, не сећа се када, кружило име оца Јоје Плавањца а не само Јојино име, да је чуо да је и Лаза Плавањац био ту или није био ту, не зна. Упитан да објасни зашто то није навео у истрази изјавио је да то није навео зато што тада није био ту и није га то занимало. Упитан да се прецизно изјасни да ли је чуо да је тада и Лаза Плавањац био присутан у затвору у Основној школи, изјавио је да је чуо да је отац Јоје Плавањца био ту, али да он није био ту и да не може дати одговор, да су једни причали да је био оптужени Јоја, а да су други говорили да је отац, а да он не зна. На питање да се изјасни због чега је у претходном исказу изјавио да су у вези ових убиства помињало само име Јоје Плавањца изјавио је „Није ме наводило“, а затим да можда није имао ни простора ни времена да то каже и да је тада испитиван унакрсно. Није могао прецизно да се изјасни када је чуо да се у вези убиства у затвору у Основној школи „Петар Кочић“ спомињало име оца Јоје Плавањца, наводећи да је то можда чуо у том периоду али да се ограђује, да не може да прецизира датуме, а када му је указано да је претходни исказ дао током 2012. године када није спомињао оца Јоје Плавањца, изјавио је „Нисам у том моменту слагао, нисам, само сам допунио све, не

796/163

зnam“. Сведок Марчета Здравко је на главном претресу на питање браниоца оптуженог Јоје Плавањца изјавио да је из прича мештана и од рођене сестре Јоје Плавањца чуо да су са Јојом у затвору у Основној школи тада били и његов покојни отац, па чак и стриц, да су сва тројица ишли, а да је пред суђење у предмету против Гојка Кличковића чуо и верзију по којој је Лазо Плавањац пуцао у Тофику, да се сећа да је неко од сведока тада помињао и Лазу Плавањца. Изузев рођене сестре Јоје Плавањца, није могао да именује ниједно лице, од кога је сазнао да је са Јојом у затвору у Основној школи био и његов покојни отац Лазо, а указао је и да о томе није говорио командант Остојић, нити је чуо да је тако нешто помињао било ко из војске. Не сећа се ни од кога је после рата чуо да је Лазо Плавањац пуцао у Тофику Седића, ни ко је од сведока у поступку против Гојка Кличковића помињао Лазу Плавањца, а на питање да се конкретно изјасни да ли је чуо да је неки сведок изјавио да је то урадио Лаза Плавањац, изјавио је да у његовом присуству нико од сведока то није изјавио, да је то чуо од људи, али да никог од кога је то чуо не може да именује. Посебно је неубедљив сведок Марчета Здравко у својој тврдњи да му се оптужени Јоја Плавањац, иако су након овог догађаја постали кумови, никада није поверио да је предметна убиства извршио његов отац а не он, када се има у виду да је одмах након извршених убиства сумња пала на Јоју Плавањца, да је у вези овог разговора позван на разговор код команданта Остојића, да је Јоја инсистирао да њиховом разговору присуствује Марчета Здравко, да том приликом ниједног тренутка, према исказу овог сведока, Јоја Плавањац није негирао извршење ових убиства, да ниједном у току пола сата колико је трајао разговор код команданта Остојића нико није поменуо име његовог оца Лазе Плавањца везано за ова убиства, а описао је да је Јоја све време седео на столици оборене главе и помињао Тофику, наводећи и да је Јоји због ових убиства недељу дана касније одузето оружје и да више није обављао дужност заменика команданта 3. батаљона. Истовремено, сведок Здравко Марчета је описао Јојину нарав као пргаву, «може напрасно да доноси одлуке, знао је бити агресиван». Због такве његове нарави, из страха да јој Јоја Плавањац нешто не учини, евакуисана је цела фамилија Праштало Предрага са места у коме је живела.

Са свих наведених разлога, суд налази да су ови наводи исказа сведока Марчета Здравка, Јакшић Душка, Грубиша Момира на главном претресу неистинити, накнадно исконструисани у циљу олакшања процесног положаја оптуженог Јоје Плавањца будући да су у контрадикторни у односу на наводе њихових претходно датих исказа, а оповргнути међусобно сагласним исказима сведока очевидаца овог догађаја Герзић Мехмеда, Хасанагић Фадила, Козлица Шефкије, Кулаузовић Касима, Алијагић Сабида, Грошић Зајада, Селимовић Миралима и Тутић Смајила, које је суд из напред наведених разлога прихватио као веродостојне и на основу којих је са извесношћу утврдио чињеницу да је убиства једанаест цивила припадника бошњачког народа у војном затвору у Основној школи „Петар Кочић“ у Босанској Крупи дана 03.08.1992. године извршио оптужени Јоја Плавањац.

Са истих разлога суд није прихватио ни наводе исказа сведока Милана Вигњенића и сведока Драгана Чубрила који су на предлог одбране испитани на главном претресу, у деловима њихових исказа у којима су тврдили и то сведок Милан Вигњевић да је чуо чаршијске приче да је у затвору у Основној школи „Петар Кочић“ затворене цивиле убио Јоин отац, а сведок Драган Чубрило да је касније чуо неке чаршијске приче, да се причало за неког Лазу Плавањца да је ту дошао. Ово с тога што је сведок Милан Вигњевић, иако је најпре изјавио да се причало о капетану Јоји и његовом оцу да су они направили нешто, објаснио да нема о томе конкретних сазнања, да се у притвору о томе није причало, нити је било шта о томе чуо од Здравка Наранчића, а затим на питање браниоца оптуженог да ли се име оца Јоје Плавањца спомињало у чаршијским причама, изјавио је да се не сећа детаља и да ли се његово име у тим причама спомињало, да су све то била само нагађања из кафанских прича, а да он не може да се сети ниједног имена било ког лица од којих је чуо да је то урадио отац Јоје Плавањца, нити се сећа да ли су то причали мештани или припадници војске и полиције, јер је у то време био млад, није познавао људе и није га то посебно занимало.

Суд је ценећи одбране оптужених имао у виду да су оптужени мењали своју одбрану током овог кривичног поступка управо у погледу чињеница везаних за наводно поступање Плавањац Лазе у затвору наведеном приликом, као и у погледу сопствених преузетих радњи, понашања и свог кретања у тренуцима у којима је Плавањац Лазо наводно вршио убиства затвореника, непосредно пре и након тога, а за шта суду нису дали ниједно логично нити иоле прихватљиво објашњење за разлике у датим изјавама, ни прихватљиво објашњење за међусобне контрадикторности у својим одбранама.

Наиме, оптужени Јоја Плавањац, у датој одбрани у истрази је изјавио да је Наранчић на његову молбу отворио врата затвора питајући га да ли је истина да је његова мајка Савка убијена, да би на на главном претресу изјавио да је Наранчић прво одбио да отвори врата затвора, а да их је потом ипак отворио.

Такође, оптужени Плавањац Јоја је на главном претресу изјавио да су, када је Седић на захтев његовог оца изашао из просторије у којој је био затворен, он и Наранчић прешли ходник и ушли у Наранчићеву канцеларију јер је он од Наранчића тражио свеску да види за Праштало Предрага, а да је његов отац остао у ходнику да прича са Седићем, а након што му је предочено да је у истрази изјавио да су кренули за Наранчићем и он и отац, за овај суд неуверљиво објашњење да је то сигурно био лапсус, да је за Наранчићем кренуо само он а да је отац остао да прича са Седићем.

На главном претресу оптужени Плавањац Јоја је изјавио да је у тренутку када је његов отац разговарао са Седићем, док су он и стражар гледали папире, Наранчић био леђима окренут његовом оцу, а између њега и Наранчића је био сто, да није чуо шта су његов отац и Седић разговарали, да је он вратима те просторије био окренут леђима, да се не сећа да ли је постојао и неки зид, а ако је био, није било могуће да он види свог

оца, а упитан да објасни због чега је онда у истрази изјавио „Ја мало кришом сам погледао, мој отац са неким човеком разговара“, крајње неубедљиво је објаснио да је он тим речима заправо желео да опише да је чуо разговор између оца и тог лица, али да их није видео, и да је могуће да је направио лапсус.

Као неистинити, неуверљиви и крајње неживотни су оцењени наводи одбране оптуженог Плавањац Јоје на главном претресу у делу у коме је навео да су пар секунди након што су чули пуцањ, он и Наранчић пришли његовом оцу који се налазио у ходнику, да тада нису ни покушали да му одузму оружје које је имао код себе и да су га питали шта је урадио, у кога је пуцао и да ли је нормалан, а да при томе ни он ни оптужени Наранчић нису чак ни проверили да ли је Седић жив, јер су били „окамењени“ ситуацијом. Нелогично је и неуверљиво да он тада није видео повреде на Седићу који је био упуцан у пределу главе, иако га је видео како лежи на удаљености од свега пар метара пред фискултурном салом, да није чак ни пришао Седићу да види да ли је рањен, а када је упитан зашто није оцу у том стању одузео пушку, дао је крајње неуверљиво објашњење да је отац већ пуцао док су дошли до њега, и да, познајући свог оца, нису очекивали да ће након прве пуцњаве откључати и друга врата. Овакво објашњење оптуженог је по оцени већа и нелогично, посебно када се има у виду да оптужени Плавањац Јоја по сопственој изјави није уопште очекивао да би доласком у затвор његов отац могао било коме да науди, да је чак мислио да његов отац са убицом своје супруге жели само да разговара, у вези убиства његове мајке. Ако га је отац већ изненадио пуцањем на Седић Тофику, поставља се логично питање, како је онда могуће да оптужени Плавањац Јоја није очекивао да ће после тог убиства његов отац наставити да убија и друга лица која су се ту налазила а која су видели у просторији са Тофиком.

Као неистинити, неуверљиви и крајње неживотни су оцењени наводи одбране оптуженог Плавањац Јоје на главном претресу у делу у коме је навео да су се он и Наранчић, након што су пришли његовом оцу и питали га зашто је пуцао у човека са којим је разговарао, вратили да гледају документацију у централној просторији, а да су његовог оца оставили са оружјем поред Седић Тофику, на пар метара удаљености. Након што му је предочено да из његовог исказа датог у истрази произилази да су након пуцњаве он и Наранчић изашли из просторије пар метара, дошли до његовог оца да је Наранчић у руци држао свеску и да у том моменту, док Наранчић њега псује, његов отац поново пуца, те да из ових навода произилази да се он није враћао у просторију да поново гледа документацију, изјавио је да су се вратили у просторију и да је тако рекао, да није слушао диктирање записника, али да га је потписао, да „ту нешто није добро одрађено“, да су се они „вратили ка просторији“, да се тада зачула пуцњава, да је Наранчић бацио свеску и њему рекао да иде и обратио му се поново речима: „Јоја, шта уради“.

Упитан зашто је свог оца који је био у шоку и који је управо убио човека, у том стању оставио да би гледао папире, дао је крајње нелогично и неуверљиво објашњење да није знао да ли се још неко налази у тим просторијама, што је контрадикторно

његовом претходном наводу да је видео да је са Седић Тофиком у просторији било затворено више лица. Пошто му је предочена ова контрадикторност, поновно упитан да објасни, зашто је оца ту оставио са оружјем у руци кад је знао да је у просторији са Тофиком било и других лица, поново је дао потпуно нелогично објашњење да он, да је знао да ће његов отац то да уради, не би дао њему да улази са оружјем у затвор нити би он сам носио оружје и да су то биле непредвидиве ствари.

Као нелогични и неуверљиви су оцењени и наводи одбране оптуженог Плавањац Јоје у односу на околности да након овог догађаја, изузев приликом повратка кући, након овог догађаја није са њим хтео да разговара о овом догађају и зашто његов отац није надлежним у бригади саопштио да је убиства извршио он, а не његов син Плавањац Јоја.

Наиме, оптужени Плавањац Јоја је у датој одбрани на главном претресу изјавио да је његов отац преминуо 1999. године али никада са њим није проговорио о том догађају, иако је он настојао да о томе разговарају и да је једина прилика када му се у вези тога обратио био тај 3. август у возилу, на половини пута до куће када му је рекао: „То није твој проблем, то је мој проблем. Није ни твој, ни стражара који је био доле. Наишло ми је шта ми је наишло и ја сам то урадио“. Упитан да објасни зашто би Наранчић бринуо и зашто му то отац говори, изјавио је да је његов отац то рекао вероватно јер су се он и оптужени Наранчић ту налазили док су га гурали напоље из школе и из хола, што је по оцени овог суда неуверљиво, јер зашто би се оптужени Плавањац Јоја и Наранчић Здравко бринули уколико је убиства извршио Плавањац Лаза.

Упитан зашто његов отац, обзиром да му је рекао да он и Наранчић немају шта да брину, није отишао код надлежних да исприча шта се догодило, већ је о томе ћутао до kraja живота, оптужени Плавањац Јоја је изјавио да је његов отац ћутао сигурно до kraja живота, да би након тога супротно овој изјави навео да иако њих двојица о томе нису никада касније причали, на сахрани свог оца, који је преминуо 30. или 31. октобра 1999. године, рођаци, пријатељи и познаници су му рекли да им се његов отац раније поверио о догађају и рекао шта се заправо догодило и да је за догађај знала његова породица, снаја његовог покојног брата и да је вероватно од ње то сазнала и његова супруга.

Такође, оптужени Плавањац Јоја је на главном претресу изјавио да му отац није рекао да је од њега одузето оружје, а након тога је изменио свој исказ наводећи да је десетак дана пошто му је одузето оружје о томе обавестио свог оца, који му је тада потврдио да је и код њега била полиција због одузимања наоружања, али не зна да ли су њему или оцу прво одузели оружје. Оваква изјава оптуженог Плавањац Јоје не само да је противречна сама себи, већ је и у супротности са изјавом оптуженог Наранчић Здравка, који је у датој одбрани на главном претресу изјавио да је својим старешинама одмах саопштио да је убиства извршио Плавањац Лаза, док је са друге стране оптужени Плавањац Јоја навео да му је оружје одузето зато што се мислило да је то

учинио он, јер се током догађаја оптужени Наранчић обраћао само њему речима „Шта уради, Јоја“, а не и његовом оцу, иако је његов отац а не он извршио та убиства. Такође је нелогично објашњење оптуженог Јоје Плавањца да се оптужени Наранчић није обраћао његовом оцу током догађаја јер га није познавао, обзиром да је претходно изјавио да је по уласку у затвор оптуженом Наранчићу представио свог оца. Да је оптужени Наранчић Здравко својим старешинама заиста одмах саопштио да је убиства у затвору извршио Плавањац Лаза а не Плавањац Јоја, поставља се логично питање зашто би у том случају командант бригаде доносио наређење да се оптужени Јоја Плавањац разоружа и зашто је са њим обавио разговор коме је присуствовао сведок Марчета Здравко, који разговор је сведок Марчета Здравко детаљно описао? Потпуно су нелогични наводи одбране оптуженог Плавањац Јоје да ни том приликом, када је разоружан по наређењу команданта бригаде због сумње да је он извршио ова убиства, он и његов отац нису коментарисали овај догађај, да његов отац то није желео, да није желео да се обрати команданту бригаде и саопшти му да је ова убиства извршио он а не његов син.

Стога су као неистинити оцењени и наводи одбране оптуженог Плавањац Јоје на главном претресу у делу у коме је навео да он поводом овог догађаја није давао никаву изјаву јер је оваква одбрана оптуженог у супротности са наводима напред изнетог исказа сведока Марчета Здравка, који је у време овог догађаја био начелник Штаба и заменик команданта 11. Крупске лаке пешадијске бригаде, а по сопственој изјави кум оптуженог Јоје Плавањца који је у датом исказу у истрази изјавио да га је након убиства у затвору у ОШ „Петар Кочић“ командант бригаде Остојић Јован позвао да дође у његову канцеларију, да је од Остојића сазнао да се догодило нешто страшно у војном затвору у Босанској Крупи, и да постоји сумња да је Јоја повезан са тим догађајем, да је разумео је да је командант желео да обави разговор са Јојом, а да је Јоја иако је у то време обављао дужност командира Команде стана у Штабу бригаде, одбијао разговор уколико и он ту није присутан, након чега је до детаља описао ток разговора и понашање оптуженог Плавањац Јоје, као што је напред већ наведено.

Као неистинити оцењени су и наводи одбране оптуженог Плавањац Јоје на главном претресу у делу у коме је навео да он Седић Тофики није познавао, да Седић Тофик никада није долазио код њега кући и да Седић Тофик није радио на изградњи његове куће, јер је одбрана оптуженог у овом делу оповргнута наводима сведока Марчета Здравка из исказа датог у истрази када је до детаља описао предратни сукоб између оптуженог Плавањац Јоје и Седић Тофики, као што је напред већ наведено као и наводима сведока Кличковић Гојка, који је у исказу датом у истрази изјавио да је знао Лазу Плавањца као добrog человека који је био пријатељ са Тофиком Седићем и врло честит човек, да је Лаза био љут на сина Јоју што је Тофик убио и да му је лично познато да је Тофик правио кућу Јоји у Босанској Крупи јер је био добар грађевинац.

Као неистинити оцењени су и наводи одбране оптуженог Плавањац Јоје са главног претреса у делу у коме је навео да је он као заменик команда бригаде био директно надређен војној полицији и команди веза и да је био надређен Наранчићу,

30/160

као и наводи одбране оптуженог Наранчић Здравка са главног претреса, у делу у коме је навео да је оптужени Јоја Плавањац био његов надређени јер је имао чин капетана и да је Јоја могао да му нареди да у неким ситуацијама изврши неку команду, као што је и отварање врата, као и да је он речи Плавањац Лазе сматрао наредбом иако му Лазо није био надређен јер је у питању био Јојин отац, имајући у виду да је у овом поступку из већ наведених доказа поуздано утврђено да отац Јоје Плавањца није ни био присутан на месту догађаја, а осим наведеног и сам оптужени Наранчић Здравко је претходно у исказу датом у истражном поступку изјавио да мисли да Лазо није имао никакав чин, да је у време догађаја био стар између 58 и 60 година и да је могуће, али не и сигурно, био припадник Војске Републике Српске. Обзиром да је као стражар у затвору био наоружан, да је према сопственим наводима од наоружања имао пиштолј и пушку, неприхватљиви су његови наводи да није могао да спречи оптуженог Плавањац Јоју да уђе у затвор и да према њему примени силу. Такође су неприхватљиви и наводи одбране оптуженог Наранчић Здравка да је Јоја Плавањац био његов надређени, зато што је имао чин капетана и да је могао да му нареди да отвори врата и наводи оптуженог Јоје Плавањца да је он као заменик команде бригаде био директно надређен војној полицији и команди веза и да је био надређен Наранчићу, обзиром да су оповргнути наводима исказа сведока Здравка Марчете датог у истрази, који је објаснио да је оптужени Јоја Плавањац, као заменик комandanта батаљона, био овлашћен да припрема тај батаљон за извршење задатака које би добио од претпостављених, а да није имао никаква овлашћења везано за војну полицију, као ни за војни затвор који се налазио у Босанској Крупи у Основној школи „Петар Кочић“ који је био двадесет километара удаљен од места Јојиног становаша и рада и да формално гледајући, Јоја није имао никакве надлежности у односу на Наранчић Здравка, који је био стражар у поменутом затвору. Сведок Грубиша Момир, командир једног од водова чете Војне полиције која је била задужена за обезбеђење притвора формираног у Основној школи „Петар Кочић“ у Босанској Крупи је у датом исказу у истрази, детаљно објаснио да је основни задатак стражара био спречавање бекства притворених лица, али и чување тих лица, како не би неко неовлашћено ушао у просторије затвора да их зlostавља, да су се закључавала врата од зграде која је служила као затвор, као и врата од просторија у којима су били затвореници, а да су кључеве имали само стражари и то је било правило у циљу да нико ко није овлашћен не би могао да уђе у затвор. Било ко да је дошао, наишao би на закључана врата, према изјави овог сведока, а био би пуштен унутра тек када би од стране стражара био легитимисан и када би било утврђено да је овлашћен да уђе унутра. И сведок Милан Вигњевић који је у наведеном периоду обављао дужност стражара у затвору образованом у Основној школи „Петар Кочић“ у Босанској Крупи у датом исказу на главном претресу је навео да стражар не би требало да пусти у затвор наоружана униформисана лица без одобрења командира вода као првог претпостављеног старешине. На основу наведених чињеница, суд је поуздано утврдио да оптужени Здравко Наранчић, иако је као стражар био дужан да заштити затворене цивиле и онемогући улазак у затворске просторије непозваним лицима, то није учинио, већ је

30/160

омогућио да у просторије затвора уђе наоружан аутоматском пушком окривљени Плавањац Јоја.

И оптужени Здравко Наранчић је мењао своју одбрану током овог кривичног поступка, у циљу да је прилагоди изведеним доказима, као и наводима одбране оптуженог Плавањаца Јоје.

Најпре је у одбрани датој на главном претресу оптужени Наранчић Здравко је изјавио да је Лазо Плавањац приликом доласка у затвор инсистирао да он отвори врата од затвора као и врата од просторије прве са десне стране ходника и да му докаже да је Праштало Предраг одведен, а након што му је предочено да је у претходно датој одбрани у изјавио да су га обожица и Лаза и Јоја, питали да ли је Праштало Предраг ту и да отвори врата да они виде, изјавио је да је можда то рекао и Јоја, а вероватно је Лазо, јер је Лазо иницирао све.

Такође је у одбрани датој на главном претресу изјавио да је приликом доласка Јоје и Лазе Плавањца у затвор, уочио да је Лазо Плавањац био под дејством алкохола, а након што му је предочено да је у истрази изјавио да су и Лаза и Јоја по његовом закључку приликом доласка у затвор били под дејством алкохола, упитан да се изјасни шта је од тога тачно, изјавио је да му се то учинило, да је Лаза био ближе њему и да је по мирису можда претпоставио да је и Јоја под дејством алкохола, али вероватно није био, јер је на претресу Јоја изјавио да не пије, да не зна да ли је Јоја био у алкохолисаном стању и није био сигуран у погледу ове околности када је давао своју одбрану у истрази.

Оптужени Наранчић Здравко је у датој одбрани на главном претресу изјавио да је по Лазином захтеву отворио прву просторију јер му је Лазо тражио да види да Праштало није скривен у неким од тих просторија, а да је он ту просторију отворио да му докаже да су ту неки други људи и да ту Праштало није скривен, да је по Лазином захтеву из те просторије извео је Тофика, рекавши Лази да ће за то време они отићи у канцеларију, а да је позвао Јоју да се увери да Праштало није ту, јер је и Јоја сумњао у то и инсистирао да то провери кроз књиге. Иако је претходно у истрази изјавио да је отворио две просторије. Нелогичан и неуверљив је навод одбране оптуженог Наранчића да иако је у том делу школе било 5, 6 просторија, и иако су и Лазо и Јоја сумњали да је Праштало скривен ту, да они нису ишли да гледају све просторије, да не може да се сети да ли је Лазо од њега тражио да му отвори и друге две просторије, да их он није отварао. Обзиром на наводе да се и расправљао са Лазом када је тражио да отвори и друге просторије, упитан да објасни како је смео да се супротстави Лази и да одбије да отвори остале просторије, обзиром да тврди да се њих плашио, дао је нелогично објашњење да је могуће да се он расправљао са Лазом, да му је рекао да нема потребе за отварањем осталих просторија, јер је Лазо, када му је отворио прву просторију како би се уверио да Праштало нема ту, погледао и видео да га нема, а не зна зашто они нису тражили да отвори остале просторије да провере да ли је Праштало у некој од њих. Такође су неуверљиви и нелогични наводи одбране оптуженог

Наранчића да је он Лазу након што је изашао из просторије у којој је пуцао, ухватио за прса и почeo да тера и Лазу и Јоју напоље, обзиром да је претходно изјавио да се Лазе и Јоје плашио, да је њих било двојица а он је био сам и да су били корпулентнији од њега.

Након што му је предочено да је у одбрани датој у истрази навео да није излазио из канцеларије након првог пуцања, а пре него што је отпочело пуцање на људе у фискултурној сали, јер није могао да изађе из канцеларије, упитан да ли је након пуцања у Тофика Седића излазио из просторије пре него што је Лазо отпочео пуцање у друга лица, изјавио је да се не сећа свих детаља али да вероватно није излазио из канцеларије, јер му је Јоја можда намерно био на путу, а то је мала просторија.

Након што му је предочена одбрана окривљеног Јоје Плавањца у којој наводи да су после првог пуцња заједно изашли из канцеларије, оптужени Наранчић Здравко поновио је да се догађај одиграо на начин како је он то описао, а у истом исказу је супротно претходном наводу изјавио да су се он и Јоја вратили у канцеларију, где је позвао Јоју да се увери да Праштало није ту.

Конечно, оптужени нису дали ниједно логично ни уверљиво објашњење за чињеницу да ниједан од испитаних сведока очевидаца догађаја тога дана у затвору није видео Лазу Плавањца, нити је чуо његов глас, нити је чуо помињање Лазиног имена тога дана у затвору, нити је икада након овог догађаја чуо да се име Лазе Плавањца помиње у вези са овим убиствима.

Суд је стога оценио као неистините наводе одбрана оптуженог Плавањац Јоје и оптуженог Наранчић Здравка у напред наведеним деловима, налазећи да су овакви наводи одбране исконструисани од стране оптуженог Плавањац Јоје у циљу избегавања своје кривичне одговорности, а оптуженог Наранчић Здравка у циљу олакшања процесног положаја оптуженог Плавањац Јоје, а тиме и свог процесног положаја.

Утврђене кривично-правне радње оптуженог Јоје Плавањца и оптуженог Наранчић Здравка које оптужени нису оспоравали потврђују у исказима сведоци очевици овог догађаја Герзић Мехмеда, Хасанагић Фадила, Козлица Шефкије, Кулаузовић Касима, Алијагић Сабида, Грошић Зијада, Селимовић Миралима и Тутић Смајила.

Током поступка била је спорна чињеница да ли су сва лица која су стражари називали група „ЈОКС“ и то Калтак Расим, Калтак Незир, Калтак Енес, Калтак Емсуд, Калтак Ферид, Алијагић Фадил, Алијагић Един, Омић Мирсад, Насић Расим и Џехајић Исмет, лишени живота у исто време, да ли су лишени живота од стране истог извршиоца, као и да ли су сва убиства извршена пре долaska Војне полиције. **Сведок Шефкија Козлица**, у исказу датом на записнику о саслушању сведока сачињеном дана 14.09.2010. године по овлашћењу тужиоца Тужилаштва УСК у службеним просторијама МУП УСК, Сектора криминалистичке полиције у предмету КТ 226/95-

201 / 160

РЗ, изјавио је да је након 10 појединачних пуцњева чуо препирку између Јоје и Наранчића и да је препознао Наранчићев глас који каже „Шта си учинио“, да су се затим чули кораци и позивање имена како се њему учинило „Тефик“ или „Шефик“, те је помислио да њега позива, а затим се чуло отварање врата на почетку ходника и речи „У дворану“, а недуго затим чуо се још један пуцањ који је долазио из дворане, да је после тог пуцња видео кроз прозор да према школи долазе два полицајца и Ђазић Миле, те да та два војна полицајца одводе Јоју од школе преко дворишта, а из просторије у којој су побијени момци из групе „Јокс“ чули су се повици „Шепићу помози“ и то два различита гласа, да је након тога чуо два пуцња, а након извесног времена видео је кроз прозор да и Наранчић сам одлази преко дворишта школе. На главном претресу сведок Козлица Шефкија изјавио је да је након пуцњаве од 10 метака, којом је убијено ових десет маладића, чуо да је Јоја изашао из те просторије и повикао: „Шефик!“, да се у том тренутку јавио један човек из просторије која је била прва на улазу у ходник на неких 15 метара удаљености од просторије у којој се он налазио, да се након што је тај човек изашао, зачуо још један, једанаести пуцањ, да је чуо како двојица од оних десет маладића на које је пуцано у суседној соби дозивају помоћ професора Шепића, као и Здравка Наранчића како виче: „Шта уради, Јоја?!“, да је након тога од Харбаш Рефика чуо да је дошла војна полиција и управник затвора Миле Ђазић и да су чули да је он рекао: „Шта су учинио Наранчићу, зашто си дозволио“, да је такође чуо како неко говори: „Иди сада, докрајчи“, да су се након тога чула још два хица у тој суседној просторији где је Јоја претходно пуцао на десет младића и да је потом све утихнуло. Након што му је предочен његов исказ из претходног поступка, у овом делу и затражено да прецизно појасни, да ли је те позиве за помоћ чуо пре него што је Јоја одведен или након што је Јоја одведен, сведок Козлица Шефкија је навео да је читав овај догађај, када је испаљено тих десет појединачних пуцњева, а затим још један пуцањ, односно од момента када је Јоја Плавањац дошао, до момента када се све завршило трајао укупно десет – петнаест минута, да је он у тим тренуцима био јако уплашен за свој живот и да је сео на бетон, да је двадесет минута након тога чуо Харбаш Рефика како говори да долази војна полиција, а да он то није видео, јер са бетона на којем је седео није могао да види кроз прозор када је дошла војна полиција, те да такође није видео ни када су војни полицајци одвели Јоју Плавањца од школе преко дворишта, већ му је и то испричао Харбаш Рефик који је то видео са прозора. Сведок Хасанагић Фадил, у исказу датом на записнику о саслушању сведока сачињеном дана 06.08.2010. године на основу овлашћења тужиоца Тужилаштва Унско-санског кантона у службеним просторијама Полицијске станице Босанска Крупа у предмету број КТ 226/95-РЗ, изјавио је да је Седић Тофик је изашао из просторије и за њим су се затворила врата, али је јако добро чуо глас Јоје Плавањца који је упитао Седића: „Ко је уставио муга стрица Мићу Плавањца“, да није чуо одговор Седић Тофика, али је чуо два пуцња и туши пад на под, да су се након тога чули кораци који одлазе дуж ходника и потом најмање 10 појединачних пуцњева, а након 10 минута још 4 појединачна пуцња, да је касније чуо да су тим пуцњевима били убијени момци из групе „Јокс“, које након тога више није видео, да је врло брзо након те пуцњаве пред школу стигао један ауто, да су унутра

utrčali неки људи и да се онда све смирило, све до 22,00 часа када је чуо камион који је дошао пред школу, а затим и како нешто вуку по поду и утоварају у тај камион. **Сведок Алијагић Сабид** у исказу датом у истрази је изјавио да се из правца свлачионице у којој су били момци из групе „Јокс“ чула вика и галама и глас Плавањца који говори „Устајте на ноге и уза зид“, да је после тога настала појединачна пуцњава, да пуцње није бројао али претпоставља да је било десет пуцњева јер су знали да у тој просторији има десет момака, а када је пуцњава престала чуло се неко јечање, да је затим чуо глас Здравка Наранчића који говори „Ево још један врти се, доуби га“, након чега се чуо још један пуцањ, а да је недуго затим чуо кретање кроз ходник већег броја људи. Овакве наводе сведок Алијагић је поновио и на главном претресу, с тим што је додао да је десетак минута након што су сва та лица лишена живота, тек кад је све било готово, стигла војна полиција која је одвела Јоју. Када је сведоку Сабиду Алијагићу предочен део исказа сведока Козлица Шефикије у којем наводи да је чуо два пуцња по доласку војне полиције, те да су након долaska полиције убијена два повређена младића, изјавио је да је војна полиција стигла када су већ сва та лица била побијена, те да након што је Јоја Плавањац одведен више није било запомагања, није се ишта више чуло. Навео је да су убиства Тофика Сејдића и младића из групе „Јокс“ трајала максимално десет минута. **Сведок Кулазовић Касим** у свом исказу на главном претресу, као и претходно у истрази, изјавио је да се прво чуо пуцањ из правца спортске сале, а потом најмање 15 појединачних пуцњева из правца просторије у којој су били затвореници групе „ЈОКС“, да је тада дотрчало појачање из војне полиције и да је пуцњава стала, с тим што су се у међувремену из просторије групе „ЈОКС“ чули појединачни јауци и неко у ходнику је рекао „иди оно докрајчи“, након чега су се чула још два - три пуцња појединачне паљбе, али након што му је предочен исказ сведока Алијагић Сабида који је био затворен у истој просторији са њим и његови наводи у односу на ову околност, изјавио да сматра да постоје извесне разлике јер је свако од њих овај догађај доживео из свог аспекта, као и услед тога што су били под великим стресом због страха за своје животе. **Сведок Миралим Селимовић** је у свом исказу датом на главном претресу навео да му није познато да је тог дана у затвор у вези овог догађаја долазила војна полиција, а да је читав овај догађај, од првог пуцња и јаука па до последњег пуцња, трајао је отприлике десетак минута. **Сведок Герзић Мехмед** у датом исказу на главном претресу изјавио је да је прво је чуо рафалну паљбу у просторији која се налазила одмах до оне у којој је он био притворен, када је лишени живота 10 младића из Санског Моста, а касније је чуо три пуцња, којима је у фискултурној сали лишен живота Седић Теофик, да је кроз мали прозор просторије видео одлазак Јоје Плавањца из круга школе са аутоматском пушком, да је читав тај догађај, од момента када је Јоја Плавањац дошао у школу „Петар Коџић“ до момента када га је видео да одлази из школе, трајао је укупно 10-15 минута. С тога, из напред наведеног произлази да су сведоци Хасанагић Фадил и Алијагић Сабид сагласни у својим исказима да су сва убиства извршена пре доласка војне полиције, да је сведок Козлица Шефикија, иако најпре контрадикторан у свом исказу у односу на ову околност, на крају прецизно изјавио да је читав овај догађај, од момента када је Јоја Плавањац дошао, до момента када се све завршило трајао укупно десет – петнаест

минута, а да је двадесет минута након тога чуо Харбаш Рефика како говори да долази војна полиција. Једино је сведок Кулазовић Касим у свом исказу остао доследан у тврђњи да је убиство двоје преживелих момака из групе коју су стражари називали група „Јокс“ извршено након доласка војне полиције. Међутим, како су сви ови сведоци сагласни у својим исказима у погледу чињенице да је предметни догађај трајао 10 до 15 минута, а што је у складу и са наводима одбране оптужених, будући да је оптужени Плавањац Јоја у својој одбрани на главном претресу изјавио да је од првог до последњег хица је протекло неколико минута, односно 1 до 2 минута како је изјавио оптужени Здравко Наранчић, с тога је очигледно да је овај догађај могао трајати највише да 15 минута, а према исказу оптуженог Здравка Наранчића, тек након што су Јоја и Лаза Плавањац напустили затвор, он је отишao да пријави догађај свом надређеном који се налазио у граду у згради удаљеној 300-400 м од школе. Поуздано је с тога утврђена и чињеница да је оптужени Наранчић Здравко допустио оптуженом Плавањац Јоји да несметано напусти затвор. Суд је ове наводе оптуженог Наранчића оценио као истините јер он свакако не би износио неистину на сопствену штету. Удаљавање оптуженог Наранчића из затвора након одласка оптуженог Јоје Плавањаца у свом исказу потврђује и сведок Козлица Шефкија. Обзиром на постојећу сагласност исказа сведока Алијагић Сабида, Хасанагић Фадила, Козлица Шефкије и оптуженог Наранчић Здравка, у односу на чињеницу да су припадници војне полиције дошли у затвор тек након испаљеног последњег хица, а имајући у виду да из њихових исказа, као и из исказа сведока Герзић Мехмеда и Миралима Селимовића очигледно произлази да је читав овај догађај, од испаљивања првог до последњег хица трајао кратко, максимално 15 минута, као и да се седиште војне полиције према наводима оптуженог Наранчић Здравка налазило у граду, на удаљености од 300-400 метара од овог затвора, поуздано је утврђена чињеница да је свих 11 припадника бошњачког народа лишено живота од стране оптуженог Јоје Плавањаца и то пре доласка Војне полиције. Сходно наведеном, суд није прихватио наводе исказа сведока Кулазовић Касима да су након доласка војне полиције убијена два припадника бошњачког народа из групе коју су стражари називали грпом „Јокс“, који су преживели првобитну пуцњаву и лишени живота након доласка војне полиције, јер је у овом делу његов исказ контрадикторан исказима сведока Алијагић Сабида, Хасанагић Фадила, Козлица Шефкије, што међутим не чини његов исказ неистинитим у делу у коме је сагласан са исказима наведених сведока, у односу на друге одлучне чињенице о којима је раније било речи. Ова разлика у исказима сведока је очигледно последица протека времена и чињеници да су се сви ови сведоци очевици налазили у условима неизмерног страха због животне угрожености, те је нереално очекивати да се њихови искази поклапају у погледу свих појединих детаља догађаја.

У оптужници је наведено да је оптужени Јоја Плавањац најпре лишио живота Калтак Расима, Калтак Незира, Калтак Енеса, Калтак Емсуда, Калтак Ферида, Алијагић Фадила, Алијагић Едина, Омић Мирсада, Насић Расима и Ђехајић Исмета који су сви били затворени у истој просторији, а потом Седић Тофика који је био у другој просторији. Међутим, из исказа сведока Хасанагић Фадила, Кулазовић Касима и

Алијагић Сабида, који су оптуженог Плавањац Јоју познавали од раније, као и сведока Тутић Смајила који је са напред наведеним сведоцима био затворен у истој просторији са сада покојним Седић Тофиком, утврђено је да је оптужени Плавањац Јоја најпре лишио живота Седић Тофика, а након тога десет младића затворених у другој просторији. Сведоци Хасанагић Фадил, Кулаузовић Касим и Алијагић Сабид су, као што је напред већ наведено, на идентичан начин описали изглед и понашање оптуженог Плавањац Јоје у тим тренуцима, извођење Седић Тофика из просторије, разговор између оптуженог Јоје Плавањца и Тофика који су чули, а такође су сагласно изјавили да су након што су чули хице којима је лишен живота Седић Тофик зачули више хитаци из просторије у којој су били затворени цивили припадници бошњачког народа које су стражари називали група «ЈОКС». Овакав редослед предузетих радњи потврђује у свом исказу и сведок Тутић Смајил, у чији исказ је на главном претресу извршен увид, обзиром да је сведок у међувремену преминуо, а који је изјавио да се чуо неки разговор са ходника од чега је успео чути да је неко тражио да се изведе неки затвореник, да се затим чуло отварање врата и разговор па један или два пуцња, а да се пар минута након тога зачуло више појединачних пуцњева. Наводи исказа ових сведока у односу на редослед предузетих радњи оптуженог Плавањац Јоје у сагласности су са редоследом догађаја како то међусобно сагласно описују и оптужени, који су једино за предузете радње оптуженог Плавањац Јоје тврдили да је исте извршио његов отац Плавањац Лазо. На основу свега наведеног, суд је утврдио редослед предузетих кривично-правних радњи, односно лишење живота цивила како је то наведено у изреци ове пресуде, **чиме је измењен диспозитив пресуде у односу на диспозитив оптужнице сагласно утврђеном чињеничном стању**, а да при томе није нарушен идентитет оптужбе и пресуде нити је оптужба прекорачена.

Искази сведока Грошић Зијада, Миралима Селимовића, Герзић Мехмеда и Козлица Шефкије који су тврдили да су најпре убијени припадници бошњачког народа које су стражари називали група „Јокс“, а након тога Седић Тофик, не чини исказе ових сведока непоузданим и неуверљивим у односу на друге одлучне чињенице о којима су се изјашњавали, а у којим деловима исказа су били сагласни са исказима сведока Хасанагић Фадила, Кулаузовић Касима Алијагић Сабида и Тутић Смајила, из којих разлога је суд у преосталом делу, у односу на остале одлучне чињенице о којима је раније било речи њихове исказе прихватио као поуздане и веродостојне. Ово посебно имајући у виду околности у којима су се они тада налазили када су могли да чују и опазе чињенице о којима су се изјашњавали изложени неизмерном страху за сопствени живот.

Из чињеничног описа изреке пресуде изостављен је навод оптужбе да је оптужени Наранчић Здравко омогућио да тела убијених цивила у вечерњим часовима истог дана буду одвежена из просторија школе, јер ова тврдња оптужбе нема утемељења у изведеним доказима, будући да из исказа сведока који су испитани током поступка, а који су тога дана били заточени у овом затвору и то Хасанагић Фадила, Кулаузовић Касима Алијагић Сабида, Тутић Смајила, Грошић Зијада, Миралима

Селимовића, Герзић Мехмеда, Козлица Шефкије и Шабић Бајра не произлази да је било ко од њих од момента одласка Војне полиције па до момента када су чули звуке камиона и да се нешто вуче дуж ходника, чули глас, нити да је видео оптуженог Здравка Наранчића, који је у својој одбрани навео да је од стране претпостављеног старешине пуштен да иде кући, након петнаест минута јер је био под стресом.

Током овог кривичног поступка није било ниједног доказа на основу кога би се поуздано, изван разумне сумње могла утврдити ова радња оптуженог Здравка Наранчића, наведена у диспозитиву оптужнице.

У кривично-правном догађају који је предмет овог кривичног поступка лишено је живота једанаест цивила припадника бошњачког народа и то: Седић Тофик, Калтак Расим, Калтак Незир, Калтак Енес, Калтак Емсуд, Калтак Ферид, Алијагић Фадил, Алијагић Един, Омић Мирсад, Насић Расим и Џехајић Исмет, чији су посмртни остаци током 2006. године и ексхумирани из природне јаме зване „Звечарка“ на подручју Лушци Паланке, општина Сански Мост, што је утврђено на основу писаних доказа у списима и то:

Увидом у Записник о извршеној ексхумацији јаме „Звечарка“ број 10-02/4.1-10035/06 од 28.03.2006. године, сачињен од Центра јавне безбедности Бања Лука, са фото-документацијом лица места ексхумације мртвих тела из јаме „Звечарка“, село Стјепановићи, Општина Сански Мост, у периоду од 23.03. до 27.03.2006. године сачињеној од стране Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске под ознаком БЛ-01/2006-ЛМ од 14.04.2006. године, скицом-пртежа лица места, скицом јаме сачињеном од стране спеолога, достављен у прилогу акта Центра јавне безбедности Бања Лука број 10-02/4.1-10035/06 од 28.03.2006. године, који је као доказни предлог Тужилаштва за ратне зочине означен као записник о ексхумацији, утврђено је да је на основу наредбе судије за претходни поступак Окружног суда у Бања Луци бр. 011-0-Крп-06-000-042/06 од 17.03.2006. године, а на захтев Окружног тужилаштва Бања Лука бр. КТА-РЗ-7/06 од 17.03.2006. године, вршена ексхумација посмртних скелетних остатака НН лица – тела дана 23, 24. и 27.03.2006. године на локалитету јаме зв. „Звечарка“, село Стјепановићи општина Сански Мост. Ексхумацији су присуствовали: чланови тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске Иванчевић Милан, Марић Милко и Веселиновић Славиша, Кантонални тужиоци Унско-санског кантона из Бихаћа Фелић Назиф, Мреница Орнела-Церић и Дедић Вилдана, Окружни тужилац ОТ Бања Лука Митровић Бранко, чланови Међународне канцеларије за нестале лица (ICPM), антрополози и форензичари др Меган Басандел и Мирко Фернандез, крим. инспектори ПУ 3. Сански Мост Ђорђевић Вељко и Џафић Бајро, инспектор МУП-а Републике Српске, ЦЈБ-СКП Бања Лука Нинић Милан и крим. техничар Новаковић Здравко, инспектори СИПЕ Мишић Драган и Сивоњић Мирко и чланови спелеолошког друштва „Понир“ из Бања Луке. Утврђено је да се лице места налази у општини Сански Мост, Месна заједница Лушци Паланка, село Стјепановићи, поред регионалног пута Р-405 Сански Мост – Лушци Паланка – Босанска Крупа, да се

јама „Звечарка“ налази на удаљености од 32,6 км од Санског Моста, а 9,3 км од Лушци Паланке, са десне стране од наведеног пута, са координатама XK06746/59075, које су одређене помоћу електронског уређаја „GPS“, а што је означено на Карти лица места масовне гробнице јаме „Звечарка“. На наведеном месту, од ивице асвалтне површине са десне стране у дужини од 10м је равна површина са травом, а затим се спушта у долину која је обрасла шибљем, где се пре дна долине са јужне стране налази улаз у јаму зв. „Звечарка“, ашири изглед лица места и околина улаза у јаму је приказан на фотографијама број 1-8 и 12-15 фотодокументације и на скици-цртежу лица места. Улаз у јаму је неправилног облика димензија 1x0,8м, и уочава се на фотографијама 9,10 и 11 фотодокументације и у скици-цртежу лица места, дубина јаме 23м, а дужина 41м, с тим што су план и попречни пресеци јаме, подужни и попречни профили прецизно исцртани у скици-цртежу лица места. Дана 23.03.2006. године на локалитету ексхумације су вршени припремни радови за извлачење посмртних остатака људског порекла уз помоћ спеолога, којом приликом су спеолози заједно са форензичарима и патологом лоцирали око 13 лобања са осталим деловима људског скелета у три нивоа, а ове активности изглед и места проналаска посмртних остатака приказане су у фотодокументацији на фотографијама број 16-60 фотодокументације. Дана 24.03.2006. године исти тим је ушао у јаму „Звечарка“ и у специјалним врећама је извађено 9 скелета људског порекла, који су обележени маркером, редним бројевима 1-9, с тим што су у одређеним врећама поједина тела смештена без лобање, али са осталим деловима костију људског порекла, што је приказано у фотодокументацији на фотографијама број 61-67. Дана 27.03.2006. године настављена је ексхумација на истом локалитету, којом приликом је из јаме на исти начин извађено још 6 врећа са костима људског порекла,. Дана 24. и 27.03.2006. године на површини изнад јаме прелиминарни преглед костију (слагање костију) извршили су др Меган Фернандез и чланови Међународне комисије за тражење несталих лица, приказано на фотографијама број 68-80 и 112-119 фотодокументације. Приликом вршења увиђаја у јами, лица која су се спуштала фото апаратом су снимала костуре људског порекла, а кости људског порекла које су изнете из јаме на површину снимљене су видео камером. Све пронађене кости људског порекла је преузео истражитељ из Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица РС Бања Лука, Иванчић Милан, како би се накнадно извршили патолошки и форензички преглед и узели узорци за ДНК анализу.

Увидом у Акт-извештај Унско-Санског кантона МУП Бихаћ, ПУ 3 Сански Мост о ексхумацији посмртних остатака број 05-6/03-1-207/06 од 23.03.2006. године, утврђено је да је предмет акта ексхумација посмртних остатака на подручју општине Сански Мост, место Лушци Паланка, засеок Стјепановићи на локалитету „Јама Звечарка“, где је извршена провера спуштањем у јаму у којој су запажени посмртни остаци 11 особа, да су пре почетка увиђајних радњи дана 21.03.2006. године припадници СИПЕ Бања Лука, Татар Садик и Анђелић Бранко са припадницима ПУ-3 Санског Моста и информантом који жели да остане анониман, лоцирали на наведеном месту једну јаму за коју информант наводи да у њој има људских тела бачених 1992-1993. године. Лице места је обележено, а сачињена је и службена белешка од стране

овлашћеног службеног лица ПУ-3 под бројем 05-6/03-219/06 од 21.03.2006. године, која је достављена Кантоналном МУП-у Унско-санског кантона и Кантоналном Тужилаштву Унско-санског кантона, а дана 23.03.2006. године ПУ-3 је из Кантоналног Тужилаштва УСК достављен акт број КТА-146/06 у којем се налаже прихват, обезбеђење и пружање помоћи експертном тиму из Републике Српске на пословима провера и ексхумацији посмртних остатака, која је започета дана 23.03.2006. године. У записнику се даје шири и ближи опис лица места, опис и детаљи Јаме „Звечарка“ и опис саме ексхумације, који су највећим делом истоветни садржини Записника о извршеној ексхумацији јаме „Звечарка“ број 10-02/4.1-10035/06 од 28.03.2006. године, сачињен од Центра јавне безбедности Бања Лука, с тим што садржи додатне податке о местима проналажења посмртних остатака унутар саме јаме, утолико што се наводи да се јама састоји од три етаже, да су на првој етажи пронађена 3 тела, на другој 5 тела и на дну јаме још 3 тела, дакле, укупно 11 тела.

Увидом у Акт Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске број 609/06 од 29.06.2006. године, утврђено је да овим актом Канцеларија за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске доставља обавештења Кантоналном тужилаштву Бихаћ у вези ексхумације 12 НН тела извршене дана 23., 24. и 27. марта из јаме „Звечарка“ у месту Лушци Паланка, засек Стјепановићи, општина Сански Мост, коју је по наредби Окружног суда у Бања Луци број. 011-0-КРР-06-000-042 од 17.03.2006. године извршило Окружно тужилаштво Бања Лука са експертским тимом Канцеларије за тражење несталих лица Републике Српске, а на основу информације добијене од Обавештајно безбедносне агенције БиХ, те саопштава да је добијен податак у виду два позитивна ДНК резултата за нестале лица бошњачке националности и то Омић (Ариф) Мирсада и Калтак (Заима)енеса, што наводи на претпоставку да су и осталих 10 тела посмртни остаци лица бошњачке националности. У вези са наведеним, Канцеларија за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске исказала је своју спремност да Кантоналном тужилаштву Бихаћ преда свих 12 посмртних остатака, уз напомену да се за Записнике о аутопсији односно обдукцији тела, као и фотодокументацији треба обратити Окружном тужилаштву у Бања Луци.

Увидом у Акт Кантоналног МУП-а Бихаћ, Унско-санског кантона, ПУ-3 Сански Мост о запримљеним посмртним остацима број 05-06/03-1-690/06 од 01.08.2006. године упућен Кантоналном тужилаштву Бихаћ, утврђено је да је дана 01.08.2006. године у Сански Мост у просторије Идентификационог центра Шејковача довезено 15 врећа за транспорт мртвих тела у којима се налазе посмртни остаци људских костију, ексхумираних у периоду 11.11.1998. до 27.03.2006. године, а која су до тада била смештена у костурници у Бања Луци, међу осталим и вреће за транспорт мртвих тела у којима се налазе посмртни остаци, те да су поред наведених посмртних остатака, од Селимовић Садика, члана Федералне комисије, запримљени и Записник о предаји тела број 695-1/2006 од 01.08.2006. године и фотокопије позитивних резултата ДНК анализе које се достављају у прилогу, између осталих и за лица: Калтак (Заим)

Енес, ознака случаја BL-8/2006; br.5-BL 862 RF; Калтак (Велид) Емсуд, ознака случаја BL-9/2006; br.6-BL 863 RF; Седић (Шефик) Тофик, ознака случаја BL-10/2006; br.7+8-BL 869 Mx i 870; Седић (Шефик) Тофик, ознака случаја BL-11/2006; br.9-BL 864 RF; Алијагић (Ибрахим) Фадил, ознака случаја BL-15/2006; br.13-BL 868 Mx; Алијагић (Осма) Един, ознака случаја BL-13/2006; br.11-BL 866 Mx; Насић (Мехо) Расим, ознака случаја BL-6/2006; br.3-BL 860 Mn/ Mx; Омић (Ариф) Мирсад, ознака случаја BL-5/2006; br.2-BL 859 RF-T; Калтак (Ибро) Ферид, ознака случаја BL-12/2006; br.10-BL 865 RH и Калтак (Ибро) Ферид, ознака случаја BL 865 Mx.

Увидом у Записник о предаји тела Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Владе Републике Српске, број 695-1/2006 од 01.08.2006. године, утврђено је да је дана 01.08.2006. године у Центру за обдукцију и идентификацију, Бања Лука, Канцеларија за тражење несталих и заробљених лица, Федералној комисији за тражење несталих особа, након пристизања позитивних ДНК налаза, предала сва тела ексхумирани из гробнице „Јама Звечарка“, село Стјепановићи, општина Сански Мост у периоду од 23.03. до 27.03.2006. године, спакована у врећама са ознакама: (БЛ-4/2006) бр. 1-DNK-BL-858; (БЛ-5/2006) бр. 2-DNK-BL-859; (БЛ-6/2006) бр. 3-DNK-BL-860; (БЛ-7/2006) бр. 4-DNK-BL-861; (БЛ-8/2006) бр. 5-DNK-BL-862; (БЛ-9/2006) бр. 6-DNK-BL-863; (БЛ-10/2006) бр. 7+8-DNK-BL-869, 870; (БЛ-11/2006) бр. 9-DNK-BL-864; (БЛ-12/2006) бр. 10-DNK-BL-865; (БЛ-13/2006) бр. 11-DNK-BL-866; (БЛ-14/2006) бр. 12-DNK-BL-867 и (БЛ-15/2006) бр. 13-DNK-BL-868.

Увидом у Акт Кантоналног тужилаштва Бихаћ о запримљеним посмртним остацима број КТА146/06-РЗ од 03.08.2006. године, упућен Окружном тужилаштву Бања Лука, утврђено је да су дана 01.08.2006. године у просторије Идентификационог центра „Шејковача“ у Санском Мосту запримљени посмртни остаци 15 тела, међу осталим и тела број 1 до 12, посмртних остатака који су ексхумирани дана 23. и 24. марта 2006. године из јаме „Звечарка“ Лушци Паланка, засек Стјепановићи, општина Сански Мост, коју експломацију је вршио експертски тим Окружног тужилаштва Бања Лука на основу наредбе Окружног суда Бања Лука, те да се захтева достава оригиналних налаза ДНК, записника о обдукцији, фото-документације и све остале расположиве документације везано за наведену експломацију, на надлежност и поступак.

Увидом у Извештај др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ од 05.09.2006. године о обдукцији тела број 1, утврђено је да је дана 02.09.2006. године у хали Шејковача у Санском Мосту, извршена обдукција мртвог тела НН мушкира које је ексхумирано на локалитету Сански Мост Л. Паланка – Стјепановићи „Јама Звечарка“ дана 23.-27.03.2006. године, затим превежено у костурницу у Бања Луку, одакле је дана 01.08.2006. године довежено у халу Шејковача у Сански Мост. Од одеће је констатовано: купаће гаће, остати фармерица – цепови и рајсферслус, штофне сиве хлаче, кожни црни каиш са металном копчом. Констатовано је да мека ткива недостају, да су кости опране и сложене у међусобном природном положају. На десној страни свода лобање се налази велики прелом који полази од

32/160

надочног дела скоро до краја десне темене кости. На десној страни чеоне кости се налази неправилни прелом до 7мм, без преломних пукотина на рубовима прелома. Нађено је нешто оштећења спољашње плохе задњег дела свода лобање. На костима лица нема променама, као ни на доњој вилици. Од патолошко-анатомских дијагноза констатовани су: уздужни прелом десне стране свода лобање, преломи 4 десна ребра и грудне кости, прелом десне надлактице и десне лакатне кости, прелом леве натколенице, а констатована је слаба очуваност карличних костију и обе лопатице. Узрок смрти су стрелне ранегрудног коша, десне руке и леве натколенице. Према оштећењима костију се закључује да је НН мушкарац умро насиљном смрћу услед стрелних рана грудног коша десне руке и леве натколенице, док су оштећења свода лобање могла настати ударом тупо-тврдим предметом, али и посмртно, као и да су оштећења карличних костију и лопатица посмртне природе. Према подацима антрополога, кости припадају мушкарцу процењене старости 18-21 година, висине 182-188цм. Узети су зуби бр. 36 и 37 и узорак кости из десне натколенице за ДНК анализу.

Увидом у записник о судско-медицинској и криминалистично-техничкој обради мртвог тела број 1 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске др Каан Жељка и дипломираног инг Марић Милка, под бројем БЛ-04/2006-ОТ од 15.04.2006. године, са припадајућом фотодокументацијом, утврђено је да је у периоду од 30.03. до 11.04.2006. године, на захтев надлежних правосудних органа, у Центру за обдукцију и идентификацију Бања Лука, извршена судско-медицинска и криминалистично-техничка обрада мртвих тела која су ексхумирана у периоду 23.03. до 27.03.2006. године из масовне гробнице „Јама Звечарка“ – село Стјепановићи, општина Сански Мост. Судско-медицинска и криминалистично-техничка обрада извршене су по наредби надлежног Тужиоца из Бања Луке, Митровић Бранка, уз присуство Mr. сци.мед. Dr. Жељка Карана, специјалисте за судску медицину, руководиоца експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, дипл. инг. Милка Марића, члана експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске и Милана Иванчевића, службеника Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске. Констатовано је да је од одеће пронађено: купаће гађе плаве боје и остаци панталона – фармерица плаве боје (приказано на фотографијама бр. 4 и 5), да прегледом цепова одевних предмета и остатка мртвог тела од личних ствари и докумената није пронађено ништа, да прегледани посмртни остаци представљају скелет одрасле мушкице особе са потпуним губитком меких ткива – комплетна скелетизација, (фотографије бр. 1 до 3 и 12 до 14). Присутни скелетни остаци су реконструисани тако да су све присутне кости доведене у одговарајућу анатомску позицију (фотографије бр. 1 до 3 и 12 и 14). Констатовано је да од костију скелета недостају само делимично кости стопала. Лобања је у целости очувана, укључујући и кости крова лобање и кости лица, као и горња и доња вилица. У пределу десног дела крова лобање, почев од десне клинастне кости, преко споја између чеоне и десне темене кости, до задњег дела десне темене кости пружа се масиван пукотинасти прелом (фотографије бр. 6 до 11). Прегледом скелетних остатака

констатоване су следеће повреде коштаног система: десни хумерус потпуно вишеструко поломљен, десна улна потпуно вишеструко поломљена, леви фемур у доњој трећини потпуно вишеструко поломљен, више ребара обострано вишеструко потпуно поломљено, и стернум потпуно вишеструко поломљен. Потпуно вишеструки преломио леве скапуле, препонске кости, при чему обе карлице имају карактеристику ломова који су настали постмортално – тафономски преломи. Шавови лобањских костију, стрерални окрајак кључне кости и епифизни окрајак хумеруса упућују на млађу особу старости око 20 година (фотографије бр. 12 до 20). Са скелетних остатака након обраде тела скинут је коштани узорак за ДНК анализу под ознаком „ДНК-БЛ-858“.

Увидом у Записник о обдукцији сталног судског вештака проф.др.сц. Нермина Сарајлића од 29.03.2011. године на име Калтак Расима, утврђено је да су ексхумација и обдукција извршене на захтев Кантоналног Тужилаштва Унско-санског Кантона, тужиоца Јасмина Месића КТА.бр. 146/06. Предмет обдукције су готово комплетни, потпуно скелетирани посмртни остаци особе мушких пола, процењене старости 18-21 године, висине 182-188цм, за коју су изузети узорци зуба и десне бутне кости за ДНК анализу, којом су добијени ДНК налази на име Калтак Расима. Утврђене су најмање три стрелне повреде, нанесене пројектилима испаљеним из ручног ватреног оружја, и то у пределу леве лопатице, десне лакатне кости и леве бутне кости. Констатован је и дефект десне надлактичне кости, који својим карактеристикама такође указује на деловање пројектила испаљеног из ручног ватреног оружја, но будући да доста фрагмената кости недостаје, исто није могуће тврдити са потпуном сигурношћу. Констатован је и прелом кости лобање, и то цртаста преломна пукотина која се од средине споја десне темене кости са чеоном кости пружа ка назад, теменом кости, завршавајући се нешто пре споја са потиљачном кости, са две гранајуће ситне преломне пукотине, уз раздавање шава између десне темене и чеоне кости према доле, који је настао деловањем неке тупотврде сile, могуће за живота, али је могао настати и неко време после смрти. Преломи и оштећења десне лопатичне кости, ребара на десној страни грудног коша и стидних и крстачне кости су вероватније настали након смрти. Утврђено је да су узрок смрти стрелне ране трупа и екстремитета.

Увидом у ДНК извештај ICMP ознака случаја:BL 858 RF-T од 25.09.2006. године на име Калтак Расим, утврђено је да је ДНК профил добијен из узорака кости BL 858 RF-T упоређен са ДНК профилима добијеним из референтних крвних узорака особа у сродству са Калтак Расимом и то мајке Калтак Фикре и сестара Калтак-Макић Фатиме и Јакубовић Емине, те да је констатована вероватноћа сродства од 99,99995%.

Увидом у Извештај др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ под бројем КТА 146/06 од 05.09.2006. године о обдукцији тела број 2, утврђено је да је дана 02.09.2006. године у хали Шејковача у Санском Мосту, извршена обдукција мртвог тела Омић Мирсада, од оца Арифа, рођеног 27.02.1965. године у Санском Мосту, које је ексхумирано на локалитету Сански Мост Л. Паланка – Стјепановићи „Јама Звечарка“ дана 23.-27.03.2006. године, затим превежено у

214 | 460

костурницу у Бања Луку, одакле је дана 01.08.2006. године довежено у халу Шејковача у Сански Мост. Од одеће је констатовано: кончасти остаци плаво-беле боје и једно дутме. Констатовано је да мека ткива недостају, да су кости оране и сложене у међусобном природном положају. На костима лобање, лица и доњој вилици нема променама. Од патолошко-анатомских дијагноза констатовани су: пробојни прелом десне карличне кости, преломи ребара обострано, прелом десне надлактице и десне лакатне кости, а констатована је слабија очуваност лопатица и десне кључне кости. Према оштећењима костију се закључује да је Омић Мирсад умро насиљном смрћу, услед стрелних рана грудног коша, карлице и десне руке. Оштећења лопатица су посмртне природе. Према подацима антрополога, кости припадају мушкарцу процењене старости 30-35 година, висине 161-167цм. Узети су зуби бр. 27 и 28 за ДНК анализу. Идентификација је извршена према ДНК налазу, а АМ-ПМ подаци и препознавање предмета су у складу са ДНК налазом.

Увидом у записник о судско-медицинској и криминалистичко-техничкој обради мртвог тела број 2 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске др Каран Жељка и дипломираног инг Марића Милка, под бројем БЛ-05/2006-ОТ од 15.04.2006. године, са припадајућом фотодокументацијом, утврђено је да је у периоду од 30.03. до 11.04.2006. године, на захтев надлежних правосудних органа, у Центру за обдукцију и идентификацију Бања Лука, извршена судско-медицинска и криминалистичко-техничка обрада мртвих тела која су ексхумирана у периоду 23.03. до 27.03.2006. године из масовне гробнице „Јама Звечарка“ – село Стјепановићи, општина Сански Мост. Судско-медицинска и криминалистичко-техничка обрада извршene су по наредби надлежног Тужиоца из Бања Луке, Митровић Бранка, уз присуство Mr.isci.med. др Жељка Карана, специјалисте за судску медицину, руководиоца експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, дипл. инг. Милка Марића, члана експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске и Милана Иванчевића, службеника Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске. Констатовано је да од одеће, обуће, личних ствари и докумената ништа није пронађено. Прегледани посмртни остаци представљају скелет одрасле мушкице особе са потпуним губитком меких ткива – комплетна скелетизација, (фотографије бр. 1 до 3 и 9 до 11). Присутни скелетни остаци су реконструисани тако да су све присутне кости доведене у одговарајућу анатомску позицију (фотографије бр. 1 до 3 и 9 до 11). Констатовано је да су кости скелета скоро у целости присутне, а да недостају само ситне кости шака и стопала и делимично обе пателе. Лобања је у целости очувана, као и кости лица и обе вилице (фотографије бр. 4 до 8). Прегледом скелетних остатака констатоване су следеће повреде коштаног система: више ребара са леве стране потпуно вишеструко поломљено, десни хумерус потпуно вишеструко поломљен, десна карлица у висини седалне кости и десна улна у доњој трећини потпуно вишеструко поломљене, потпуно вишеструки преломи скапула и леве карлице имају карактеристике ломова који су настали постмортално –

тафономски преломи (фотографије бр. 9 до 14). Са скелетних остатака након обраде тела скинут је коштани узорак за ДНК анализу под ознаком „ДНК-БЛ-859“.

Увидом у ДНК извештај ICMP ознака случаја:BL 859 RF-T од 15.06.2006. године на име Омић Мирсад, утврђено је да је ДНК профил добијен из узорака кости BL 859 RF-T упоређен са ДНК профилима добијеним из референтних крвних узорака особа у сродству са Омићем Мирсадом и то мајке Омић Сафије, сестара Дружић Сенке, Тодоровац Сабире, Омић Мирсаде и брата Омић Сенада, те да је констатована вероватноћа сродства од 99,99999%.

Увидом у Извештај др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ под бројем КТА 146/06 од 05.09.2006. године о обдукцији тела број 3, утврђено је да је дана 02.09.2006. године у хали Шејковача у Санском Мосту, извршена обдукција мртвог тела Насић Расима од оца Меха, рођеног 05.02.1970. године у Залину, општина Босанска Крупа, које је ексхумирано на локалитету Сански Мост Л. Паланка – Стјепановићи „Јама Звечарка“ дана 23.-27.03.2006. године, затим превежено у костурницу у Бања Луку, одакле је дана 01.08.2006. године довежено у халу Шејковача у Сански Мост. Од одеће је констатовано: плаве спортске гаће, кончасти остаци плавих фармерица и део сивог прекривача. Констатовано је да мека ткива недостају, да су кости оправне и сложене у међусобном природном положају. На костима лобање, претежно на бази лобање се налазе вишеструки преломи са мањком кости, који захватају и лице. Одвојено је пронађен уломак горње вилице, а на доњој вилици се налази прелом на левој страни. Констатован је и прелом 3. и 7. вратног пршиљена кичме. Ребра, љуске лопатица и кости карлица су слабије очуване са местимичним преломима. На десној натколеници се налази вишеструки прелом са мањком кости, а на десној лисној кости у горњој трећини налази се неправилно задебљање од старог прелома. Од патолошко-анатомских дијагноза констатовани су: прелом костију лобање и лица, прелом 3. и 7. вратног пршиљена кичме, прелом десне натколенице и стари прелом десне лисне кости. Према оштећењима костију се закључује да је Насић Расим умро насиљном смрћу, услед стрелних рана главе, врата и десне натколенице. Остале оштећења костију су посмртне природе. Према подацима антрополога, кости припадају мушкарцу процењене старости 18-21 година, висине 172-178цм. Узети су зуби бр. 25, 26 и 37, као и узорак кости из десне натколенице за ДНК анализу. Идентификација је извршена према ДНК налазу, а АМ-ПМ подаци и препознавање предмета су у складу са ДНК налазом.

Увидом у записник о судско-медицинској и криминалистично-техничкој обради мртвог тела број 3 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске др Каран Желька и дипломираног инг Марић Милка, под бројем БЛ-05/2006-ОТ од 15.04.2006. године, са припадајућом фотодокументацијом, утврђено је да је у периоду од 30.03. до 11.04.2006. године, на захтев надлежних правосудних органа, у Центру за обдукцију и идентификацију Бања Лука, извршена судско-медицинска и криминалистично-техничка обрада мртвих тела која су ексхумирана у периоду 23.03. до 27.03.2006. године из масовне гробнице „Јама

36/60

Звечарка“ – село Стјепановићи, општина Сански Мост. Судскомедицинска и криминалистичко техничка обрада извршene су по наредби надлежног Тужиоца из Бања Луке, Митровић Бранка, уз присуство Mr. сци.мед. Др Жељка Карана, специјалисте за судску медицину, руководиоца експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, дипл. инг. Милка Марића, члана експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске и Милана Иванчевића, службеника Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске. Констатовано је да је од одеће и обуће пронађен само плави шорц (фотографија бр.4), а прегледом остатака мртвог тела од личних ствари и докумената није пронађено ништа. Прегледани посмртни остаци представљају скелет одрасле мушке особе са потпуним губитком меких ткива – комплетна скелетизација, (фотографије бр. 1 до 3 и 8 до 10). Присутни скелетни остаци су реконструисани тако да су све присутне кости доведене у одговарајућу анатомску позицију (фотографије бр. 1 до 3 и 8 до 10). Констатовано је да су кости скелета скоро у целости присутне, а да недостају кости шака и стопала делимично. Лобања је делимично очувана. Кости крова лобање су делимично очуване, а делимично потпуно вишеструко поломљене, при чему фрагменти поједињих костију недостају. Кости лица такође су потпуно вишеструко поломљене, са недостатком поједињих фрагмената костију. Горња вилица је цела, а доња је преломљена у висини леве половине корпуса (фотографије бр. 5 до 7). Прегледом скелетних остатака констатоване су следеће повреде коштаног система: десни фемур у горњој трећини потпуно вишеструко поломљен и десна улна у доњој трећини преломљена. Потпуно вишеструки преломи леве скапуле и десне карлице имају карактеристике ломова који су настали постмортално – тафономски преломи. На десној фибули у горњој трећини и левом талусу констатовани су већи неправилни коштани калуси, који су настали као последица животно сраслих прелома костију на месту настанка калуса. (фотографије бр. 8 до 12) Са скелетних остатака након обраде тела скинут је коштани узорак за ДНК анализу под ознаком „ДНК-БЛ-860“.

Увидом у ДНК извештај ICMP ознака случаја: BL 860 Mn/Mx од 15.06.2006. године на име Насић Расим, утврђено је да је ДНК профил добијен из узорака кости BL 860 Mn/Mx упоређен са ДНК профилима добијеним из референтних крвних узорака особа у сродству са Насић Расимом и то мајке Насић Сабиле и оца Насић Меха, те да је констатована вероватноћа сродства од 99,999967%.

Увидом у Извештај др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ под бројем КТА 146/06 о обдукцији тела број 4, утврђено је да је дана 07.06.2008. године извршена обдукција, а дана 11.02.2010. године у хали Шејковача у Санском Мосту реобдукција мртвог тела Калтак Незира од оца Јасмина, рођеног 28.10.1966. године у Окречу, општина Сански Мост, које је ексхумирано на локалитету Сански Мост Л. Паланка – Стјепановићи „Јама Звечарка“ дана 23.-27.03.2006. године, затим превежено у костурницу у Бања Луку, одакле је дана 01.08.2006. године довежено у халу Шејковача у Сански Мост. Од одеће није

пронађено ништ. Констатовано је да мека ткива недостају, да су кости оране и сложене у међусобном природном положају. На десној теменој кости се налази рупичasti пробој до 5мм, а око пробоја се налази скоро кружни прелом ваљске плохе промера 10 мм са малим утиснућем. На костима лица, осим оштећења крајњих делова горње вилице, нема других промена. На доњој вилици на десној страни се налази потпуни прелом, а недостаје горњи део леве гране. Нађен је прелом 7. и 8. левог и 5. и 8. десног ребра и прелом леве надлактице у средњем делу са мањком кости. Од патолошко-анатомских дијагноза констатовани су: мали пробојни прелом са околним преломом ваљске плохе на десној теменој кости, прелом 7. и 8. левог и 5. и 8. десног ребра, прелом десне стране доње вилице, прелом леве надлактице са мањком кости и прелом леве натколенице са мањком кости, а констатована је слабија очуваност крајњих делова горње вилице и лопатица. Према оштећењима костију се закључује да је Калтак Незир умро насиљном смрћу услед стрелних рана грудног коша, леве надлактице и леве натколенице. Остала оштећења костију сумогла настати ударцем тупо-тврдим предметом, могуће и посмртно. Према подацима антрополога, кости припадају мушкарцу процењене старости 24-28 година, висине 177-183цм. Узети су зуби бр. 34 и 35 као и узорци кости надлактице и натколенице за ДНК анализу. Идентификација је извршена према ДНК налазу, а АМ-ПМ подаци и препознавање предмета су у складу са ДНК налазом.

Увидом у записник о судско-медицинској и криминалистично-техничкој обради мртвог тела број 4 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске др Каран Жељка и дипломираног инг Марић Милка, под бројем БЛ-05/2006-ОТ од 15.04.2006. године, са припадајућом фотодокументацијом, утврђено је да је у периоду од 30.03. до 11.04.2006. године, на захтев надлежних правосудних органа, у Центру за обдукцију и идентификацију Бања Лука, извршена судскомедицинска и криминалистично техничка обрада мртвих тела која су ексхумирана у периоду 23.03. до 27.03.2006. године из масовне гробнице „Јама Звечарка“ – село Стјепановићи, општина Сански Мост. Судско-медицинска и криминалистично-техничка обрада извршene су по наредби надлежног Тужиоца из Бања Луке, Митровић Бранка, уз присуство Mr. сци.мед. Др Жељка Карана, специјалисте за судску медицину, руководиоца експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, дипл. инг. Милка Марића, члана експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске и Милана Иванчевића, службеника Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске. Констатовано је да од обуће, одеће, личних ствари и докумената није пронађено ништа. Прегледани посмртни остаци представљају скелет одрасле мушкице особе са потпуним губитком меких ткива – комплетна скелетизација, (фотографије бр. 1 до 3 и 9 до 11). Присутни скелетни остаци су реконструисани тако да су све присутне кости доведене у одговарајућу анатомску позицију (фотографије бр. 1 до 3 и 9 до 11). Констатовано је да су кости скелета скоро у целости присутне, а да недостају кости стопала делимичн, кости шака највећим делом, стерnum, лева патела и 9. и 10. торакални пршиљен (фотографије бр. 1 до 3 и 9 до

11). Лобања је у целости очувана. Кости крова лобање су очуване, као и кости лица. Горња вилица је цела, а доња је преломљена у висини почетка десног рамуса и у висини левог артикуларног наставка. (фотографије бр. 4 до 8). Прегледом скелетних остатака констатоване су следеће повреде коштаног система: леви хумерус у средишњем делу потпуно вишеструко поломљен, више ребара са леве стране потпуно вишеструко поломљено, као и леви фемур у средишњем делу, потпуно вишеструки преломи обе скапуле имају карактеристике ломова који су настали постмортално – тафономски преломи (фотографије бр. 9 до 14). Са скелетних остатака након обраде тела скинут је коштани узорак за ДНК анализу под ознаком „ДНК-БЛ-861“.

Увидом у ДНК извештај ICMP ознака случаја:BL 861 од. године на име Калтак Незир утврђено је да је ДНК профил добијен из узорка кости BL 862 RF упоређен са ДНК профилима добијеним из референтних крвних узорака особа у сродству са Калтак Незиром и то оца Калтак Јасима и браће Калтак Месуда и Емсуда те да је констатована вероватноћа сродства од 99,98%.

Увидом у Извештај др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ под бројем КТА 146/06 од 05.09.2006. године о обдукцији тела број 5, утврђено је да је дана 02.09.2006. године у хали Шејковача у Санском Мосту, извршена обдукција мртвог тела Калтак Енеса од оца Заима, рођеног 17.10.1967. године у Окречу, општина Сански Мост, које је ексхумирано на локалитету Сански Мост Л. Паланка – Стјепановићи „Јама Звечарка“ дана 23.-27.03.2006. године, затим превежено у костурницу у Бања Луку, одакле је дана 01.08.2006. године довежено у халу Шејковача у Сански Мост. Од одеће је констатовано: тамно плави каиш и трегери, етикета са словом Б, уз тело је запримљено и једно зрно метка 25x9мм. Даље је констатовано да мека ткива недостају, да су кости оправане и сложене у међусобном природном положају. На костима лобање, претежно на бази лобање се налазе вишеструки преломи са мањком кости, који захватају и лице. Одвојено је констатован и уломак горње вилице. На чеоној кости у средишњем делу се налази прелом са мањком кости који се наставља у више преломних пукотина. На доњој вилици се налази прелом на левој страни. Констатован је и прелом 5. слабинског пршиљена кичме и прелом доњег дела леве лакатне кости. На обе голенице у горњој трећини се налазе преломи са мањком кости. Лева лисна кост је са три уломка. Од патолошко-анатомских дијагноза констатовани су: прелом костију лобање и лица, прелом 5. слабинског пршиљена кичме, прелом леве лакатне кости, прелом обе голенице и леве лисне кости. Према оштећењима костију се закључује да је Калтак Енес умро насиљном смрћу, услед стрелних рана главе, грудног коша и обе потколенице. Остале оштећења костију су посмртне природе. Према подацима антрополога, кости припадају мушкарцу процењене старости 26-30 година, висине 168-174цм. Узет је зуб бр. 38, као и узорак кости из десне надлактице и натколенице за ДНК анализу. Идентификација је извршена према ДНК налазу, а АМ-ПМ подаци и препознавање предмета су у складу са ДНК налазом.

Увидом у записник о судскомедицинској и криминалистичко-техничкој обради мртвог тела број 5 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске др Каран Жељка и дипломираног инг Марић Милка, под бројем БЛ-08/2006-ОТ од 15.04.2006. године, са припадајућом фотодокументацијом, утврђено је да је у периоду од 30.03. до 11.04.2006. године, на захтев надлежних правосудних органа, у Центру за обдукцију и идентификацију Бања Лука, извршена судскомедицинска и криминалистичко техничка обрада мртвих тела која су ексхумирана у периоду 23.03. до 27.03.2006. године из масовне гробнице „Јама Звечарка“ – село Стјепановићи, општина Сански Мост. Судско-медицинска и криминалистичко-техничка обрада извршене су по наредби надлежног Тужиоца из Бања Луке, Митровић Бранка, уз присуство Mr.isci.med. Др Жељка Карана, специјалисте за судску медицину, руководиоца експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, дипл. инг. Милка Марића, члана експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске и Милана Иванчевића, службеника Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске. Констатовано је да је од одеће и обуће пронађено: остаци одевних предмета са плавим платненим каишемили трегером и са плавим рајсфершлусом и ознака – етикета одевног предмета са ознаком „б“ (фотографија бр.4) а од личних ствари и докумената није пронађено ништа. Прегледани посмртни остаци представљају скелет одрасле мушкице особе са потпуним губитком меких ткива – комплетна скелетизација, (фотографије бр. 1 до 3 и 9 до 11). Присутни скелетни остаци су реконструисани тако да су све присутне кости доведене у одговарајућу анатомску позицију (фотографије бр. 1 до 3 и 9 до 11). Констатовано је да су кости скелета скоро у целости присутне, а да недостају кости шака и стопала највећим делом, тело грудне кости делимично, 6. и 12. торакални пршиљен и обе пателе. Лобања је делимично очувана. Кости крова лобање су делимично очуване, а кости лица највећим делом недостају, очувана је само лева јагодична кост. Кости базе лобање делимично недостају, а кости крова лобање у предњем делу су потпуно вишеструком поломљене. Након реконструкције коштаних фрагмената констатовано је да недостаје један фрагмент у средишњем делу љуске чеоне кости. Десна горња вилица је цела, а лева горња вилица недостаје, те није било могуће утврдити зубни статус исте, док је доња вилица цела (фотографије бр. 5 до 8) Прегледом скелетних остатака констатоване су следеће повреде коштаног система: лева улна у доњој трећини преломљена, лева фибула у горњој трећини преломљена – недостаје фрагмент исте и десна тибија у горњој трећини потпуно вишеструком поломљена (фотографије бр. 5 до 8) Са скелетних остатака након обраде тела скинут је коштани узорак за ДНК анализу под ознаком „ДНК-БЛ-862“.

Увидом у ДНК извештај ICMP ознака случаја:BL 862 RF од 13.06.2006. године на име Калтак Енес, утврђено је да је ДНК профил добијен из узорка кости BL 862 RF упоређен са ДНК профилима добијеним из референтних крвних узорака особа у сродству са Калтак Енесом и то мајке Калтак Фатиме, оца Калтак Заима и сина Калтак Едина, те да је констатована вероватноћа сродства од 99,99999%.

30/1/160

Увидом у Извештај др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ под бројем КТА 146/06 од 06.09.2006. године о обдукцији тела број 6, утврђено је да је дана 02.09.2006. године у хали Шејковача у Санском Мосту, извршена обдукција мртвог тела Калтак Емсуда од оца Велида, рођеног 17.02.1968. године у Окречу, општина Сански Мост, које је ексхумирано на локалитету Сански Мост Л. Паланка – Стјепановићи „Јама Звечарка“ дана 23.-27.03.2006. године, затим превежено у костурницу у Бања Луку, одакле је дана 01.08.2006. године довежено у халу Шејковача у Сански Мост. Од одеће је констатовано: купаће гаће и зелене панталоне. Даље је констатовано да мека ткива недостају, да су кости оправне и сложене у међусобном природном положају. Кости лобање, лица и доња вилица су присутне и да осим утиснућа љуске лојеве слепоочне кости, друге промене нису пронађене. Констатован је прелом 12. грудног и 1. слабинског пршиљена кичме, прелом са мањком кости десне палчане кости и леве лакатне кости, као и да су ребра обострано, љуска леве лопатице и крило десне карличне кости слабије очуване. Од патолошко-анатомских дијагноза констатовани су: утиснуће љуске леве слепоочне кости, прелом 12. грудног и 1. слабинског пршиљена кичме, прелом десне палчане кости и леве лакатне кости и слабија очуваност ребара обостран, љуске леве лопатице и крило десне карличне кости. Према оштећењима костију се закључује да је Калтак Есуд умро насиљном смрћу, услед стрелних рана грудног коша, слабинске кичме и обе руке. Остале оштећења костију су могла настати ударцима тупотврдим предметом, али и посмртно. Према подацима антрополога, кости припадају мушкарцу процене старости 25-30 година, висине 171-177cm. Узети су зуби бр. 16 и 17, као и узорак кости из десне натколенице за ДНК анализу. Идентификација је извршена према ДНК налазу, а АМ-ПМ подаци и препознавање предмета су приближно у складу са ДНК налазом.

Увидом у записник о судско-медицинској и криминалистично-техничкој обради мртвог тела број 6 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске др Каран Жељка и дипломираног инг Марића Милка, под бројем БЛ-09/2006-ОТ од 15.04.2006. године, са припадајућом фотодокументацијом, утврђено је да је у периоду од 30.03. до 11.04.2006. године, на захтев надлежних правосудних органа, у Центру за обдукцију и идентификацију Бања Лука, извршена судско-медицинска и криминалистично-техничка обрада мртвих тела која су ексхумирана у периоду 23.03. до 27.03.2006. године из масовне гробнице „Јама Звечарка“ – село Стјепановићи, општина Сански Мост. Судскомедицинска и криминалистично техничка обрада извршене су по наредби надлежног Тужиоца из Бања Луке, Митровић Бранка, уз присуство Mr.isci.med. Др Жељка Карана, специјалисте за судску медицину, руководиоца експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, дипл. инг. Милка Марића, члана експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске и Милана Иванчевића, службеника Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске. Констатовано је да је од одеће пронађено: купаће гаће и зелене цивилне панталоне, а да од личних ствари и докумената није пронађено ништа. Прегледани посмртни остаци представљају скелет

одрасле мушкице особе са потпуним губитком меких ткива – комплетна скелетизација, (фотографије бр. 1 до 3 и 12 до 14). Присутни скелетни остаци су реконструисани тако да су све присутне кости доведене у одговарајућу анатомску позицију (фотографије бр. 1 до 3 и 12 до 14). Констатовано је да су кости скелета скоро у целости присутне, а да недостају кости шака и стопала највећим делом, 2. цервикални пришљен и 1. лумбални пришљен. Лобања је у целости очувана. Кости крова лобање су очуване, као и кости лица, горња и доња вилица (фотографије бр. 7 до 11). Прегледом скелетних остатака констатоване су следеће повреде коштаног система: десни радијус у доњој трећини потпуно вишеструко поломљен, као и лева улна у средишњем делу. Потпуно вишеструки преломи десне карлице и више ребара обострано имају карактеристике ломова који су настали постмортално – тафономски преломи (фотографије бр. 12 до 17). Са скелетних остатака након обраде тела скинут је коштани узорак за ДНК анализу под ознаком „ДНК-БЛ-863“.

Увидом у ДНК извештај ICMP ознака случаја:BL 863 RF од 06.07.2006. године на име Калтак Емсуд, утврђено је да је ДНК профил добијен из узорка кости BL 863 RF упоређен са ДНК профилима добијеним из референтних крвних узорака особа у сродству са Калтак Емсудом и то мајке Калтак Сафије и оца Калтак Велида, те да је констатована вероватноћа сродства од 99,99999%.

Увидом у Извештај др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ од 22.11.2008. године о обдукцији тела број 7, утврђено је да је дана 22.11.2008. године у хали Шејковача у Санском Мосту, извршена обдукција мртвог тела Ђехајић Исмета од оца Реуфа, званог „Браџо“, рођеног 15.04.1965. године у Побрежју, општина Сански Мост, које је ексхумирано на локалитету Сански Мост Л. Паланка – Стјепановићи „Јама Звечарка“ дана 23.-27.03.2006. године, затим превежено у костурницу у Бања Луку, одакле је дана 01.08.2006. године довежено у халу Шејковача у Сански Мост. Констатовано је дасу посмтрни остаци запримљенби без одеће. Мека ткива недостају, а кости су опране и сложене у међусобном природном положају. У пределу леђве и десне слепоочне стране лобање, као и у пределу десне очне дупљеи горње вилице се налазе преломи костију са мањком кости. На левој страни доње вилице се налази прелом без мањка кости. Такође је констатован прелом леве лакатне кости у средишњем делу без мањка кости, а на осталим костима, осим слабије очуваности ребара и лопатица, друге промене нису нађене. Од патолошко-анатомских дијагноза констатовани су: прелом костију лобање и лица, прелом доње вилице, прелом леве лакатне кости и слабија очуваност горњег краја десне натколенице и предњих делова карличних кости. Према оштећењима костију се закључује да је Ђехајић Исмет умро насиљном смрћу, услед стрелне ране главе. Остала оштећења костију су могла настати посмртно. Према подацима антрополога, кости припадају мушкарцу процењене старости 25-30 година, висине 173-181цм. Узет је зуб бр. 38, као и узорак кости из десне натколенице и надлактице за ДНК анализу. Идентификација је извршена према ДНК налазу, а АМ-ПМ подаци и препознавање предмета су приближно у складу са ДНК налазом.

320
162

Увидом у записник о судско-медицинској и криминалистичко-техничкој обради мртвог тела број 7+8 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске др Каран Жељка и дипломираног инг Марић Милка, под бројем БЛ-04/2006-ОТ од 15.04.2006. године, са припадајућом фотодокументацијом, утврђено је да је у периоду од 30.03. до 11.04.2006. године, на захтев надлежних правосудних органа, у Центру за обдукцију и идентификацију Бања Лука, извршена судско-медицинска и криминалистичко-техничка обрада мртвих тела која су ексхумирана у периоду 23.03. до 27.03.2006. године из масовне гробнице „Јама Звечарка“ – село Стјепановићи, општина Сански Мост. Судскомедицинска и криминалистичко техничка обрада извршене су по наредби надлежног Тужиоца из Бања Луке, Митровић Бранка, уз присуство Mr. сци.мед. Др Жељка Карана, специјалисте за судску медицину, руководиоца експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, дипл. инг. Милка Марића, члана експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске и Милана Иванчевића, службеника Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске. Констатовано је да је од одеће, обуће, личних ствари и докумената није пронађено ништа. Спољашњим прегледом посмртних остатака констатовано је присуство следећих скелетних остатака: више фрагмената костију лобање, више фрагмената десних и левих ребара, неколико целих ребара, фрагмент грудне кости, више пршиљенова, три пателе, више костију шака и више костију стопала (фотографије бр. 1 до 8). Констатовано је да прегледани скелетни остаци представљају кости људског порекла, које потичу од најмање две различите особе. Са скелетних остатака након обраде тела скинут је коштани узорак за ДНК анализу.

Увидом у ДНК извештај ICMP ознака случаја: BL 862 RH од 08.01.2007. године на име Ђехајић Исмет, утврђено је да је ДНК профил добијен из узорка кости упоређен са ДНК профилима добијеним из референтних крвних узорака особа у сродству са Ђехајић Исметом и то брата Ђехајић Хусрета и оца Ђехајић Реуфа те да је констатована вероватноћа сродства од 99,9997%.

Увидом у Извештај др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ под бројем КТА 146/06 Јама „Звечарка“ од 06.09.2006. године о обдукцији тела број 9, утврђено је да је дана 02.09.2006. године у хали Шејковача у Санском Мосту, извршена обдукција мртвог тела Седић Тофика од оца Шефика, рођеног 15.05.1969. године у Муслиманској Јасеници, општина Босанска Крупа, које је ексхумирано на локалитету Сански Мост Л. Паланка – Стјепановићи „Јама Звечарка“ дана 23.-27.03.2006. године, затим превежено у костурницу у Бања Луку, одакле је дана 01.08.2006. године довежено у халу Шејковача у Сански Мост. Од одеће је констатовано: црвени цемпер са попречним белим и плавим пругама, плаве чарапе са плавим шарама, дубоке црне футроване ципеле са рајсфершлусом, остаци беле кошуље и шарени остаци покривача. Даље је констатовано да мека ткива недостају, да су кости опране и сложене у међусобном природном положају. На костима лобање нема

промена а кости лица су у уломцима. Доња вилица је без промена, а неколико грудних пршљенова, ребра, љуске лопатица и карличне кости су слабо очуване, делом са преломима. Од патолошко-анатомских дијагноза констатовани су: прелом костију лица, слабија очуваност грудних пршљенова, ребара, лопатица и карличних костију. Према оштећењима костију се закључује да узрок смрти Седић Тофика није установљен, а према околностима да је тело нађено у масовној гробници са телима умрлих насиљном смрћу се закључује да је смрт насиљна. Преломи костију лица су могли настати ударцем тупотврдим предметом, док су остала оштећења костију претежно посмртне природе. Према подацима антрополога, кости припадају мушкарцу процењене старости 24-28 година, висине 189-196цм. Узети су зуби бр. 14, 15, 16, 17, 24 и 26 и као и узорак кости из десне натколенице за ДНК анализу. Идентификација је извршена према ДНК налазу, а АМ-ПМ подаци и препознавање предмета су приближно у складу са ДНК налазом.

Увидом у записник о судско-медицинској и криминалистичко-техничкој обради мртвог тела број 9 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске др Каран Жељка и дипломираног инг Марић Милка, под бројем БЛ-11/2006-ОТ од 15.04.2006. године, са припадајућом фотодокументацијом, утврђено је да је у периоду од 30.03. до 11.04.2006. године, на захтев надлежних правосудних органа, у Центру за обдукцију и идентификацију Бања Лука, извршена судско-медицинска и криминалистичко-техничка обрада мртвих тела која су ексхумирана у периоду 23.03. до 27.03.2006. године из масовне гробнице „Јама Звечарка“ – село Стјепановићи, општина Сански Мост. Судско-медицинска и криминалистичко-техничка обрада извршена су по наредби надлежног Тужиоца из Бања Луке, Митровић Бранка, уз присуство Mr. сци.мед. Др Жељка Карана, специјалисте за судску медицину, руководиоца експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, дипл. инг. Милка Марића, члана експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске и Милана Иванчевића, службеника Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске. Констатовано је да је од одеће и обуће пронађено: остаци црвеног цемпера дугих рукава са тамно плавим и светло плавим попречним уским пругама, плаве танке кратке чарапе са белим шарама и дубоке футроване ципеле на копчањецпомоћу рајсфершлуса са стране (фотографија бр. 4 до 6), а да од личних ствари и докумената није пронађено ништа. Прегледани посмртни остаци представљају скелет одрасле мушкине особе са потпуним губитком меких ткива – комплетна скелетизација, (фотографије бр. 1 до 3 и 15 до 17). Присутни скелетни остаци су реконструисани тако да су све присутне кости доведене у одговарајућу анатомску позицију (фотографије бр. 1 до 3 и 15 до 17). Констатовано је да су кости скелета скоро у целости присутне, а да недостају цервикални пршљенови – од 2. до 7., 1. и 11. торакални пршљен, кости шака делимично и дршка грудне кости (фотографије бр. 1 до 3 и 15 до 17). Лобања је највећим делом очувана. Кости крова лобање су очуване, а кости лица и кости базе лобање потпуно вишеструко поломљене- фрагменти појединих костију недостају. Горња и доња вилица су целе (фотографије бр. 7 до 14).

Прегледом скелетних остатака констатоване су следеће повреде коштаног система: потпуно вишеиструки преломи скапула, више пришљенова и десне карлице имају карактеристике ломова који су настали постмортално – тафономски преломи (фотографије бр. 12 до 17). Са скелетних остатака након обраде тела скинут је коштани узорак за ДНК анализу под ознаком „ДНК-БЛ-864“.

Увидом у ДНК извештај ICMP ознака случаја: BL 864 RF и BL 869 Mx од 06.07.2006. године на име Седић Тофик, утврђено је да је ДНК профил добијен из узорка кости BL 864 RF и BL 869 Mx упоређен са ДНК профилима добијеним из референтних крвних узорака особа у сродству са Седић Тификом и то мајке Седић Шемсе, оца Седић Шефика и ћерке Седић Хасије, те да је констатована вероватноћа сродства од 99,999944%.

Увидом у Извештај др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ од 06.09.2006. године о обдукцији тела број 10, утврђено је да је дана 02.09.2006. године у хали Шејковача у Санском Мосту, извршена обдукција мртвог тела Калтак Ферида од оца Ибра, рођеног 15.06.1970. године у Окречу, општина Сански Мост, које је ексхумирано на локалитету Сански Мост Л. Паланка – Стјепановићи „Јама Звечарка“ дана 23.-27.03.2006. године, затим превежено у костурницу у Бања Луку, одакле је дана 01.08.2006. године довежено у халу Шејковача у Сански Мост. Од одеће је констатовано: купаће гађе са белим пругама са стране, остаци два каиша са металним спонама. Констатовано да мека ткива недостају, да су кости опране и сложене у међусобном природном положају. На костима лобање на десној страни се налази преломна пукотина у облику слова Т, с тим да је попречна црта постављена у правцу горе-доле, а усправни део је попречно постављен и знатно краћи. На костима лица и доњој вилици нема промена. Констатован је прелом 10. грудног пришљена кичме, прелом 2,5,6. и 7. десног ребра, као и прелом са мањком кости на средишњем делу леве натколенице. Од патолошко-анатомских дијагноза констатовани су: прелом десне стране лобање, прелом 10. грудног пришљена кичме, прелом грудне кости, прелом 2,5,6. и 7. десног ребра и прелом леве натколенице. Према оштећењима костију се закључује да је Калтак Ферид умро насиљном смрћу, услед стрелних рана грудног коша и леве натколенице. Прелом десне стране лобање је могао настати ударцима тупотврдим предметом, али и посмртно. Према подацима антрополога, кости припадају мушкарцу процењене старости 24-28 година, висине 172-179цм. Узети су зуби бр. 17 и 18, као и узорак кости из десне надлактице за ДНК анализу. Идентификација је извршена према ДНК налазу, а АМ-ПМ подаци и препознавање предмета су у складу са ДНК налазом.

Увидом у записник о судско-медицинској и криминалистично-техничкој обради мртвог тела број 10 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске др Каран Жељка и дипломираног инг Марић Милка, под бројем БЛ-12/2006-ОТ од 15.04.2006. године, са припадајућом фотодокументацијом, утврђено је да је у периоду од 30.03. до 11.04.2006. године, на захтев надлежних правосудних органа, у Центру за обдукцију и идентификацију Бања Лука,

извршена судско-медицинска и криминалистично-техничка обрада мртвих тела која су ексхумирана у периоду 23.03. до 27.03.2006. године из масовне гробнице „Јама Звечарка“ – село Стјепановићи, општина Сански Мост. Судско-медицинска и криминалистичко техничка обрада извршена су по наредби надлежног Тужиоца из Бања Луке, Митровић Бранка, уз присуство Mr. сци.мед. Др Желька Карана, специјалисте за судску медицину, руководиоца експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, дипл. инг. Милка Марића, члана експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске и Милана Иванчевића, службеника Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске. Констатовано је да је од одеће пронађено: плаве купаће гаће са белом пругом са леве стране, а да од личних ствари и докумената није пронађено ништа. Прегледани посмртни остаци представљају скелет одрасле мушкице особе са потпуним губитком меких ткива – комплетна скелетизација, (фотографије бр. 1 до 3, 10 и 11). Присутни скелетни остаци су реконструисани тако да су све присутне кости доведене у одговарајућу анатомску позицију (фотографије бр. 1 до 3, 10 и 11). Констатовано је да су кости скелета скоро у целости присутне, а да недостају кости шака највећим делом и кости стопала већим делом, 4. цервикални пришљен и 3. торакални пришљен. Лобања је у целости очувана. Кости крова лобање су очуване, као и кости лица, горња и доња вилица (фотографије бр. 5 до 9). Прегледом скелетних остатака констатоване су следеће повреде коштаног система: леви фемур у горњој трећини потпуно вишеструком поломљен. (фотографије бр. 11 и 12). Са скелетних остатака након обраде тела скинут је коштани узорак за ДНК анализу под ознаком „ДНК-БЛ-865“.

Увидом у ДНК извештај ICMP ознака случаја:BL 865 RH од 06.07.2006. године на име Калтак Ферид, утврђено је да је ДНК профил добијен из узорка кости BL 865 RH упоређен са ДНК профилима добијеним из референтних крвних узорака особа у сродству са Калтак Феридом и то мајке Калтак Рефике и оца Калтак Ибра, те да је констатована вероватноћа сродства од 99,9999%.

Увидом у Извештај др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ од 16.08.2008. године о обдукцији тела број 11, утврђено је да је дана 02.09.2006. и 16.08.2008. године у хали Шејковача у Санском Мосту, извршена обдукција мртвог тела Алијагић Едина од оца Осме, рођеног 29.08.1970. године у Босанској Крупи, које је ексхумирано на локалитету Сански Мост Л. Паланка – Стјепановићи „Јама Звечарка“ дана 23.-27.03.2006. године, затим превежено у костурницу у Бања Луку, одакле је дана 01.08.2006. године довежено у халу Шејковача у Сански Мост. Од одеће је констатовано: плаве купаће гаће, смеђе панталоне са уским уздужним пругама, остаци каиша са металном споном, остаци шаторског крила и комад танке плетене жице. Констатовано да мека ткива недостају, а да су кости опране и сложене у међусобном природном положају. На костима лобање и лица нема промена. На доњој вилици се налази прелом на левој страни. Такође је костатован прелом десне надлактице са мањком кости, док су ребра, грудни и слабински пришљени

кичме претежно у уломцима. На крилима карличних костију и на споју леве седалне и стидне кости се налазе преломи, као и на крсној кости. Љуске лопатица, горњи крај десне лакатне кости и унутрашњи крај десне кључне кости су слабије очувани. Од патолошко-анатомских дијагноза констатовани су: прелом доње вилице, прелом десне надлактице, преломи грудних и слабинских пршиљенова и ребара обострано, као и слабија очуваност лопатица, карличних костију, крсне кости, десне кључне кости и горњег краја десне лисне кости. Према оштећењима костију се закључује да је Алијагић Един умро насиљном смрћу, услед стрелних рана грудног коша и десне надлактице. Прелом доње вилице је могао настати ударцем тупотврдим предметом, али и посмртно, док су остала оштећења костију претежно посмртне природе. Према подацима антрополога, кости припадају мушкарцу процењене старости 22-28 година, висине 173-178cm. Узети су зуби бр. 16 и 26, као и узорак кости из десне натколенице за ДНК анализу. Идентификација је извршена према ДНК налазу, а АМ-ПМ подаци су приближно у складу са ДНК налазом.

Увидом у записник о судско-медицинској и криминалистично-техничкој обради мртвог тела број 11 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске др Кајан Жељка и дипломираног инг Марић Милка, под бројем БЛ-13/2006-ОТ од 15.04.2006. године, са припадајућом фото документацијом, утврђено је да је у периоду од 30.03. до 11.04.2006. године, на захтев надлежних правосудних органа, у Центру за обдукцију и идентификацију Бања Лука, извршена судско-медицинска и криминалистично-техничка обрада мртвих тела која су ексхумирана у периоду 23.03. до 27.03.2006. године из масовне гробнице „Јама Звечарка“ – село Стјепановићи, општина Сански Мост. Судскомедицинска и криминалистичко техничка обрада извршene су по наредби надлежног Тужиоца из Бања Луке, Митровић Бранка, уз присуство Mr.isci.med. Др Жељка Карана, специјалисте за судску медицину, руководиоца експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, дипл. инг. Милка Марића, члана експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске и Милана Иванчевића, службеника Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске. Констатовано је да је од одеће пронађено: остаци плавих купаћих гаћа и смеђе панталоне са уским уздужним белим пругама (фотографије бр. 4 и 6), а да од личних ствари и докумената није пронађено ништа. Прегледани посмртни остаци представљају скелет одрасле мушкице особе са потпуним губитком меких ткива – комплетна скелетизација, (фотографије бр. 1 до 3 и 10 до 12). Присутни скелетни остаци су реконструисани тако да су све присутне кости доведене у одговарајућу анатомску позицију (фотографије бр. 1 до 3 и 10 до 12). Констатовано је да су кости скелета скоро у целости присутне, а да недостају цервикални пршиљенови од 4. до 7., торакални пршиљенови 3,9,10,11. и 12., лумбални пршиљенови – 1,2. и 3., као и кости шака и стопала највећим делом. Лобања је у целости очувана. Кости крова лобање су очуване, као и кости лица и горња вилица. Доња вилица је преломљена – недостаје леви рамус (фотографије бр. 7 до 9). Прегледом скелетних остатака констатоване су следеће повреде коштаног

система; десни хумерус у горњој трећини потпуно вишеструко поломљен. Потпуно вишеструки преломи присутних пршиљенова, скапула више ребара, сакрума и карлица имају карактеристике ломова који су настали постмортално – тафономски преломи. вишеструки преломи (фотографије бр. 10 до 14). Са скелетних остатака након обраде тела скинут је коштани узорак за ДНК анализу под ознаком „ДНК-БЛ-866“.

Увидом у ДНК извештај ICMP ознака случаја: BL 866 Mx од 06.07.2006. године на име Алијагић Един, утврђено је да је ДНК профил добијен из узорка кости BL 866 Mx упоређен са ДНК профилима добијеним из референтних крвних узорака особа у сродству са Алијагић Едином и то мајке Алијагић Суаде и оца Алијагић Осме, те да је констатована вероватноћа сродства од 99,99999%.

Увидом у Извештај др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ од 06.09.2006. године о обдукцији тела број 13, утврђено је да се у овом извештају наводи да је дана 02.09.2006. у хали Шејковача у Санском Мосту, извршена обдукција мртвог тела Алијагић Фадила од оца Ибрахима, рођеног 11.07.1967. године у Босанској Крупи, које је ексхумирано на локалитету Сански Мост Л. Паланка – Стјепановићи „Јама Звечарка“ дана 23.-27.03.2006. године, затим превезено у костурницу у Бања Луку, одакле је дана 01.08.2006. године довежено у халу Шејковача у Сански Мост. Међутим у свом даљем току овај извештај је по садржаним подацима идентичан извештају др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ од 16.08.2008. године о обдукцији тела број 11, будући да се у истом наводи да је од одеће констатовано: плаве купаће гаће, смеђе панталоне са уским уздушним пругама, остаци каиша са металном споном, остаци шаторског крила и комад танке плетене жице, да је констатовано да мека ткива недостају, а да су кости опране и сложене у међусобном природном положају, да на костима лобање и лица нема промена, да се на доњој вилици налази прелом на левој страни, да је такође костатован прелом десне надлактице са мањком кости, да су ребра слабије очувана са више прелома, да се на крилима карличних костију и на споју леве седалне и стидне кости се налазе преломи, као и на крсној кости. да су љуске лопатица, горњи крај десне лакатне кости и унутрашњи крај десне кључне кости слабије очувани. У оба извештаја се наводи да према подацима антрополога, кости припадају мушкарцу процењене старости 22-28 година, висине 173-178cm и да су узети зуби бр. 16 и 26, као и узорак кости из десне натколенице за ДНК анализу. Међутим, увидом у записник о судско-медицинској и криминалистично-техничкој обради мртвог тела број 13 Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске др Каран Желька и дипломираног инг. Марић Милка, под бројем БЛ-15/2006-ОТ од 15.04.2006. године, са припадајућом фотом документацијом и то да је у периоду од 30.03. до 11.04.2006. године, на захтев надлежних правосудних органа, у Центру за обдукцију и идентификацију Бања Лука, извршена судско-медицинска и криминалистично-техничка обрада мртвих тела која су ексхумирани у периоду 23.03. до 27.03.2006. године из масовне гробнице „Јама Звечарка“ – село Стјепановићи, општина Сански Мост. Судско-медицинска и криминалистично-техничка обрада извршене су по

25/65

наредби надлежног тужиоца из Бања Луке, Митровић Бранка, уз присуство Mr. сци.мед. Др Желька Карана, специјалисте за судску медицину, руководиоца експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, дипл. инг. Милка Марића, члана експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске и Милана Иванчевића, службеника Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске. **Није констатовано да је уз тело пронађено било шта од обуће и одеће, личних ствари и докумената.** Прегледани посмртни остаци представљају скелет одрасле мушкице особе са потпуним губитком меких ткива – комплетна скелетизација, (фотографије бр. 1 до 3 и 7 до 9). Присутни скелетни остаци су реконструисани тако да су све присутне кости доведене у одговарајућу анатомску позицију (фотографије бр. 1 до 3 и 7 до 9). Констатовано је да су кости скелета скоро у целости присутне, а да недостају торакални пршљенови 1,4,5,9,11. и 12., кости шака и стопала највећим делом, као и стернум и више ребара обострано. Све кости лица и лобање су потпуно вишеструком поломљене - фрагменти појединих костију недостају. Десна горња вилица је преломљена – недостаје фрагмент исте. Горња лева вилица је цела, као и доња вилица (фотографије бр. 4 до 6). Прегледом скелетних остатака констатоване су следеће повреде коштаног система: потпуно вишеструки преломи скапулe, пршљенова и карличних костију, који имају карактеристике ломова који су настали постмортално – тафономски преломи (фотографије бр. 10 до 14). Са скелетних остатака након обраде тела скинут је коштани узорак за ДНК анализу под ознаком „ДНК-БЛ-868“. Дакле, на основу овог извештаја, поуздано је, ван сваке разумне сумње утврђено да наступају подацима из извештаја др Мирослава Ракочевића, уз тело број 13 није пронађено било шта од обуће и одеће, личних ствари и докумената, да је доња вилица, наступају подацима из извештаја др Ракочевића код тела број 13 очувана, те да су констатоване сасвим друге повреде коштаног система, те је утврђено да се у извештају др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ од 06.09.2006. године о обдукцији тела број 13 (тело Алијагић Фадила), очигледном омашком наведени подаци који се односе се на тело број 11 (тело Алијагић Едина).

Увидом у ДНК извештај ICMP ознака случаја: BL 868 Mx од 06.07.2006. године на Алијагић Фадил, утврђено је да је ДНК профил добијен из узорка кости BL 868 Mx упоређен са ДНК профилима добијеним из референтних крвних узорака особа у сродству са Алијагић Фадилом и то мајке Алијагић Субхе, супруге Алијагић Фатиме и ћерке Алијагић Миреле, те да је констатована вероватноћа сродства од 99,966%.

Увидом у фотодокументацију Кантоналног МУП-а Бихаћ број СЛ/06, обдукција 12 тела, јама „Звечарка“ од 06.09.2006. године утврђено је да иста садржи укупно 25 фотографија обдукције извршене дана 02.09.2006. године, при чему су је фотографијама видљив изглед тела на којима се уочава потпуни недостатак меких ткива, а присутне кости су доведене у одговарајућу анатомску позицију.

Увидом у Записник Кантоналног МУП-а, Унско-санског кантона, Управе полиције, Сектора криминалистичке полиције о извршеним обдукцијама и реобдукцијама девет тела, сачињен под бројем 05-1/04-5-640/08 дана 18.08.2008. године, утврђено је да су дана 16.08.2008. године у Идентификационом центру – хала „Шејковача“, општина Сански Мост извршене обдукције и реобдукције 9 тела са подручја Приједора и Санског Моста, од стране патолога и вештака за судску медицину прим.др Мирослава Ракочевића, при чему је под редним бројем 2. заведена обдукција тела бр.11, Алијагић Един, од оца Осме и мајке Суаде, рођен 29.08.1970. године у Босанској Крупи, ексхумиран 27.03.2006. године на локалитету „Јама Звечарка“, општина Сански Мост, за кога је од одеће и предмета евидентирано: панталоне смеђе боје, купаће гађе плаве боје, остаци каиша смеђе боје и 8 комада металних спона сиве боје.

Увидом у Записник о судско-медицинској и криминалистично-техничкој обради мртвих тела број БЛ-04/2006 ОТ Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Владе Републике Српске сачињен од стране др Жељка Карана дана 15.04.2006. године, утврђено је да је у периоду од 30.03. до 11.04.2006. године, на захтев надлежних правосудних органа, у Центру за обдукцију и идентификацију Бања Лука, извршена судско-медицинска и криминалистично-техничка обрада мртвих тела која су ексхумирана у периоду 23.03. до 27.03.2006. године из масовне гробнице „Јама Звечарка“ – село Стјепановићи, општина Сански Мост. Судскомедицинска и криминалистично техничка обрада извршене су по наредби надлежног Тужиоца из Бања Луке, Митровић Бранка, уз присуство Mr.isci.med. Др Жељка Карана, специјалисте за судску медицину, руководиоца експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске, дипл. инг. Милка Марића, члана експертског тима Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске и Милана Иванчевића, службеника Канцеларије за тражење несталих и заробљених лица Републике Српске. Такође је констатовано да обрађена мртва тела прати потребна фотодокументација на којој су приказани карактеристични детаљи који су пронађени на мртвим телима, да су из масовне гробнице „Јама Звечарка“ са напред наведене локације извађени посмртни остаци који су допремљени у Центар за обдукцију и идентификацију који се налази у ул. Степе Степановића бр. 272, насеље Ада у Бања Луци, да су на пластичним врећама у којима су били смештени посмртни остаци биле ознаке од броја 1 до броја 13 и натпис „Јама Звечарка:Стјепановићи:Сански Мост. Констатовано је да је извршен преглед ексхумираних скелетних остатака, који су приликом обраде разврстани према важећим форензичко-антрополошким критеријумима расоцијације скелетних остатака у циљу утврђивања укупног броја ексхумираних тела, након чега је свако тело посебно судско-медицински и криминалистично-технички обрађено, те да је за свако урађена посебна детаљна фотодокументација и посебан записник, као и да су са реасоцираних скелетних остатака током обраде теласкинути коштани узорци за ДНК анализу под ознакама: „ДНК-БЛ-858“, „ДНК-БЛ-859“, „ДНК-БЛ-860“, „ДНК-БЛ-861“, „ДНК-БЛ-862“, „ДНК-БЛ-863“, „ДНК-БЛ-864“, „ДНК-БЛ-865“, „ДНК-БЛ-866“, „ДНК-БЛ-867“,

,,ДНК-БЛ-868“, „ДНК-БЛ-869“ и „ДНК-БЛ-870“. На основу свега наведеног, дато је мишљење да прегледани скелетни остаци представљају кости људског порекла, које потичу од најмање 12 особа мушких пола, од којих је једна особа веома млада – животне доби око 20 година.

Увидом у списак лица са личним подацима који су ексхумирани из јаме „Звечарка“ Кантоналног МУП, Треће полицијске управе Сански Мост, број 05-1/08-1-1-21/12 од 13.02.2012. године, утврђено је да је исти достављен Кантоналном тужилаштву Бихаћ и да садржи личне податке случајева који у ексхумирани у периоду 23.-27.03.2006. године на подручју општине Сански Мост, на локалитету С.Мост-Л.Паланка-Стјепановићи-Јама Звечарка, и то за лица:

-Калтак Расим (тело бр. 1), од оца Јахије, рођен 24.02.1973. године у месту Окреч, општина Сански Мост, где је био и настањен, пријављен датум и место нестанка: 07.07.1992. године, Окреч, општина Сански Мост;

-Омић Мирсад (тело бр.2), од оца Арифа, рођен 27.02.1965. године у месту Сански Мост, био настањен у месту Прибrijежје, општина Сански Мост, пријављен датум и место нестанка: 15.08.1992. године, Лупци Паланка, општина Сански Мост;

-Насић Расим (тело бр. 3), од оца Мехе, рођен 05.02.1970. године у месту Залин, општина Босанска Крупа, где је био и настањен, пријављен датум и место нестанка: јун 1992. године, Окреч, општина Сански Мост ;

-Калтак Незир (тело бр. 4), од оца Јасима, рођен 28.10.1966. године у месту Окреч, општина Сански Мост, где је био и настањен, пријављен датум и место нестанка 31.07.1992. године, ОШ „Петар Кочић“ у Босанској Крупи ;

-Калтак Енес (тело бр. 5), од оца Заима, рођен 17.10.1967. године у месту Окреч, општина Сански Мост, где је био и настањен, пријављен датум и место нестанка: 29.07.1992. године, Босанска Крупа (основна школа) ;

-Калтак Емсуд (тело бр. 6), од оца Велида, рођен 17.02.1968. године у месту Окреч, општина Сански Мост, где је био и настањен, пријављен датум и место нестанка 07.07.1992. године, Окреч, општина Сански Мост ;

-Ћехајић Исмет звани „Брацо“, (тело бр. 7), од оца Ревфа, рођен 15.04.1965. године у месту Побријежје, општина Сански Мост, где је био и настањен, пријављен датум и место нестанка: 20.07.1992. године, Подвидача, општина Сански Мост;

-Седић Тофик (тело бр. 8), од оца Шефика, рођен 15.05.1969. године у месту Муслиманска Јасеница, општина Босанска Крупа, где је био и настањен, пријављен датум и место нестанка: 01.08.1992. године, Босанска Крупа;

-Калтак Ферид (тело бр. 9), од оца Ибре, рођен 15.06.1970. године у месту Окреч, општина Сански Мост, где је био и настањен, пријављен датум и место нестанка: 07.07.1992. године, Окреч, општина Сански Мост ;

-Алијагић Един (тело бр. 10) од оца Осме, рођен 29.08.1970. године у месту Босанска Крупа, био настањен у месту Залин, општина Босанска Крупа, пријављен датум и место нестанка: 14.07.1992. године, Босанска Крупа, школа „Петар Коџић“;

-Алијагић Фадил (тело бр. 11) од оца Ибрахима, рођен 11.07.1967. године у месту Залин, општина Босанска Крупа, где је био и настањен, пријављен датум и место нестанка: 27.07.1992. године, Окреч, општина Сански Мост.

Увидом у Цртеж лица места Основне школе „Петар Коџић“ Босанска Крупа, Републичког секретаријата за унутрашње послове Центра службе безбедности Бихаћ, Станица јавне безбедности Босанска Крупа од 03.04.1996. године утврђено је да се ради о техничком цртежу сачињеном у размери 1:100, на коме су приказане димензије и положај просторија у делу зграде Основне школе „Петар Коџић“ и Босанској Крупи у којем се налази фискултурна дворана. Бројем 25. је означен ходник који из фискултурне дворане води у просторије школе. У том ходнику, гледано из правца просторија школе, са леве стране се налази спољашњи улаз у фискултурну дворану, означен бројем 26, а нешто ниже са десне стране се налазе врата просторије за смештај опреме у којој су били смештени затвореници који су били регистровани код МЦК, која просторија је означена бројем 20, а на крају пomenутог ходника налазе се врата фискултурне дворане, која је означена бројем 21. Дуж саме фискултурне сале, а лево од ходника који води у просторије школе, пружа се ходник дужине 25 м, означен бројем 19. чијом се левом страном ређају просторије: 2 ВЦ-а и који су кориштени као самице, означенчи бројем 18 и 17, потом просторија коју су користили стражари, означена бројем 16 и свлачионица која је служила као ћелија за затворенике, означена бројем 15, док се десном страном пружа фискултурна дворана, која је означена бројем 21. На крају овог ходника се налазе врата свлачионице – ћелије за затворенике, која је означена бројем 14, на чијем бочном и ченом зиду је пронађено укупно 9 оштећења насталих дејством пројектила ватреног оружја. Бројем 12 означена је оборена пројекција левог бочног зида свлачионице број 14, бројевима 1, 2, 3, 4, 5 и 7 су приказана места на којима се налазе оштећења у том зиду настале хицима из ватреног оружја, док је бројем 6 означено оштећење у поменутом зиду настало хицем из ватреног оружја у којем је пронађено зрно калибра 7,62мм. Бројем 13 означена је оборена пројекција ченог зида свлачионице број 14, а бројевима 8, 9, 10 и 11 су означена места на којима се налазе оштећења у том зиду настале хицима из ватреног оружја. Бројем 23 означена је оборена пројекција десног бочног зида фискултурне дворане, а бројем 22 оштећење у том зиду настало хицем из ватреног оружја, на висини од 1,65м, а на 0,45м од угла дворане који се налази дијагонално од врата.

38/165

Увидом у Фото-документацију фискултурне сале Основне школе „Петар Кочић“ Босанска Крупа, Центра службе безбедности Бихаћ, Станица јавне безбедности Босанска Крупа сачињен дана 27.04.1996. године утврђено је да иста садржи укупно 16 фотографија на којима је приказан спољашњи и унутрашњи изглед ОШ „Петар Кочић“ са фискултурном салом, у којој се током 1992. године налазио логор у Босанској Крупи. На фотографији број 1 приказан је ближи изглед зграде ОШ „Петар Кочић“ и део школског дворишта. На истој се уочава фискултурна сала која је ходником (пасарелом) повезана са осталим просторијама школске зграде, као и улаз у фискултурну салу који се налази на крају пасареле, на њеном левом зиду, гледано из правца просторија школе, који улаз је ближе приказан на фотографији број 3. На спољашњем зиду фискултурне сале уочава се неколико мањих прозора који гледају на школско двориште. На фотографији број 4 приказан је изглед ходника фискултурне сале, а на фотографији број 5 је приказана њена унутрашњост. На фотографијама број 6 и 7 приказан је ближи изглед дела фискултурне сале, где је на зиду пронађено оштећење настало хицем из ватреног оружја. На фотографији број 8 приказан је изглед зида свлачионице у којима су се налазили затвореници, гледано са спољашње стране, на чијем левом крају се при врху уочава прозор са решеткама у облику положеног правоугаоника. На фотографијама број 9 и 10 приказан је изглед унутрашњости свлачионице на чијим зидовима се уочавају оштећења настала хицима из ватреног оружја, која су означена стрелицама и бројевима 1, 2, 3, 4, 5 и 6, а на фотографијама број 11, 12, 13, 14 и 15 приказан је ближи изглед оштећења у зиду ове свлачионице, насталих хицима из ватреног оружја која су означена стрелицама и бројевима 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 и 11. На фотографији број 16 приказан је ближи изглед зрна калибра 7,62мм са размерником, пронађеног у оштећењу у зиду обележеном бројем 6.

Чињеницу смрти наведених лица потврђују и наводи исказа сведока Касима Маловчића, који је у исказу датом на записнику о саслушању сведока сачињеном дана 10.08.2012. године у просторијама Треће ПУ Сански Мост по наредби Тужилаштва УНСК Бихаћ број КТ 226795 и на главном претресу изјавио је да се дана 07.07.1992. године око 23 h са сеоске воде у Окречу са места званог Субле, Харадине, окупило укупно њих дванаест младића, осам из Окреча, он, Расим Калтак, Незир Калтак звани Неко, Енес Калтак звани Ено, Емсуд Калтак звани Буба, Ферид Калтак, Хајрудин Калтак и Садик Калтак звани Садо, један из Јасенице – Расим Насић звани Рако и тројица из Санског Моста из насеља Прибрежје, од којих му је познато да је једном било име Семир, а имена друге двојице нису му позната. Сви су кренули пешице према подручју Крупе и Бихаћа. На себи нису имали ниједан део војне одеће, сви су били у цивилној гардероби, а од наоружања свако од њих је поседовао по нешто. Он је имао пиштолј калибра 7,62мм са шест комада метака, Хајрудин Калтак је носио пушку „винчестерку“, Садо Калтак је носио аутоматску пушку са преклопним кундаком, а од осталих зна да је било ловачког оружја. Након два или три дана пешачења уз успутно одмараше и стајање дошли су у насеље мусиманска Јасеница код мезарја где су се одмарали око сат времена чекајући Насић Расима званог Рако, који је отишао да обиђе своју кућу, а који се вратио изгубљен и утучен и рекао им да је све спаљено. Кренули

су даље и Рако је био вођа пута обзиром да је познавао терен који је њему, као и већини био непознат, и за њим су ишли све док је био дан, а доласком ноћи зачули су се први пуцњи. Они су претпостављали да су нашли на линије, уплашили су се и успаничили и након одређеног времена и међусобне расправе одлучили су да се врате кући. Вратили су се до мезарја у Јасеници, а обзиром да су се чули пуцњеви наставили су према кући истим путем којим су дошли. Када су пролазили кроз букову шуму и дошли на чистину на њих је отворена пешадијска ватра, а обзиром да је био дан видео је да су остали из групе почели да беже кроз ужи део ливаде према шикари. Не зна шта се све у тим тренуцима дешавало, а он, Садо и Хајрудин су заједно покушали да пронађу заклоне у шикари и наставили су да се крећу уз брдо обрасло трњем у намери да оду што даље. При врху брда су застали када су чули јауке који су допирали са пропланка и глас Енеса Калтака званог Ено да виче „Упомоћ, помозите ми, ја сам рањен“. Чуо је након тога псовање и вику, а затим су се чула болна јаукања, али не и пуцњи и њих тројица су наставили да се крећу према кући. Дошли су до насеља које је Садо препознао да је то Скуцани Вакуф где је имао рођака и ту су остали код Садиног рођака и преноћили, а ујутру су кренули према својим кућама у Окреч. Путовали су заједно све до улаза у село Будим, где се Садо одвојио од њих намеравајући да кроз Будим иде кући, иако су га они одговарали од тога захтевајући да се иде према Михаљевцу. Тада су га видели последњи пут, а он и Хајрудин су дошли у Михаљевац, и обзиром да се Садо кога су чекали није појавио, са оружјем су дошли својим кућама. Све време рата он је остао у Окречу где је од стране српских власти ангажован у радни вод и константно је био на физичким радовима на разним подручјима БиХ, посебно на бихаћком ратишту, на подручју Добоја и подручју Градачца, а Хајрудин је изашао са конвојем у Карловац.

Сведок Герзић Мехмед, који је био заточен у овом затвору, у свом исказу датом на записнику о саслушању сведока сачињеном дана 31.08.2010. године на основу овлашћења тужиоца Тужилаштва Унско-санског кантоне у службеним просторијама Прве полицијске управе, Полицијске станице Босанска Крупа у предмету број КТ 226/95-РЗ изјавио је да су у просторији од улаза десно били су притвореници из Поткалина, Дубровника и то Харбаш Рефик, Хасанагић Фадил, Грошић Зијад, Кулазовић Касим, Међедовић Реџеп, Сефтић Јусуф, Алијагић Сабид и Седић Тофик, а да је почетком јула 1992. године у логор доведено десет младића који су смештени у задњу просторију која је била до просторије у којој је он био затворен. Иако са њима нису могли да контактирају јер су их посебно изводили, знао је да их је било укупно десет, да су их водили да истресају ћебад, а обзиром да је његова мајка из Јасенице међу тим момцима је препознао по родитељима сина Насић Мехе – Расима, синове Алијагић Осле и Ибрахима, за које је касније сазнао да се зову Един и Фадил, а које је све знао и раније из виђења, а остале тада није познавао, али је од затвореника из Дубовика чуо да су остала седморица момци са Окрече од Санског Моста, да се презивају Калтак, а од њихових имена једино је запамтио Есмуд и Ферид, али се не сећа да ли је било неких других презимена. Стражари су их називали група „Јокс“, који назив им је био исписан сребрном бојом на леђима. У датом исказу на главном

205/1
KSC

претресу, сведок Герзић Мехмед додао је да момке из Окреча које су стражари називали група „Јокс“ није познавао али му је познато да су сви они били рођаци његове снаје чије је удато презиме Бегић, која је као и они из фамилије Калтака, и која му је саопштила да су њихова имена: Калтак Незир, Калтак Ферид, Калтак Расим, Калтак Емсуд и Калтак Енес, а да су поред младића из Окреча, у истој просторији била још тројица младића из Јасенице које је познавао, а њихова имена су Насић Расим, Алијагић Фадил и Алијагић Един.

Сведок Алијагић Сабид у датом исказу на записнику о саслушању сведока сачињеном дана 11.10.2010. године по овлашћењу тужиоца Тужилаштва УСК у службеним просторијама Прве полицијске управе, Полицијске станице Босанска Крупа у предмету број КТ 226/95-РЗ изјавио је у односу на убиство десет момака из групе коју су стражари звали „Јокс“ и Седић Тофика, да се то десило половином августа 1992. године, да зна да је било десет момака групе „Јокс“, да су тројица били његови рођаци и комшије Алијагић Един, Алијагић Фадил – стричевић и Насић Расим, а даје било још седам момака из Окреча, што је сазнао од Харбаш Рефика и да му је познато од раније да је на подручју Окреча углавном презиме Калтак, те је сматрао да су осталих седам затвореника Калтаки, а овакве наводе сведок Алијагић Сабид је поновио и на главном претресу.

Чињеницу смрти наведених лица у оптужници потврђују и Изводи из матичне књиге умрлих општине Сански Мост за сва наведена лица лишене живота, а наведена у изреци ове пресуде, као и Изводи из матичне књиге умрлих и то:

Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место Окреч, под редним бројем 4 за 1997. годину за лице Калтак Незира, с тим што је као дан, месец и година смрти, означен датум 29.07.1992. године, а да је место смрти непознато;

Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место Окреч, под редним бројем 4 за 1998. годину за лице Калтак Ферида, с тим што је као дан, месец и година смрти, означен датум 29.07.1992. године, а као место смрти Босанска Крупа;

Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место Окреч, под редним бројем 3 за 1998. годину за лице Калтак Расима, с тим што је као дан, месец и година смрти, означен датум 29.07.1992. године, а као место смрти Босанска Крупа;

Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место Окреч, под редним бројем 5 за 1998. годину за лице Калтак Емсуда, с тим што је као дан, месец и година смрти, означен датум 29.07.1992. године, а као место смрти Босанска Крупа;

Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место Окреч, под редним бројем 2 за 1998. годину за лице Калтак Енеса, с тим што је као дан, месец и година смрти, означен датум 29.07.1992. године, а као место смрти Босанска Крупа;

Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Босанска Крупа, која се води за место Босанска Крупа, под редним бројем 19 за 1999. годину за лице Алијагић Фадила, с тим што је као дан, месец и година смрти, означен датум 01.01.1996. године, а као место смрти Босанска Крупа, те да је упис смрти извршен на основу решења суда у Босанском Крупи бр. 149/98 од 03.03.1999. године;

Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Босанска Крупа, која се води за место Босанска Крупа, под редним бројем 5 за 1997. годину за лице Алијагић Едина, с тим што је као дан, месец и година смрти, означен датум 14.07.1992. године, а као место смрти Босанска Крупа, те да је упис смрти извршен на основу решења суда у Босанском Крупи бр. 1468/96 од 09.01.1996. године;

Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Босанска Крупа, која се води за место Босанска Крупа, под редним бројем 54 за 1999. годину за лице Насић Расима, с тим што је као дан, месец и година смрти, првобитно означен датум 01.01.1992. године, а као место смрти Окреч, те да је упис смрти извршен на основу решења Опћинског суда у Босанском Крупи бр. 323/99 од 15.07.1999. године, након чега је на основу решења Опћинског суда у Босанском Крупи бр. 323/99 од 21.12.2006. године именованом извршена исправка датума и места смрти, тако што је као датум смрти означен јун 1992. године (без назнаке дана), а као место смрти Окреч, Опћина Сански Мост;

Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Босанска Крупа, која се води за место Босанска Крупа, под редним бројем 28 за 1999. годину за лице Седић Тофика, с тим што је као дан, месец и година смрти, првобитно означен датум 01.01.1992. године, а као место смрти Босанска Крупа, те да је на основу решења Опћинског суда у Босанском Крупи бр. 150/98 од 30.11.2006. године, именованом извршена исправка датума смрти, тако што је као датум смрти означен август 1992. године (без назнаке дана);

Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место Сански Мост, под редним бројем 6 за 1998. годину за лице Омић Мирсада, с тим што је као дан, месец и година смрти, означен датум 15.08.1992. године, а као место смрти Сански Мост;

Извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место Сански Мост, под редним бројем 130 за 2003. годину за лице Ђахајић Исмета, с тим што је као дан, месец и година смрти, означен датум 20.07.1992. године, а као место смрти Подвидача.

304/162

Несагласности у односу на време смрти у Изводима из матичне књиге умрлих или судским решењима о проглашењу лица за умрле и утврђеног датума извршења овог кривичног дела, односно лишења живота лица наведених у изреци ове пресуде отклоњене су **исказом сведока Амора Машовића** који потврђује да су сви они ексхумирани из јаме „Звечарка“ у засеку Стјепановићи у општини Сански Мост, да је ДНК анализом прелиминарно утврђен њихов идентитет, а да су затим на основу прелиминарне идентификације препознавања антрополошких одлика жртава евентуално делића гардеробе код њих, пронађене сви они идентификовани од стране поступајућег тужиоца, криминалистичког техничара, криминалистичког инспектора вештака судске медицине. Неслагање у погледу времена смрти наведеног у изводима из матичних књига умрлих и времена означеног у оптужници, настало је због примене одредби Закона бивше СФРЈ које предвиђају да се у питању несталих лица, посебно лица нестала у ратним околностима, чињеница смрти може утврђивати и административним путем без проналaska тела жртава, а у року од годину дана након престанка непријатељства, нестало лице се може сматрати умрлим, односно доказивати ова чињеница у ванпарничном судском поступку, а што се врши у ситуацијама када је потребно да се установи чињеница смрти када породице треба да разреше одређене наследно-правне или породичне односе или уколико је ванпарнични суд у могућности да прецизно утврди датум смрти то се наводи у решењу, а уколико тада није могуће уноси се датум или претпостављена година смрти. Управо на основу таквих решења ванпарничних судова у Босни и Херцеговини издат је веома велики број решења што се углавном дешавало када посмртни остаци жртава још нису били пронађени, нису били идентификовани поузданим ДНК методама. С тога подаци из решења ванпарничних судова нису поузданы за утврђивање времена и места смрти, већ само за утврђивање саме чињенице смрти. Овим наводима исказа Сведока Амора Машовића отклоњене су и несагласности у времену нестанка ових лица, наведених у списку лица са личним подацима који су ексхумирани из јаме „Звечарка“ Кантоналног МУП, Треће полицијске управе Сански Мост, број 05-1/08-1-1-21/12 од 13.02.2012. године.

Чињеницу смрти и начин страдања 11 цивила припадника бошњачког народа притворених у оформљеном војном затвору у Основној школи «Петар Кочић» у Босанској Крупи потврђује и налаз и мишљење вештака и изјашњење вештака др **Желька Карана** који се и на главном претресу изјаснио да је у јами „Звечарка“ пронађено дванаест особа, међу којима су и жртве из оптужнице. У односу на начин лишења живота лица ексхумираних из јаме „Звечарка“ утврђено је да велики број, дистрибуција и локализација повреда коштаног система са великим степеном сигурности указује на поготке пројектилима испаљеним из ручног ватреног оружја, при чему су се особе нашле на снопу рафалне паљбе. Пошто нема меких ткива и нема морфолошких карактеристика, улазних, излазних рупа не може се поуздано утврдити механизам повређивања. Идентитет жртава утврђен је ДНК методом, поређењем ДНК посмртних остатака са ДНК родбине, а неспорно да се ради о дванаест особа, скелети

одраслих особа мушких пола млађе животне доби, међу којима су све жртве наведене у оптужници.

Вештак Милан Марић - форензичар сагласно наводима доктора Желька Карана, навео је да је локација повреда била таква да се повређивање очигледно дешавало спомен пројектила, што имплицира да је употребљено аутоматско оружје, будући да се ради о сконцентрисаним погоцима и очито је да су се људи који су били у том простору нашли на спомовима испаљених пројектила. Нагласио је да је до овог закључка дошао на основу свог дугогодишњег искуства у раду у струци, а да конкретних елемената за овакав закључак у предметном случају нема, будући да им нису достављене чауре оружја. Једино што се може утврдити јесте да се ради о оружју калибра 7,62 mm, које је било најчешће употребљавано за време трајања ратних дешавања на територији Босне и Херцеговине, што је у складу са чињеницама утврђеним у видом у фотографије фотодокументације фискултурне сале Основне школе „Петар Кочић“ Босанска Крупа, Центра службе безбедности Бихаћ, Станица јавне безбедности Босанска Крупа сачињен дана 27.04.1996. године, у којој је на фотографијама број 9 и 10 приказан изглед унутрашњости свлачионице на чијим зидовима се уочавају оштећења настала хицима из ватреног оружја, која су означена стрелицама и бројевима 1, 2, 3, 4, 5 и 6, а на фотографији број 16 приказан је ближи изглед зрна калибра 7,62mm са размерником, пронађеног у оштећењу у зиду обележеном бројем 6.

Анализирајући овако изведене доказе, ценећи их како сваки појединачно, тако и у њиховој међусобној повезаности и у склопу навода одбрана оптужених, утврђено је да је дана 03.08.1992. године у поподневним часовима у оформљеном војном затвору у Основној школи „Петар Кочић“ општина Босанска Крупа, оптужени Наранчић Здравко, као припадник чете Војне полиције 11. Крупске лаке пешадијске бригаде, за време док је обављао дужност стражара у основаном војном затвору у просторијама Основне школе „Петар Кочић“ у Босанској Крупи, у коме су били притворени цивили припадници бошњачког народа са подручја општина Босанска Крупа, Сански Мост и Бихаћ, иако је био дужан да као стражар затвора заштити затворене цивиле и онемогући улазак у затворске просторије неовлашћеним лицима, омогућио да у просторије затвора уђе наоружан аутоматском пушком оптужени Плавањац Јоја, припадник Трећег батаљона 11. Крупске лаке пешадијске бригаде Војске Републике Српске, који је тражио притвореног Праштало Предрага који је претходних дана лишио живота његову мајку, а који је већ био одведен у притвор у Бања Луку, тако што је кључем који му је био повериен као стражару откључао улазна врата школе, а по уласку Плавањаца Јоја у просторије затвора, оптужени Наранчић Здравко је откључао и отворио врата просторије у којој је био притворен сада покојни Седић Тофик са другим цивилима припадницима бошњачког народа и извео Седић Тофику и откључао и отворио врата просторије у којој су држани затворени цивили припадници бошњачког народа, које су стражари називали група „ЈОКС“, а оптужени Плавањац Јоја је по изласку сада покојног Седић Тофику из просторије у којој је био затворен, истог одвео

у фискултурну салу школе питајући га, најпре, зашто је заустављао његовог стрица Плавањац Мићу, а затим је у њега пуцао из аутоматске пушке и лишио га живота, након чега је дошао до претходно откључане друге просторије и одмах по отварању врата пуцао из аутоматске пушке у притворена лица у овој просторији и то у Калтак Расима, Калтак Незира, Калтак Енеса, Калтак Емсуда, Калтак Ферида, Алијагић Фадила, Алијагић Едина, Омић Мирсада, Насић Расима и Ђехајић Исмета и лишио их живота, чија су тела током 2006. године пронађена и ексхумирана из природне јаме зване „Звечарка“ на подручју Лушци Паланке, општина Сенски Мост, а након тога је несметано изашао из затвора у просторијама Основне школе „Петар Кочић“ што му је оптужени Наранчић Здравко омогућио.

Категорија ратних злочина подразумева разне облике нечовечног поступања са одређеним категоријама лица за време рата или у вези са ратом, чиме се крше правила међународног права. Ту категорију представљају тешке повреде норми међународног ратног и хуманитарног права, како уговорног, тако и обичајног, а обавеза инкриминисања оваквих повреда предвиђена је, пре свега, Женевским конвенцијама од 12. августа 1949. године и Допунским протоколима уз наведене конвенције. Одлуком Народне скупштине бивша Федеративна Народна Република Југославија је 1950. године ратификовала је све четири Женевске конвенције, а одредбе ових конвенција, као и Допунских протокола, инкорпориране су у домаће законодавство.

Ценећи наводе исказа оптуженог Наранчић Здравка, наводе исказа сведока Милана Вигњевића, Драгана Чубрило, Касима Маловчића, Хасанагић Фадила, Герзић Мехмеда који се односе на околности хапшења и статуса Калтак Расима, Калтак Незира, Калтак Енеса, Калтак Емсуда, Калтак Ферида, Алијагић Фадила, Алијагић Едина, Омић Мирсада, Насић Расима и Ђехајић Исмета, а у вези са одредбама члана 4 III Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима која предвиђа категорије за одређивање статуса ратних заробљеника, суд је прихватио као основан став заменика Тужилаштва за ратне злочине изнет у завршној речи, налазећи да је неосновано од стране одбране оспоравано да су наведена лица били цивили, указујући при том да се радило о ратним заробљеницима.

Суд је имао у виду одредбу III Женевске конвенције у члану 4. која прописује да сва лица која падну под власт непријатеља до њиховог коначног ослобађања и репатријације уживају жаштиту конвенције. Према тој конвенцији, ако постоји сумња да ли је реч о лицима која су извршила неки ратни чин, њихов статус треба да утврди надлежни суд.

Чињеницу да су лица која су лишена живота у кривично-правном догађају који је предмет овог кривичног поступка били цивили, а не ратни заробљеници, како то тврди одбрана оптужених, а која чињеница је одлучна за правну квалификацију кривичног дела које се оптуженима ставља на терет, суд је поуздано и ван сваке

разумне сумње утврдио на основу доказа изведенних током овог кривичног поступка, и то:

-да се ради о лицима која су прелазила из окупирале у неокупирану територију, односно прелазили су из простора у којој се осећају несигурно у простор у коме би се осећали безбедно, што је потврђено исказом сведока Касима Маловчића, који је у датом исказу на записнику о саслушању сведока сачињеном дана 10.08.2012. године у просторијама Треће ПУ Ссански Мост по наредби Тужилаштва УНСК Бихаћ број КТ 226795 објаснио значење израза „Јокс“ и како је исти настао. Навео је да се у селу Окрему већина момака дружила и окупљала на поселима и сеоским забавама, ногометним утакмицама и слично, да су често навече пролазили певајући што је сметало старијим мештанима и старији мештанин који је био склон надевању надимака је за момке који су се дружили осталима рекао „Јебо вас онај ко вас саставио“, те је један од њих из друштва извукao прва слова речи из реченице те је тако настао назив „Јокс“ и од тог времена сви мештани насеља Окрем и осталих насеља познавали су их под тим надимком, а и назив екипе са којом су наступали по малоногометним турнирима је био „Јокс“. Група није никада бројала мање од 15 момака, били су различите старосне доби, а уколико се неко од њих ожени или оде због послана и напусти групу долазили би нови момци који би били пунолетни или близу пунолетства, а и они који су ожењени су се повремено дружили са њима. Даље је навео да се у пролеће 1992. године почетком првих сукоба на подручју општине Ссански Мост, по сазнању о првим убиствима и доласку припадника српске милиције који су из насеља Окрем одводили млађе и виђеније људе, међу народом осетио страх шта ће бити, који се пренео и на њега. Он и други млађи момци и даље су се окупљали али сада у ноћним условима јер су на прилазима селу обављали такозване сеоске страже, при чему су поседовали и нешто од оружја претежно ловачког, а што су радили из разлога јер је у то време и српско становништво које се добрим делом налазило око Окрема држало страже. Ситуација је постала све напетија, чуло се за сукобе на подручју Врхпоља, милиција је готово свакодневно долазила у село, претресала куће и приводила људе, а у току ноћи чула се пуцњава са околних брда, а кроз село је више пута са оружјем пролазио српски војник без руке који се враћао са хрватског ратишта и одлучило се да одређени број момака крене према тада слободном делу округа Бихаћ, стим што не зна ко је то предложио, те да се дана 07.07.1992. године око 23 часова са сеоске воде у Окрему са места званог Субле, Харадине, окупило се укупно њих дванаест, осам из Окрема, он, Расим Калтак, Незир Калтак звани Неко, Енес Калтак звани Ено, Емсуд Калтак звани Буба, Ферид Калтак, Хајрудин Калтак и Садик Калтак звани Садо, један из Јасенице – Расим Насић звани Рако и тројица из Ссанског Моста из насеља Прибрежје, од којих му је познато да је једном било име Семир, а имена друге двојице нису му позната. Сви су кренули пешице према подручју Крупе и Бихаћа. На себи нису имали ниједан део војне одеће, сви су били у цивилној гардероби, а од наоружања свако од њих је поседовао по нешто. Он је имао пиштолј калибра 7,62мм са шест комада метака, Хајрудин Калтак је носио пушку „винчестерку“, Садо Калтак је носио аутоматску пушку са преклопним кундаком, а од осталих зна да је било ловачког

оружја. У датом исказу на главном претресу сведок Касим Маловчић појаснио је да није имао никакве војне задатке, већ је кренуо на слободну територију Крупе и Бихаћа зато што је био уплашен за свој живот јер се плашио да ће и он као и његова два брата пре њега завршити у српској полицији, да ће га привести, пребити и одвести на Мањачу. Тврдио је да су и сви остали који су кренули са њим, а које је набројао у свом исказу датом 10.08.2012. године кренули према подручју Крупе и Бихаћа из истих разлога као и он, да би спасили голи живот и да као ни он, ни остали нису имали никакав задатак.

Сведок Герзић Мехмед, у датом исказу на главном претреу изјавио је да му је познато му да су 10 младића који су лишени живота у просторији до његове били из Санског Моста и из Јасенице, да је на њих вршен притисак да пређу да се боре на ратишту на српској страни, на шта они нису пристали већ су покушали да пређу реку Уну и да се придруже армији БиХ, у чему нису успели, јер су заробљени у неком селу код Крупе док су ложили ватру и пекли кромпир, након чега су доведени у притвор у Крупи.

Сведок Гојко Кличковић, у то време Председник ратног председништва и председник одбора СО Босанска Крупа, у исказу датом на записнику о саслушању сведока сачињеном дана 23.12.2013. године пред тужиоцем Тужилаштва БиХ у Сарајеву у предмету број T01 0 0006572 13 изјавио је да је као председник ратног председништва често са челницима војне безбедности имао сукоб због тога што је тражио да се дозволи и омогући свим муслиманима да оду у места у која желе, односно у Цазинску крајину и други део Крупе. Остало их је мало па су се осећали несигурно, већ су се појавили припадници одређених паравојних група („Сува ребра“). Основни приговор органа безбедности је био да ће војно способни мушкирци мусимани, ако буду пуштени, бити мобилисани у састав Петог корпуса Армије БиХ и да ће након тога учествовати у нападу на положаје српске војске. Након тога орган безбедности је имао задатак да према њему блокира све информације које су се тицале односа према несрпском становништву и због те блокаде информација није ни знао да су они школу „Петар Коџић“ претворили у војни притвор за потребе бригаде. Из тих разлога није ни сазнао све док није притворен у суду БиХ да се десио догађај од јула или почетком августа 1992. године у вези убиства наводно групе „Јокс“ који су били затворени у школи. Изјавио је да лично зна да је Тофик правио кућу Јоји у Босанској Крупи јер је иначе био добар грађевинац и да је познавао десеторицу од 11 жртава (све осим Ђехајић Исмета), све Калтаке, Седић Тофика, Алијагиће Едина и Фадила, које описује као честите људе који нису правили никакве проблеме.

Сведок Марчета Здравко, у то време начелник штаба 11. Крупске лаке пешадијске бригаде и уједно заменик комandanта те бригаде, кум оптуженог Плавањац Јоје, у исказу датом на записнику о саслушању сведока сачињеног дана 18.07.2011. године пред тужиоцем Кантоналног тужилаштва Унско-санског кантона Бихаћ у предмету број T01 0 КTP3 0003531, изјавио је да је пре него што је Остојић Јован постављен на дужност комandanта бригаде, располагао је сазнањем да је била

заробљена и ухапшена једна група лица мусиманског народности која није имала одобрење за кретање у зони одговорности Крупске бригаде. Обзиром да није било сазнања да се ради о убаченој непријатељској групи, јер да је било тако, сигурно би по командној линији и он о томе био обавештен, па би та лица и информације одмах били прослеђени надлежним службама, што није био случај, мисли да су ти људи похватани у јуну или у јулу 1992. године и да су се они једноставно кретали без одобрења, о чему постоји и писани извештај који је командант батаљона Стојисављевић Душко упутио њему и команданту бригаде, који извештај је уз потпис запримио и након тога о истом обавестио и Други краишким корпусом у Дрвару. У том писаном извештају стоји да су похватани Мусимани у дубини територије под надзором војске Републике Српске и да су исти спроведени и предати војној полицији у ОШ „Петар Кочић“ у Босанској Крупи.

Једини писани доказ који сада покаже Седић Тофику, Алијагић Едину, Алијагић Фадилу и Насић Расиму доводе у везу са оружаним снагама БиХ је допис **Федералног Министарства за питања бораца и инвалида одбрамбено ослободилачког рата, Одсјек за питања евидентија из области војне обавезе за подручје УСК Бихаћ број 07/5-03-03/1-427-10/12 од 19.12.2012. године**, у којем се између остalog, наводи да су Алијагић Един, Алијагић Фадил, Седић Тофик и Насић Расим били припадници ОС (оружаних снага) Р БиХ као припадници ТО (територијална одбрана) Босанска Крупа, при чему се за Алијагић Едину и Алијагић Фадилу наводи да су нестали на задатку, и то у месту Залин дана 25.04.1992. године. При томе се за Алијагић Едину наводи да је био припадник оружаних снага БиХ у периоду 15.04.1992.-14.07.1992. године, а за Алијагић Фадилу у периоду 15.04.1992.-22.04.1996. године. За Седић Тофику се наводи да је нестао у Босанској Крупи дана 26.05.1992. године, а да је био припадник оружаних снага БиХ у периоду 15.04.1992- 22.04.1996. године, а за Насић Расима да је нестао у месту Залин дана 28.07.1992. године, а да је био припадник оружаних снага БиХ у периоду 21.04.1992.- 22.04.1996. године. За Калтак Незира, Калтак Енеса, Калтак Емсуда и Калтак Ферида се наводи да немају евидентирано учешће у оружаним снагама Р БиХ, а за Калтак Расима и Џехајић Исмета се наводи да се не налазе у евидентијама војних обвезника. По оцени суда, наведени подаци најпре су сами себи противречни јер се у истима наводи да су Седић Тофик, Алијагић Един, Алијагић Фадил и Насић Расим били припадници оружаних снага Р БиХ месецима па и годинама након њиховог нестанка.

Сведок Драган Чубрило, који је учествовао у акцији хапшења сада покојних Калтак Расима, Калтак Незира, Калтак Енеса, Калтак Емсуда, Калтак Ферида, Алијагић Фадила, Алијагић Едине, Омић Мирсада, Насић Расима и Џехајић Исмета у датом исказу на главном претресу је навео да је био припадник јединице Војне полиције Републике Српске у Јасеници 1992. године. Не сећа се тачног датума када је учествовао је у хапшењу једне групе Мусимана у селу Поткалине, с тим што му није познато да ли се та група завала „Јокс“. Сећа се да је било 10-12 лица у тој групи, да су били наоружани, да су на себи имали делове униформе и да је приликом њиховог

хватања било пружања отпора и пуцања. Та група муслимана је приведена у Јасеницу, одакле су прослеђени у привремени затвор односно притвор. Место на ком су ухапшени није се налазило у самом селу већ је то био предео ливада и шуме, није било кућа у близини, а најближе том месту је село Поткалине. Његовој чети Војне полиције је стигла дојава да су у том пределу примећена непозната лица, њих 10-12 која се крију и крећу тереном ван путева. Кренули су у акцију хватања ових лица. Распоредили су се за фронтално чишћење терена. Он лично није био присутан у тренутку самог хапшења ових лица, мада је био распоређен у том рејону у оквиру заседе. Када је уочио ова лица, они су већ били опкољени од стране његових колега, припадника Војне полиције и предавали су се. Видео је да су та лица била полууниформисана, нису на себи имали комплетне војне униформе. Неко од њих је имао маскирну блузу на себи, неко је имао војничке панталоне, имали су чак и нека војничка обележја – бецеве у виду љиљана на цеповима. Не сећа се баш сваког детаља. Претпоставља да је овакав њихов изглед представљао један вид камуфлаже, из разлога што су ушли у дубину територије која је била под контролом Војске Републике Српске, па због тога нису носили своје војне униформе. Није сазнао одакле су били ови Мусимани, обзиром да су након хапшења предати даље. Сматра да то нису били мештани оближњих села из разлога што је мусиманско становништво већ почетком рата напустило ову територију, превежено је аутобусима на територију која је била под контролом њихове војске, тако да је ту остало само српско становништво. Није му познато ко су били ти људи и шта су ту тражили, једино зна да су сви они били Мусимани, а одакле су дошли, због чега и куда су ишли, њему није познато, јер их о томе није испитивао. Он је само учествовао у акцији њиховог хапшења, након чега су предати даље, другим колегама и претпоставља да су их они испитивали, јер то није било у његовој надлежности, обзиром да је био обичан војник. Није му познато шта се касније дешавало са овом групом Мусимана. Тврдио је да је хапшењу ових лица претходио је њихов оружани отпор, односно да је било пуцања са њихове стране. Након што му је предочено да је сведок Касим Маловчић који је био у тој групи, један од оних који су успели да се спасе, изјавио пред судом да није било пуцања са њихове стране и да су само одједном били окружени од стране српских снага, те упитан да се децидно изјасни да ли је било пуцања од стране те групе, остао је при својој тврђњи да је пуцњаве било и са стране групе Мусимана, да том приликом нико није био повређен ни са једне стране, али је било мало пуцања.

Сведок Вигњевић Милан, у датом исказу на главном претресу изјавио је да се као војни полицијац и да се налазио на обезбеђењу команде бригаде – командног места у Јасеници када је група од више момака који су називани група "ЈОКС", њих десетак, доведена у Јасеницу. Није присуствовао њиховом хапшењу, с тим што му је познато да су ухапшени од стране припадника војне полиције Републике Српске, не сећа се којих. Видео је ову групу младића у пролазу, када је ишао са смене у команду чете и они су тада већ били разоружани и свезани. Већина њих је имала на себи неке униформе – војничке маскирне панталоне тамно кафене, зелене, маслинасте боје, а горе су неки од њих имали на себи мајице а неки кошуље, сви су били различито

обучени. Када је стигао у Команду, чуо је како колеге причају да су ову групу ухватили у неком оближњем селу, да је том приликом било пуцњаве, да су разоружани и ту доведени. Када је касније оружје које је од ове групе момака одузето одлагано у магацин команде чете, видео је да је ту било неких пушака, аутоматских и ловачких, као и пиштоља. Познато му је да су ти младићи били из неких околних села, чини му се из суседне општине Сански Мост, али му нису познати њихови лични подаци. Није имао податак да су припадали некој конкретној оружаној формацији, али су били наоружана група, чији циљ њему није био познат, а која је ухваћена на територији која је у то време била под контролом Војске Републике Српске. У непосредној близини је била територија коју су држале снаге Војске БиХ, обзиром да је линија разграничења била на реци Уни, ишла је кроз град и настављала се према Новом Граду и Бихаћу. На питање да ли му је познато да ли је ова група младића лишена слободе приликом пружања отпора или извршења неког војног задатка, одговорио је да му то није познато, а оно што му је познато јесте да су они примећени као група која се креће, због чега су јединице Републике Српске добиле узбуну, кренуле у акцију и ухватиле су их на том делу српске територије. Објаснио је да су ова лица третирана као диверзантско-терористичка група, јер је први утисак био да су они покушавали да упадну у неко српско село, а да му није познато да ли је са њима неко обавио разговор пре него што су као притвореници одвежени у Основну школу „Петар Кочић“ у Босанској Крупи.

Међутим, у спису предмета, записницима о обдукцији и ексхумацији не наводи се да је пронађен макар и један симбол припадности оружаних снага Армије БиХ, ниједан део маскирне униформе нити било који други предмет који би указивао да се ради о припадницима оружане снаге у сукобу, нити је било шта од наведеног уочљиво у фотодокументацији у списима, па стога ничим није потврђена тврђња сведока Драгана Чубрила и Милана Вигњевића да су ова лица на себи имала делове униформи, а из исказа сведока Милана Вигњевића и Касима Маловчића који су напред цитирани очигледно произлази да је наоружање којим су ова лица располагала у време лишења слободе било неуједначено, односно да нису располагали формацијским наоружањем, па се не може закључити да су ова лица представљала диверзантску групу, како то сведок Вигњевић у свом исказу наводи.

Суд стога налази да се из дописа Федералног Министарства за питања бораца и инвалида одбрамбено ослободилачког рата, Одсјек за питања евиденција из области војне обавезе за подручје УСК Бихаћ број 07/5-03-03/1-427-10/12 од 19.12.2012. године и исказа сведока Милана Вигњевића и Драгана Чубрила не може поуздано закључити, ван сваке разумне сумње, да су сада покојни Седић Тофик, Алијагић Един, Алијагић Фадил и Насић Расим били припадници оружаних снага Р БиХ, као и да у списима предмета, изузев тврђњи ова два сведока не постоји ниједан доказ о припадности оружаним снагама ни сада покојних Калтак Незира, Калтак Енеса, Калтак Емсуда, Калтак Ферида, Калтак Расима и Техајић Исимета.

Да услови који су неопходни како би се према овим лицима ускладио третман предвиђен III Женевском конвенцијом у овом случају нису испуњени, потврђује чињеница да нису формирани спискови наводних ратних заробљеника, нису определjeni официри обзиром да их није ни било, није извршен попис оружја, јер тако нешто није изјавио ни оптужени Здравко Наранчић ни сведок Душко Јакшић, који су били стражари у поменутом затвору, ни сведок Драган Чубрило, војни полицајац који је учествовао у акцији лишења слободе ових лица, ни сведок Милан Вигњевић, Војни полицајац који је у време када су ова лица лишена слободе и одведена у Јасеницу био на дужности обезбеђења команда бригаде у Јасеници, ни сведок Грубиша Момир, командир једног од водова војне полиције на дужности обезбеђења овог затвора, као ни сведока Марчета Здравка, који је у то време био ангажован на дужности начелника штаба 11. Крупске лаке пешадијске бригаде и уједно заменик комandanта те бригаде, а који би према свом положају у инкриминисаном периоду свакако морали бити информисани о овој битној чињеници;

Обзиром на наведено, суд налази да 11 лица која су лишена живота у војном затвору у ОШ“Петар Коцић“ у Босанској Крупи дана 03.08.1992. године не испуњавају следеће услове које III Женевска конвенција у члану 4. изричito прописује да би се та лица сматрала ратним заробљеницима, **будући да током овог кривичног поступка није било на основу којих би се са извесношћу могло утврдiti да су ова лица** била припадници једне оружане стране, милиције, или добровољачке јединице која улази у састав оружаних снага; нити доказа да су то били припадници осталих милиција, добровољачких јединица, подразумевајући ту организовани покret отпора; нити има доказа о томе да су имали комandanта, нити лице које је било на челу групе, нити лице које је било одговорно за своје потчињене; нема ниједног материјалног доказа који би потврдио тврђење сведока Чубрила и Вигњевића да су ова лица имала било какве ознаке или униформе које се могу препознати на растојању; нема даоказа да су отворено носили оружје у свакодневном животу, а из исказа сведока Касима Маловчића и сведока Милана Вигњевића произлази да је оружје које су носили приликом хапшења било је неуједначено; нема доказа на основу којих би се са извесношћу могло утврдiti да су ова лица вршила ратна дејства; нема доказа да су припадници групе „Јокс“ у било ком тренутку приликом хапшења нити касније изјавили да припадају влади или власти, нити да су припадници оружаних снага БиХ; нема доказа да су то била лица која прате оружане снаге нити су се непосредно налазили у њиховом саставу. Коначно, евидентно је и неспорно да ова лица нису била чланови посада авионских или морнарчких снага стране у сукобу и да нису били становништво неокупиране, већ напротив, територије која је била под контролом друге стране у оружаном сукобу, Војске Републике Српске.

Приликом утврђивања ове одлучне чињенице, суд је имао у виду и одредбу члана 3. став 1. тачка а) IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12. августа 1949. године, којом је прописано да се овом конвенцијом штите: „Лица која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и

припаднике оружаних снага који су положили оружје, као и лица онеспособљена за борбу услед болести, рањавања, лишења слободе или било ког другог разлога.“

Сходно наведеном, суд налази да жртве у овом догађају не испуњавају услове које III Женевска конвенција у члану 4. изричito прописује да би се та лица сматрала ратним заробљеницима, док са друге стране испуњавају услове које прописује IV Женевска конвенција, а који су неопходни да би се ова лица третирала као грађанска лица, односно цивили за време рата, обзиром да је поуздано, ван сваке разумне сумње, утврђено да се ради о припадницима Бошњачког народа који нису непосредно учествовали у непријатељствима, који су се због осећаја несигурности у својим домовима који су се налазили на територији која је у то време била под контролом Војске и Полиције Републике Српске, кретали у правцу територије коју су контролисале оружане снаге РБиХ, а свакако су били онеспособљени за борбу, будући да су били разоружани и затворени, па би чак и да је утврђено да неке од жртава формално јесу припадале некој од јединица оружаних снага БиХ, што овде није случај, суд би био дужан да примени одредбе IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12. августа 1949. године, а што даље имплицира примену одредби члана 142 КЗ СРЈ и у том смислу детерминише правну квалификацију овог кривичног дела као ратни злочин против цивилног становништва.

Чланом 3 став 1 IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године прописано је да ће у случају оружаног сукоба који нема карактер међународног сукоба и који избије на територији једне од Високих страна уговорница, свака од страна у сукобу бити дужна да примењује бар следеће одредбе, да ће се према лицима која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу услед болести, рана, лишења слободе, или из којег било другог узрока, поступати у свакој прилици човечно, без икакве неповољне дискриминације засноване на раси, боји коже, вери или убеђењу, полу, рођењу или имовном стању, или било коме другом сличном мерилу. У том циљу, забрањени су и забрањује се, у свако доба и на сваком месту, према горе наведеним лицима, између осталог повреде које се наносе животу и телесном интегритету, нарочито све врсте убиства, осакаћења, свирепости и мучења.

Осим чињенице да је у току био рат, утврђена је и чињеница да је постојао унутрашњи оружани сукоб. Ова чињеница налагала је поштовање одредби Протокола II уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба. Чланом 4 овог Протокола предвиђене су основне гаранције и у ставу 1 је наведено да сва лица која не узимају директно учешће или лица која су престала да учествују у непријатељствима без обзира на то да ли је њихова слобода била ограничена или не, имају право да њихова личност, част и убеђење и верско убеђење буду поштовани. У ставу 2 наведено је, не дијајући у начелни карактер напред наведених одредаба, следећа дела против лица поменутих у ставу 1 јесу и остају забрањена у свако доба и на сваком месту под а) насиље над животом, здрављем и

физичким или менталним благостањем људи нарочито убиство и окрутно поступање као што су мучење, сакаћење или било који облик телесне казне. У члану 13 овог Протокола предвиђена је заштита цивилног становништва тако што је одређено да цивилно становништво и појединци цивили уживају општу заштиту од опасности која проистиче из војних операција. Да би се спровела та заштита следећа правила биће поштована у свакој прилици: у ставу 2 овог члана наведено је да цивилно становништво и појединци цивили неће бити предмет напада, забрањени су акти или претње насиљем, чији је главни циљ да шире страх међу цивилним становништвом, а у ставу 3 овог члана је наведено да ће цивили уживати заштиту предвиђени овим делом уколико не узимају и за време док не узимају директно учешће у непријатељствима. Обзиром да су оптужени поступали супротно наведеним одредбама Другог додатног протокола, исте су унете у диспозитив пресуде, при чему није нарушен идентитет оптужбе и пресуде нити је оптужба прекорачена, будући да применом одредби наведеног протокола оптужени нису стављени у тежи процесни положај, а суд је био дужан да одредбе овог протокола примени, обзиром на утврђену чињеницу да је предметно кривично дело извршено у току трајања немеђународног оружаног сукоба и да се Протоколом II уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године управо штите жртве таквих сукоба.

За постојање кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва довољно је преузимање било које од бројно наведених алтернативно наведених радњи у члану 142 КЗ СРЈ уз кршење правила међународног права, а пасивни субјект, односно жртва кривичног дела је цивилно становништво. Мора постојати **блиска повезаност оружаног сукоба и оптуженикових радњи с тим сукобом**. У конкретном случају испуњен је овај услов имајући у виду да је управо због постојећег оружаног сукоба оптуженом Јоји Плавањцу било омогућено од стране оптуженог Наранчић Здравка да изврши предметно кривично дело и да лиши живота 11 цивила бошњачке народности који су били затворени у оформљеном војном затвору у ОШ „Петар Кочић“ искључиво из разлога што су били припадници народа супротстављене стране у постојећем немеђународном оружаном сукобу, а услед постојања оружаног сукоба, оптуженом Плавањац Јоји је било омогућено и дозвољено да се креће наоружан аутоматском пушком. Такође, из исказа сведока Козлица Шефкије је утврђено да је оптужени Јоја Плавањац пре лишења живота 10 младића који су били притворени у истој просторији истима поставио питање: „Шта сте балије, четници или усташе“, а затим се чуо одговор „Муслимани“, да се потом чула псовка „Балијску мајку“, а онда питање „Да ли знаш читати – учити“, а да се након одговара „зnam“, чуло репетирање пушке и десет појединачних пуцњева, из чега очигледно произлази да је постојање оружаног сукоба између српског и бошњачког народа у инкриминисаном периоду у близкој повезаности са одлуком оптуженог Плавањац Јоје да почини ово кривично дело.

У конкретном случају, утврђене предузете кривично-правне радње оптужени су извршили за време оружаног сукоба према цивилном становништву припадницима

бошњачког народа који су у смислу наведених одредби имали статус заштићених лица преузимајући радње које представљају кршење међународног права из члана 3 став 1 тачка а) и члана 147 IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године, поступајући супротно и одредбама члана 4 тачка а) и тачка 26 Допунског протокола уз Женевску конвенцију од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба од 08.06.1977. године, оптужени Плавањац Јоја је лишио живота једанаест цивила бошњачке народности у чему му је са умишљајем помогао оптужени Наранчић Здравко који је откључавањем улазних врата затвора оптуженом Плавањац Јоји омогућио да неовлашћено наоружан аутоматском пушком уђе у просторије затвора, а затим откључавањем просторије у којој се налазио Седић Тофик, као и просторију у којој су се налазили Калтак Расим, Калтак Незир, Калтак Енес, Калтак Емсуд, Калтак Ферид, Алијагић Фадил, Алијагић Един, Омић Мирсад, Насић Расим и Џехајић Исмет, које је оптужени Плавањац Јоја лишио живота, а све на начин описан у изреци ове пресуде.

Оптужени Плавањац Јоја је поступао са директним умишљајем као извршилац, обзиром да је био свестан свог дела и хтео је његово извршење. Радње је предузимао свестан својих поступака и последица предузетих радњи, хтео је да лиши живота наведене цивиле и то само зато што су припадници бошњачког народа, односно народа друге стране у оруженом сукобу и зато је у њих пуцао.

Оптужени Наранчић Здравко је био свестан, имајући у виду све околности овог догађаја, понашање оптуженог Јоје Плавањца, као и чињеницу да је оптуженом Јоји Плавањцу само три дана раније мајка лишена живота и да је дошао у затвор да тражи њеног убицу који се ту не налази, да оптужени Јоја Плавањац може по уласку у просторије затвора над притвореним лицима вршити насиље укључујући и убиства, па је на то пристао и описаним преузетим кривично-правним радњама створио услове и отклонио препреке за извршење овог кривичног дела, иако је био наоружан и могао је да га спречи да уђе у просторије затвора, што му је била као стражару затвора дужност, чиме је је помогао оптуженом Плавањац Јоји у извршењу кривичног дела, те је поступао са евентуалним умишљајем као обликом виности.

Правном оценом овако утврђеног чињеничног стања суд је нашао да су се у радњама оптуженог Јоје Плавањца ближе описаним у изреци ове пресуде, стекла сва битна обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, а у радњама оптуженог Здравка Наранчића сва битна обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва помагањем из члана 142 став 1 у вези члана 24 КЗСРЈ.

Применом блажег закона по учиниоце, а што је Кривични закон СРЈ из 1993. године, суд је одлучујући о врсти и висини кривичне санкције оптуженима, а полазећи од опште сврхе изрицања кривичних санкција из члана 5 став 2 КЗ СРЈ и сврхе

35 / 162

кажњавања из члана 33 КЗ СРЈ, ценио све околности прописане одредбама члана 41 КЗ СРЈ од којих зависи врста и висина кривичне санкције.

Као олакшавајуће околности на страни оптуженог Јоје Плавањца, суд је ценио да је оптужени Јоја Плавањац породичан човек, [REDACTED], да раније није осуђиван, да је [REDACTED] а цењен је и протек времена од извршења кривичног дела.

Као олакшавајуће околности на страни оптуженог Здравка Наранчића, суд је ценио да оптужени раније није осуђиван, да је [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], цењен је и протек времена од извршења кривичног дела, а на страни обојице оптужених, цењена је количина криминалне активности, а у односу на оптуженог Наранчић Здравка да је кривично дело извршио помагањем.

Полазећи од врсте и висине кривичне санкције за наведено кривично дело, ценећи све наведене утврђене олакшавајуће околности окривљеног које су од значаја за врсту и висину кривичне санкције, као и отежавајућу околност која се односи на штетну последицу која је наступила у виду лишења живота више лица, суд је оптужене осудио на казне затвора као у изреци ове пресуде налазећи да се само оваквом врстом и висином кривичне санкције може остварити сврха кажњавања, односно специјалне и генералне превенције.

Одлука о висини судског паушала донета је сходно дужини трајања овог кривичног поступка, као и личним и материјалним приликама оптужених, а обзиром да суд није поседовао све податке за одлуку о трошковима кривичног поступка, иста ће бити донета накнадно посебним решењем.

Оштећени су упућени на парницу ради остварења имовинско-правног захтева, обзиром да током овог кривчиног поступка висина имовинско-правног захтева није определјена.

Суд је отклонио извођење доказа испитивањем на главном претресу у својству сведока оштећених Седић Шемсе, Ђехајић Хусрефа, Калтак Емсуда и Калтак Рефиће, будући да је заменик тужиоца за ратне злочине на главном претресу одустао од овог доказног предлога, са чим су се сагласили и браниоци оптужених. Увидом у извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Сански Мост, која се води за место Доњи Каменград, број 43 за 2018. годину за Калтак Рефићу, утврђено је да је именована преминула дана 09.06.2018. године. Присуство оштећеног Ђехајић Хусрефа, који се налази у Немачкој није се могло обезбедити током овог кривичног поступка, а исти је у два наврата и-мејлом замолио суд да га ослободи сведочења због здравствених разлога, као и због тога што му је тешко да сведочи о смрти свог ближњег. Суд је замолним путем, преко надлежних државних органа Републике Немачке затражио од оштећеног Ђехајић Хусрефа изјаву о имовинско-правном захтеву, коју оштећени није доставио суду до окончања поступка. Ни присуство оштећеног Калтак Емсуда, који се налази у Словенији није се могло обезбедити преко

надлежних државних органа те државе, а замолним путем је захтевано да оштећени Калатак достави овом суду изјаву о имовинскоправном захтеву, која до окончања овог поступка није достављена суду. Преко надлежних државних органа Босне и Херцеговине, изјаву о имовинско-правном захтеву је на захтев суда дана 25.10.2018. године доставила Седић Шемса, која је истакла имовинскоправни захтев чију висину није определила, већ је предложила да је суд ради остваривања истог упути на парнични поступак. Наведени сведоци-оштећени нису очевици догађаја који је предмет овог кривичног поступка и немају непосредних сазнања о кривичном делу и учиниоцима, а њихова права у овом поступку нису нарушена, обзиром да су упућени на парницу ради остварења имовинско-правног захтева.

Суд је одбио као неоснован предлог браниоца оптуженог Плавањац Јоје, адвоката Александра Ивковића да се из списка издвоје сви записници о испитивању сведока пред Управом полиције, Сектор криминалистичке полиције Унско-Санског кантона МУП БиХ, обзиром да су наведени сведоци саслушани по овлашћењу тужиоца Тужилаштва Унско-Санског кантона, који начин испитивања је у складу са одредбама члана 504-ћ став 2 и 4 ЗКП, Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 58/2004, 85/2005, 115/2005, 46/2006, 49/2007, 122/2008, 20/2009, 72/2009, 76/2010) који је важио у време испитивања сведока, а које прописују да јавни тужилац може захтевати да органи унутрашњих послова предузму одређене мере или радње у датом року и да га о томе обавесте и да се искази и обавештења које је јавни тужилац прикупио у преткривичном поступку могу користити као доказ у кривичном поступку, али се одлука не може заснивати само на њима. Осим наведеног, члан 47 став 3 Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима („Службени гласник Републике Србије“ 20/09) који прописује да се процесна радња предузета према прописима државе молиље изједначава са процесном радњом предузетом према прописима Републике Србије, даје овлашћење суду да ове доказе - записнике користи у доказном поступку, обзиром да по оцени суда то није противно основним начелима домаћег правног поретка и међународним стандардима о заштити људских права и основних слобода.

Обзиром на наведено, а како је увидом у извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Босанска Крупа, која се води за место Велики Бадић, број 6 за 2018. годину за Шабић Бајра, утврђено да је именован преминуо дана 20.05.2018. године и увидом у извод из Матичне књиге умрлих БиХ, Унско-санског кантона, општина Бихаћ, који се води за место Кулен Вакуф, број 26 за 2017. годину за Тутић Смајила, утврђено да је именован преминуо дана 05.09.2017. године, суд се и поред противљења бранилаца отужених, обзиром на испуњеност услова из одредбе члана 406 став 1 тачка 1 ЗКП, на главном претресу упознао са садржином исказа Шабић Бајра датим на записнику Управе полиције, Сектор криминалистичке полиције Унско-санског кантона МУП БиХ под бројем 05-1-04-5-1583/10 од 06.10.2010. године и са исказом сведока Тутић Смајила, датим на записнику пред Управом

33A/160

криминалистичке полиције Унско-санског кантона под бројем 05-1/04-5-1181/10 од 14.07.2010. године.

Надаље, током трајања овог кривичног поступка суд је покушао да обезбеди присуство сведока Грошић Зијада, међутим према извештају Полицијске станице Босанска Крупа, именовани није могао да буде обавештен о главном претресу који је одржан 15.01.2019. године, јер се према подацима из службене белешке Службе за помоћ и подршку сведоцима СпП-По2 бр. 124/18 од 09.01.2019. године исти не налази у Босни и Херцеговини, а према извештају надлежног органа БиХ, он живи у Немачкој у Берлину, што је у телефонском разговору службеници Службе за помоћ и подршку сведоцима саопштила његова бака, са саопштењем да нема његову адресу, па како адреса овог сведока није могла бити прибављена ни преко полицијских органа БиХ, суд се и поред противљења бранилаца оптужених, обзиром на испуњеност услова из одредбе члана 406 став 1 тачка 1 ЗКП на главном претресу упознао са садржином изјаве овог сведока датом на записнику Управе полиције, Сектор криминалистичке полиције Унско-санског кантона МУП БиХ под бројем 05-104-51216/10 од 21.07.2010. године.

Такође, суд током овог кривичног поступка није био у могућности да обезбеди ни присуство сведока Хасанагић Фадила који се налази у Француској преко надлежног органа Републике Француске. Овај сведок је недоступан суду на адреси из списка обзиром да се на тој адреси налази болница, а према извештају Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима СпП-По2 90/18 од 05.11.2018. године, расположиви број телефона који је добијен је број болнице, у којој немају никакве информације о овом сведоку. Обзиром на наведено, суд се и поред противљења бранилаца оптужених, на главном претресу обзиром на испуњеност услова из одредбе члана 406 став 1 тачка 1 ЗКП упознао са садржином изјаве сведока Хасанагић Фадила са записника о саслушању истражног судије Кантоналног суда у Бихаћу од 23.12.1998. године у предмету Ки-13/97 и са изјавом овог сведока датој под бројем 05-1/04-5-1275/10 од 06.08.2010. године, пред Управом полиције, Сектор криминалистичке полиције Унско-Санског кантона.

Обзиром на утврђено чињенично стање, одбијен је као сувишан доказни предлог браниоца оптуженог Јоје Плавањца да се на главном претресу испитају у својству сведока Мирко Зорић, Нена Плавањац, Бранислав Мандић, Зоран Ђурић, Свето Мамлић, Нада Војновић и Гојко Шкондрић, који према наводима одбране нису очевици догађаја који је предмет овог кривичног поступка, на околност да им се сада покојни Лаза Плавањац после овог догађаја поверио да је ово кривично дело извршио он, а не оптужени Јоја Плавањац, налазећи да би позивање и испитивање ових сведока довело до непотребног одуговлачења овог кривичног поступка.

Такође, обзиром на утврђено чињенично стање и да суд није прихватио одбрану оптуженог Јоје Плавањца у којој негира извршење кривичног дела, као сувишан и усмерен на одуговлачење кривичног поступка одбијен је и предлог браниоца

оптуженог Јоје Плавањца да се обави психијатријско вештачење оптуженог Јоје Плавањца на околност стања његове свести дана 03.08.1992. године обзиром да му је три дана раније убијена мајка и да је његов отац извршио ова убиства, какве су биле његове умне и физичке способности у том тренутку да реагује и да евентуално спречи свог оца у извршењу кривичног дела.

Приликом доношења одлуке суд је ценио примедбу браниоца оптуженог Здравка Наранчића изнету на главном претресу дана 06.06.2019. године, у којој је указала да се у списима предмета налазе два међусобно противречна доказа и то Извештај др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ о обдукцији тела број 11 од 06.09.2006. године и Извештај др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ о обдукцији тела број 11 од 16.08.2008. године, постављајући питање да ли се ради о извештајима за једно или два различита лица. Суд је у оба ова извештаја извршио увид и утврдио да извештај од 06.09.2006. године садржи погрешне податке и то датум Алијагић Едина, означен као 29.08.1972. године, што је у супротности са списком лица са личним подацима који су ексхумирани из јаме „Звечарка“ Кантоналног МУП, Треће полицијске управе Сански Мост, број 05-1/08-1-1-21/12 од 13.02.2012. године, из ког је утврђено да је Алијагић Един рођен 29.08.1970. године, што је у складу са податком садржаним у извештају др Мирослава Ракочевића од 16.08.2008. године, а који је у складу и са свим осталим изведеним писаним доказима у току поступка. Такође, у извештају др Ракочевића од 06.09.2006. године наводи се да узрок смрти није установљен, док се у извештају од 16.08.2008. године наводи да су узрок смрти стрелне ране грудног коша и десне надлактице. Коначно, у извештају од 16.08.2008. године се наводи да је обдукција тела Алијагић Едина рађена два пута и то 02.09.2006. године и 16.08.2008. године, односно да је рађена реобдукција овог тела, очигледно из разлога што је првобитно урађена обдукција имала пропусте услед којих се није могао утврдити узрок смрти, па је обзиром на све наведено суд као правilan и релевантан прихватио Извештај др Мирослава Ракочевића у предмету КТА 146/06 „Јама Звечарка“ о обдукцији тела број 11 од 16.08.2008. године, као један од релевантних доказа на основу којих је утврђена чињеница и узрок смрти Алијагић Едина, док је извештај истог вештака од 06.09.2009. године оцењен као неприхватљив, будући да очигледно садржи погрешне и непотпуне податке о одлучним чињеницама.

Обзиром на наведено, суд сматра да наведеном примедбом браниоца оптуженог Здравка Наранчића ни у ком погледу није доведена у сумњу ни чињеница смрти ни узрок смрти Алијагић Едина, као ни његов идентитет, који је поуздано и изван сваке разумне сумње утврђен на основу ДНК извештаја ICMP ознака случаја: BL 866 Mx од 06.07.2006. године, из ког је утврђено да је ДНК профил добијен из узорка кости BL 866 Mx изузетим са ексхумираног тела број 11, упоређен са ДНК профилима добијеним из референтних крвних узорака особа у сродству са Алијагић Едном и то

мајке Алијагић Суаде и оца Алијагић Осме, те да је констатована вероватноћа сродства од 99,99999%.

Приликом доношења одлуке, суд је имао у виду и остале изведене доказе, али их није посебно образлагао, налазећи да нису од утицаја на другачију одлуку суда у овој кривично-правној ствари.

Са свих наведених разлога донета је одлука као у изреци ове пресуде.

Записничар:
Јасминка Јовановић

ПОУКА О ПРАВУ НА ЖАЛБУ:

Против ове пресуде дозвољена је жалба Апелационом суду у Београду, у року од 15 дана, од дана пријема писменог отправка пресуде, а преко овог суда.